

**STRATEGIA DE TINERET A JUDEȚULUI
HARGHITA
2015-2020**

CUPRINS

Partea I-a: Strategia

1. Rezumat introductiv	3
2. Analiza STEEPLED	6
2.1. Descriere demografică	7
2.2. Economie și infrastructură economică	8
2.3. Situația educației, școlarizare, formare	17
2.4. Context social	21
2.5. Context legal	24
2.6. Participarea politică, comunitară și socială	28
3. Analiza SWOT	30
4. Viziune, valori, abordări, puncte de legătură și caracterul orizontal	34
4.1. Viziune	34
4.2. Principiile elaborării și implementării strategiei	34
4.3. Puncte de legătură la nivel sectorial	35
4.4. Puncte de legătură strategice	36
4.5. Caracterul orizontal	39
5. Priorități și domenii majore de intervenții	42
Axa prioritară 1 – Participarea civică	45
Axa prioritară 2 – Timp liber activ	51
Axa prioritară 3 – Cultură și stil de viață	55
Axa prioritară 4 – Programe de educație și formare profesională	59

Partea a II-a: Ghidul de bune practici

1. Ghidul de bune practici a elaborării strategiei de dezvoltare	67
2. Exemple privind implementarea strategiilor de tineret	74

Partea a III-lea: Harta resurselor

1. Abordarea generală a atragerii finanțărilor	83
2. Resurse autohtone	84
3. Resurse din Ungaria	86
4. Fonduri structurale europene	88
5. Uniunea europeană – programe comunitare	90
6. Alte resurse	94
7. Căutarea și monitorizarea informațiilor legate de oportunități de finanțare	95
8. Procesul realizării unui proiect – cadru general	96
9. Revizuirea hărții de resurse	106

1. REZUMAT INTRODUCATIV

1.1 Orizontul 2020 și viziunea de viitor

Strategia de dezvoltare care determină la nivelul Comunității Europene direcțiile de dezvoltare ce trebuie urmate, se numește Europa 2020. Ce legătură are această strategie cu tinerii?

Punerea în aplicare a Strategiei Europa 2020 depinde de implicarea tuturor sectoarelor societății.

Nu numai guvernele au responsabilitatea de a acționa. Și alte sectoare ale societății trebuie să contribuie la realizarea obiectivelor Strategiei Europa 2020:

- întreprinderi,
- sindicate,
- organizații neguvernamentale,
- autorități locale,
- cetățeni.

Schimbul de bune practici, stabilirea de obiective de referință și crearea de rețele s-au dovedit a fi instrumente utile pentru crearea unui sentiment de apartenență și abordarea dinamică a nevoii de reformă, toate acestea fiind inițiative promovate de mai multe state membre.

Chiar și procesele de dezvoltare națională țin spre orizontul 2020. Cert e că procesele de dezvoltare funcționează greu la nivel național, este de așteptat deci să se realizeze o anumită centralizare în acest domeniu. Însă pe lângă acesta elaborarea conceptelor dezvoltării regionale dar și realizarea acestora trebuie să se întâmpine la nivel regional.

În timp ce rolul județului este unul de coordonare, de asistență și de definire a direcțiilor de dezvoltare, atât în probleme de economie, investiții, cât și în cele sociale în vederea dezvoltării locale.

Numărul surselor de finanțare precum și sumele investite în dezvoltările județene au crescut semnificativ în ultimii ani. A venit timpul să înțelegem în detaliu schimbările sociale din județul Harghita și să planificăm următoarea perioadă luând în considerare aceste fenomene.

1.2. DE CE O STRATEGIE PENTRU TINERET?

Tineretul poate fi acel grup social, care determină dezvoltarea județului în următorii 20-30 ani. Investind acum în tineri pe termen lung aceștia pot transforma județul într-unul mai dezvoltat, atractiv.

Strategia actuală pentru tineret a județului Harghita expiră, fiind necesară formularea concluziilor și realizarea unui plan de dezvoltare pentru perioada de după 2014.

Faptul ca in ultima perioada multe clădiri și terenuri au revenit în proprietatea Consiliului Județean, da posibilitatea elaborării unei strategii pentru tineret care să cuprindă și îmbunătățirea acestor obiective, întrucât infrastructura trebuie să servească și nevoilor și intereselor tinerilor.

Situația tineretului este una particulara deoarece în vederea soluționării problemelor se pot găsi soluții folosind o logică tipic sectorială. Probleme pot fi însă considerate orizontale în sensul că tineretul reprezintă o generație a întregii societăți, problemele fiind astfel legate de aproape toate celelalte sectoare de activități.

1.3 Conținutul proiectului Tineret în Județul Harghita 2020

Dezbateri publice: la nivel regional și la nivel sectorial. Este important de înțeles cum gândesc tinerii județului dar și reprezentanții sectoarelor a căror activitate are fie ca grup țintă tinerii fie e determinat și de către aceștia.

Conferință de dezvoltare: momentul cheie al proiectului îl constituie conferința de dezvoltare din primăvara 2013. Scopul conferinței este analizarea și formularea unor concluzii în legătură cu informațiile adunate în timpul consultațiilor publice.

Asistență profesională: la realizarea strategiei pentru tineret au participat experți în domeniul dezvoltării locale și regionale. Rolul acestora constau în asigurarea unui cadru profesional iar nu in determinarea conținutului, acesta din urma dezvoltându-se pe baza părerilor localnicilor.

Rezultate:

Strategia de dezvoltare, plan de acțiune: reprezintă un instrument pe baza căruia Consiliul Județean și partenerii implicați pot începe împreună dezvoltarea sectorului de tineret, precum și organizarea și atragerea resurselor necesare in acest sens.

Metodologia pentru planificarea dezvoltărilor sectoriale: poate fi utilizata de către Consiliul Județean și în alte domenii, proiectul funcționând și ca un test al modalităților de consultare spre elaborarea și dezvoltarea unei strategii sectoriale.

Planul de acțiune respectă următoarele principii: transparența, profesionalism, utilitate practică, respectiv valoare exemplară. Aceste principii trebuie respectate și pe parcursul planificării, implementării și evaluării strategiei.

Planul de acțiune are numeroase puncte de conexiune cu alte domenii economico-sociale, din care principale sunt: piața și ocuparea forței de muncă, educație, dezvoltare locală și regională, mediul înconjurător, cultură, respectiv protecția mediului.

1.4 Cadrul partenerial

Începerea unui proces atât de complex e de neimaginat fără o rețea sustenabilă de parteneriate. Consiliul Județean Harghita are rol de coordonare, acesta colaborează și cu organizații de tineret (Gyergyó Terület Ifjúsági Tanácsa, Csík Terület Ifjúsági Tanácsa și Udvarhelyszék Ifjúsági Egyeztető Tanácsa), alte instituții publice (Inspectoratul Județean

Harghita, Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita) și organizații cu experiență în dezvoltare regională (Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Harghita, Grupul PONT).

Acest parteneriat are un rol important atât în elaborarea cât și în implementarea strategiei de dezvoltare, fiind totodată un exemplu demn de urmat pentru alte sectoare de activitate.

1.5 Viziune asupra viitorului

Orice strategie sau plan de acțiune își poate pierde funcționalitatea dacă nu vine în sprijinul unei viziuni asupra viitorului, viziune imaginată și larg acceptată de către comunitate, în realizarea căreia strategia înseamnă un pachet de decizii și activități valabile pentru o anumită perioadă de timp. Formarea viziunii asupra viitorului nu este o știință exactă. Realizarea unei viziuni este un proces de integrare a aspirațiilor populației, a ONG-urilor și a conducerii comunității.

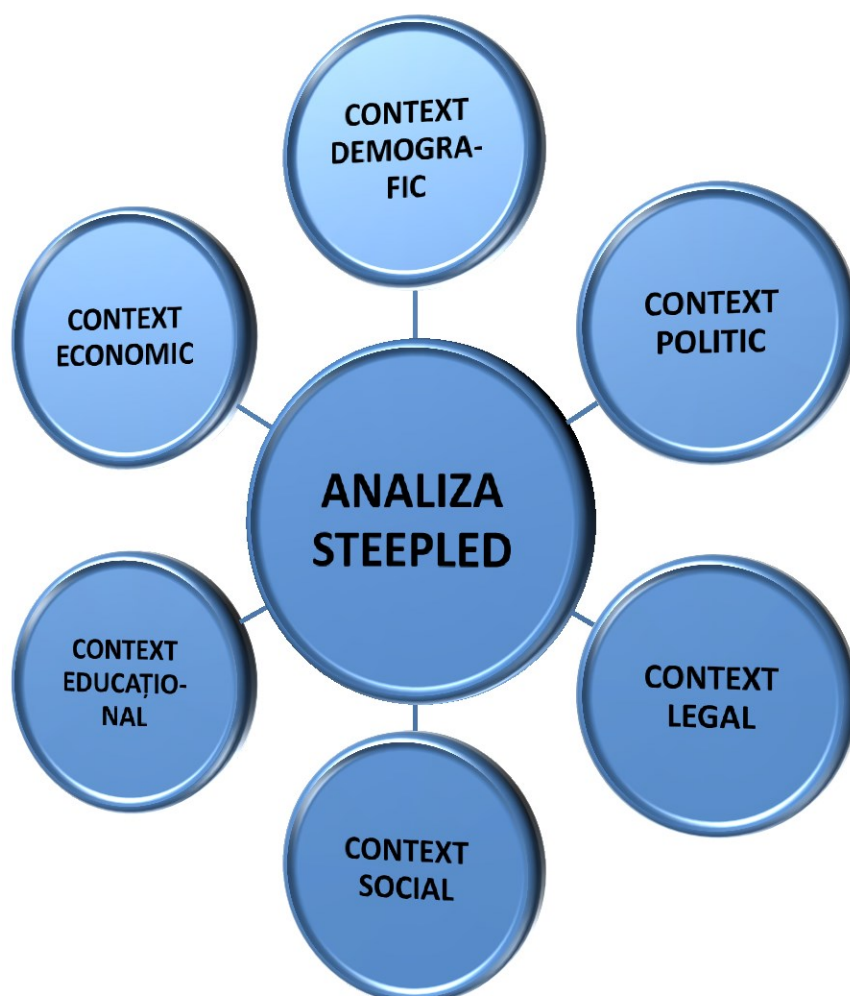
2. Analiza STEEPLED

Analiza situației tinerilor din județul Harghita s-a efectuat folosind metodologia analizei STEEPLED. Această metodă se folosește mai ales în sectorul corporativ, fiind o metodă dezvoltată a analizei PEST (P-politic, E-economic, S-social, T-tehnic) folosită pentru înțelegerea proceselor de pe piață, iar a analizei PESTEL (E-environmental, L-legal) și a analizei STEEPLE (unde al treilea E înseamnă mediul etic). Această metodă se folosește din ce în ce mai des în planificarea și elaborarea strategiilor. Analiza se bazează pe date concrete, care include și interpretarea proceselor și are un rol important în elaborarea strategiilor.

Această metodă se bazează deci pe analizarea mediului social, tehnic, economic, a situației protecției naturii, a mediului politic, legal, etic și demografic. La redactarea prezentului document au fost avute în vedere doar o parte dintre elementele de metodologie, deoarece considerăm ca analizarea mediului tehnic, etic și a situației protecției mediului nu sunt relevante pentru procesele din analiza de situație, necesare strategiei de tineret:

- Mediul tehnic este destinat descrierii nivelului de dezvoltare a cercetării și inovației, a gradului de maturitate al politicilor de dezvoltare tehnică, a inovației societății, a gradului de dezvoltare al infrastructurii tehnice;
- Protecția mediului: cu toate că strategia are o prioritate legată de protecția mediului și de conștientizarea problemelor de mediu, acestea sunt interpretate în contextul educării tineretului. O analiză de situație a mediului ar trebui să facă parte dintr-o strategie de dezvoltare a întregului județ;
- Contextul etic descrie normele etice ale actorilor economiei. În loc de acesta am analizat mediul educației, nivelul de școlarizare, infrastructura de bază, situația celor care au promovat și perspectivele lor de a-și continua studiile.

Pe baza acestuia procesul analizei situației va fi ilustrat prin următoarea diagramă:

2.1. Descriere demografică

În România a avut loc un recensământ în octombrie 2011 - pentru a treia oară după tranziție (1992, 2002). Cu toate că rezultatele definitive nu sunt încă publicate, din datele provizorii ne putem forma deja o imagine destul de punctuală despre situația populației din județ și implicit despre schimbările demografice în situația tineretului. Având în vedere tendințele schimbărilor sociale, ca de exemplu creșterea speranței de viață, vârsta tot mai înaintată în momentul întemeierii unei familii precum și la ocuparea primului loc de muncă, prin tineri înțelegem populația între 15-34 de ani.¹ Fiindcă este vorba despre o strategie pe termen mediu, arătăm și numărul minorilor pe baza datelor Institutului Statistic, căci în câțiva ani aceștia pot fi atât subiecte cât și beneficiari ai strategiei.

¹În științele sociale nu există consens în ceea ce privește definiția noțiunii de "tânăr", unde se termină vârsta tineretului. Unele studii consideră pe cei între 14-30 ani fiind tineri, altele și pe cei până la 35. Institutul Statistic consideră pe cei cu 35 de ani aparținând categoriei de vârstă 35-39, prin urmare în prezenta strategie prin tineri se înțeleg cei cu vârsta cuprinsă între 14-34 ani.

Populația stabilă și durata medie a vieții (1992-2013)

	1992	2002	2005	2007	2010	2011	2012	2013
Populația stabilă	348 352	330 914	327 297	325 997	325 127	310 867	310 994	310 639
Durata medie a vieții	70,87	71,69	71,81	72,57	73,73	74,04	74,41	74,91

Sursă: Direcția Județeană de Statistică Harghita, 2013 și Recensământ 2011 (<http://www.recensamantromania.ro>)

Din datele tabelului de mai sus rezultă că după perioada de tranziție populația județului era în constantă scădere, numărul populației scăzând cu 43,000 de oameni ceea ce pe termen de 20 ani înseamnă o scădere de 12,5%.

Scăderea populației poate fi explicată din mai multe puncte de vedere, dintre care putem aminti migrarea și scăderea ratei sporului natural. Putem astfel interpreta pozitiv schimbarea în speranța de viață la naștere, care a crescut față de 1992 cu 3 ani. Acest fapt are legătură mai ales cu îmbunătățirea împrejurărilor de viață și cu dezvoltarea sistemului de sănătate.

Tabelul de mai jos arată schimbarea numărului tinerilor, în două categorii, între 0-14 ani și între 15-34 ani. Pe baza datelor dintre 2002-2013 putem concluziona că scăderea numărului tinerilor este proporțională cu scăderea numărului populației. Aceasta înseamnă între 2002-2013 în rândul celor între 0-14 ani 13,2% iar între 15-34 24,2% scădere, care poate avea legătură cu scăderea numărului nașterilor și a dorinței de a avea copii.

Schimbarea numărului tinerilor între 2002-2013

Anul/ Categorii de vârstă	2002	2005	2007	2010	2012	2013	Scădere între anii 2002-2013 (%)
0-14	60 786	54 910	53 729	53 530	53 094	52 778	-13,2%
15-34	109 815	106 625	103 923	98 483	93 836	83 280	-24,2%
Total	170 601	161 535	157 652	152 013	146 930	136 058	-20,2%

Sursă: Calcule proprii, INS - Tempo Online

Începând cu anii '90 în județul Harghita numărul căsătoriilor este în continuă scădere. Dacă în 1990 s-au înregistrat 2388 căsătorii, acest număr în 2011 a scăzut până la 1343. Și numărul căsătoriilor raportat la 1000 de locuitori a scăzut drastic, de la 6,6 în 1990 la 4,1. Trebuie menționat și faptul, că atât valoarea din Ungaria (4,4 căsătorii/1000 de persoane) cât și cea din UE (4,8) este mai mare decât cea din județul Harghita.

O data cu scăderea numărului căsătoriilor a crescut vârsta medie a celor care se căsătoresc. La începutul anilor 2000 vârsta medie a bărbaților care se căsătoreau era 27,9, a femeilor 24,7. În 2011 această vârstă medie a crescut pe 31,9 la bărbați și 28,3 la femei. Această schimbare este prezentată și prin următorul tabel.

Vârsta medie a bărbaților și femeilor căsătoriți (2000-2011)

An	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2011
Masculin	27,9	28,2	28,2	29,7	30,8	31,1	31,9
Feminin	24,7	24,9	24,9	26,3	27,3	27,5	28,3

Sursă: Direcția Județeană de Statistică Harghita, 2013

Acest lucru poate fi explicat prin faptul că majoritatea tinerilor vor să-și continue studiile, drept urmare intră mai târziu pe piața muncii, unde vor să-și dezvolte mai întâi cariera și să aibă stabilitate din punct de vedere financiar înainte de a-și întemeia o familie. Vârsta căsătoriei crește așadar și din aceste cauze. O completare interesantă este sondajul realizat de IRES (la cererea Agenției Naționale pentru Tineret) în rândul tinerilor (Barometrul de Opinie Publică – Tineret 2012). Pe mostra națională reprezentativă în rândul celor de peste 18 ani rezultă că 6% dintre respondenți au amânat data căsătoriei din cauza crizei economice, iar 10% au renunțat "deocamdată" la a avea copii. Cert este însă că în rândul tinerilor căsătoria nu reprezintă cea mai importantă prioritate. Aproape o treime (31%) din respondenți se orientează spre carieră, printre obiectivele lor pe termen scurt și mediu se află găsirea unui loc de muncă mai bun, continuarea studiilor (26%), dezvoltarea profesională (14%) sau înființarea unei firme.

În ceea ce privește numărul divorțurilor, în 2011 acesta a fost de 1,25 la 1000 de locuitori, număr semnificativ mai mic decât media națională (1,68) sau cea din UE (1,9). Există o diferență însemnată și între mediul rural și cel urban: în mediul rural 0,8 de divorțuri cad pe 1000 de locuitori, iar în mediul urban această rată este de 1,85.

2.2. Economie și infrastructură economică

1. Structura economiei locale, nivelul dezvoltării economice

PIB

Începem analiza economiei locale cu analiza PIB-ului județului Harghita, comparând-ul cu datele regionale și județene din regiunea Centru. Privind indicatorul PIB/locuitor din anul 2012, regiunea Centru era sub nivelul mediei naționale, cu a treia cea mai bună valoare, prima fiind București.

Datele privind valorile PIB din România, regiunea Centru și județele Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș, Sibiu (milioane lei)

Teritoriu/An	2008	2009	2010	2011	2012
România	524.388,7	510.522,8	533.881,1	565.097,2	596.681,5
Regiunea	58.093,2	58.135,7	59.951,8	61.990,1	66.954,7

Centru					
Alba	8.755,2	8.538,7	9.349,4	9.351,3	10.061,5
Braşov	16.443,6	16.918,0	18.064,0	18.370,9	20.347,3
Covasna	4.037,5	4.054,6	3.875,4	4.284,1	4.340,4
Harghita	6.027,8	5.977,7	5.918,2	6.295,9	6.482,3
Mureş	11.348,1	10.955,9	11.014,1	11.449,9	12.901,5
Sibiu	11.481,0	11.690,8	11.730,7	12.238,0	12.821,7

Sursă: INS - Tempo Online

În regiunea Centru pe cea mai bună poziție este județul Braşov, a cărui produs intern brut dacă e să îl comparăm cu valorile județene la nivel național se află pe poziția șasea pe baza valorilor din 2012. Județul Harghita se află pe poziția 30 din 42 de județe. Județul Covasna clasându-se pe ultimul loc privind mărimea PIB-ului. Dacă raportăm PIB-ul județului Harghita la numărul locuitorilor, poziția acestuia în ierarhie nu se modifică semnificativ (ocupă locul 32.).

PIB –ul României și a regiunilor de dezvoltare (milioane lei)

Teritoriu/An	2008	2009	2010	2011	2012
România	524.388,7	510.522,8	533.881,1	565.097,2	596.681,5
Nord-Vest	59.281,6	58.937,5	60.199,8	61.648,4	67.401,2
Centru	58.093,2	58.135,7	59.951,8	61.990,1	66.954,7
Nord-Est	55.400,6	55.162,8	56.081,2	57.274,4	61.107,6
Sud-Est	54.042,6	53.357,8	56.735,2	59.515,8	63.313,2
Sud-Muntenia	64.740,0	65.901,4	66.784,2	70.037,1	70.300,4
Bucureşt–Ilfov	139.578,9	127.574,9	137.385,3	153.623,7	161.479,5
Sud-Vest Oltenia	40.742,1	40.401,5	42.368,6	44.583,5	46.597,9
Vest	52.056,0	50.612,3	53.722,7	55.917,2	59.143,7

Sursă: INS - Tempo Online

Prin valorile produsului intern brut exprimate pe ramurile economiei pot fi formulate concluzii privind structura economiei județene. Ponderea agriculturii, vânătorii și silviculturii, în economia județeană este de 10,02%, a industriei prelucrătoare 32,22%, a construcțiilor 6,55% iar a serviciilor 49,77%.

Contribuția ramurilor economice la PIB-ul județean (pe baza CAEN Rev. 1 - mii lei RON)

Sector economic/An	2005	2006	2007	2008	2008 (în %)
Contribuție totală	3168,1	3933,9	4636,0	5337,5	100
din care:					
Agricultură, vânătoare și silvicultură	395,2	544,0	588,9	534,2	10.01
Pescuit și piscicultură	0,3	0,6	0,9	0,5	0.01

Industrie extractivă	95,5	47,1	26,4	24,2	0.45
Industrie prelucrătoare	986,1	1267,6	1374,4	1719,5	32.22
Energie electrică și termică, gaz și apă	36,1	38,2	43,3	53,3	1.00
Construcții	123,1	179,8	257,3	349,4	6.55
Comerț	303,6	471,0	553,7	571,2	10.70
Hoteluri și restaurante	48,3	59,0	76,8	81,8	1.53
Transporturi, depozitare și comunicații	223,4	280,7	344,9	413,4	7.75
Intermedieri financiare	55,6	49,2	59,5	74,7	1.40
Tranzacții imobiliare și alte servicii	418,4	462,3	659,1	676,9	12.68
Administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public	181,7	193,9	228,4	275,7	5.17
Învățământ	142,2	153,7	188,7	258,2	4.84
Sănătate și asistență socială	104,4	114,8	141,3	184,8	3.46
Alte activități ale economiei naționale	54,2	72,0	92,4	119,7	2.24

Sursă: Anuarul Statistic al Județului Harghita 2011

Dacă luăm în considerare numărul angajaților în diferitele sectoare ale economiei, putem concluziona care este cea mai eficientă ramură economică.

Numărul mediu al angajaților din diferitele ramuri economice din județul Harghita (conform CAEN Rev.2)

Ramuri economice	2013	% din nr. total al angajaților din 2013
Numărul total al angajaților din care:	61.050	100,0%
- agricultura, silvicultura și pescuit	1.673	2,7%
- industrie extractivă	550	0,9%
- industrie prelucrătoare	19.009	31,1%
- producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	612	1,0%
- distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	1.354	2,2%
- construcții	3.518	5,8%
- comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	9.414	15,4%
- transport și depozitare	2.702	4,4%
- hoteluri și restaurante	2.201	3,6%

- informații și comunicații	970	1,6%
- intermediari financiare și asigurări	711	1,2%
- tranzacții imobiliare și alte servicii	80	0,1%
- activități profesionale, științifice și tehnice	1.089	1,8%
- activități de servicii administrative și activități de servicii suport	2.100	3,4%
- administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public	2.549	4,2%
- învățământ	6.648	10,9%
- sănătate și asistență socială	4.876	8,0%
- activități de spectacole, culturale și recreative	667	1,1%
- alte activități de servicii	327	0,5%

Sursă: INSSE

2. Situația întreprinderilor - Structura întreprinderilor în județul Harghita

Numărul întreprinderilor active în județul Harghita

An	2005	2009	2013
Numărul întreprinderilor active	7025	8246	7300

Sursă: INS, DJS-Harghita

La începutul anilor 2000, entuziasmul populației privind înființarea societăților comerciale a scăzut. Totuși numărul firmelor a continuat să crească până în 2008. În 2009 datorita crizei economice și politicilor guvernamentale de austeritate numărul firmelor active s-a diminuat în județul Harghita.

Conform unei cercetări realizate din 2011² în regiunea Centru numărul afacerilor în perioada 2002-2009 a depășit media națională cu 2-3 unități. Activitatea întreprinzătorilor a fost mai mare în această perioadă cu excepția regiunii București-Ilfov.

Tot din această cercetare reiese faptul că datele privind dimensiunea afacerilor nu diferă semnificativ de datele din celelalte regiuni. Cele mai multe afaceri sunt microîntreprinderi (88-89 %) cu un număr de angajați între 0-9 persoane, 8-9 % dintre întreprinderi au 10-49 de angajați, 1-2% este ponderea întreprinderilor mijlocii cu 50-249 de angajați, iar ponderea întreprinderilor mari cu un număr de angajați mai mare de 250 este sub 0,5%.

Numărul întreprinderilor active pe sectoarele economice din județul Harghita (conform CAEN Rev. 2)

Activități economice / An	2009	2013	%
Total	8246	7300	100,0%
Agricultură, silvicultură și pescuit	297	294	4,0%
Industrie extractivă	18	30	0,4%

²Cercetare realizată în cadrul proiectului POS DRU cu titlul "Model integrat de dezvoltare antreprenorială în centrele urbane din trei regiuni"

Industrie prelucrătoare	1410	1269	17,4%
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apa caldă și aer condiționat	11	23	0,3%
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	42	53	0,7%
Construcții	1022	763	10,5%
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	2766	2458	33,7%
Transport și depozitare	422	389	5,3%
Hoteluri și restaurante	594	517	7,1%
Informații și comunicații	234	202	2,8%
Intermedieri financiare și asigurări	73	73	1,0%
Tranzacții imobiliare	127	107	1,5%
Activități profesionale, științifice și tehnice	642	575	7,9%
Activități administrative	267	242	3,3%
Învățământ	50	42	0,6%
Sănătate și asistență socială	61	74	1,0%
Activități de spectacole, culturale și recreative	83	73	1,0%
Alte activități de servicii	127	116	1,6%

Sursă: INS, DJS-Harghita

Majoritatea afacerilor în anul 2013 erau înregistrate în sectorul comerțului cu ridicata și cu amănuntul (33,7%). 17,4% dintre firme și-a desfășurat activitatea în sectorul industriei prelucrătoare, iar în sectorul construcțiilor 10,5%. Ponderea firmelor din domeniul agriculturii, vânatului și silviculturii era doar 4%. Numărul afacerilor din domeniul agriculturii poate fi explicat prin faptul că foarte multe persoane își desfășoară activitatea fără ca să fie înregistrată ca persoană juridică. În sectorul hoteluri și restaurante sunt înregistrate 7,1% din firmele active din județ și asta în ciuda faptului că județul are un potențial turistic extraordinar de bun. Ponderea firmelor din sectorul transport și depozitare este 5,3% iar a celor din sectorul informații și comunicații 2,8%.

Ponderea marilor angajatori este foarte scăzut, marea majoritate a întreprinderilor sunt IMM-uri cu un număr mic de angajați.

3. Mediul antreprenorial în județul Harghita

Dezvoltarea sectorului antreprenorial este influențat în mod negativ de mai mulți factori:

- Nu există în județ un pol de creștere, un centru economic care este capabil ca prin dinamismul său să-și ridice și regiunea, să devină motorul dezvoltării teritoriale,
- Infrastructura de transport nu este destul de dezvoltat în județ, nu există autostradă, nu este aeroport,
- Sunt mult prea puține întreprinderi mari care pot genera cerere pentru serviciile și/sau produsele IMM-urilor locale.

Sunt asociații și instituții la nivel local al căror scop este sprijinirea funcționării în condiții optime a întreprinderilor locale, dezvoltarea know-how-ului și integrarea rezultatelor

cercetărilor științifice în produsele finite sau serviciile ale IMM-urilor locale, dar funcționarea acestora nu este destul de eficient. Ineficiența sistemului este cauzată și de politicile naționale incoerente și de lipsa cunoștințelor adecvate și actuale.

Caracteristicile generale ale situației micilor întreprinzători

O caracteristică al IMM-urilor din județul Harghita este nivelul scăzut al utilizării tehnologiei și utilizare intensivă a forței de muncă. Această caracteristică este datorită faptului că investițiile străine nu au atins un nivel ridicat, nu era importată tehnologie și know-how de marile întreprinzători. De asemenea întreprinzătorii locali suferă de lipsă de capital. Din punctul de vedere al competitivității efectul factorilor negativi până la un anumit nivel este compensată de prețul scăzut al forței de muncă, însă acest lucru în era globală a competiției pentru investitorii străini nu înseamnă prea mult.

Capacitatea de inovare al IMM-urilor este la un nivel scăzut. Motivul acestuia este lipsa cronică de capital. Există o tendință globală, privind realizarea unor investiții sau demararea unor programe de autorități publice locale, prin care acestea ajută dezvoltarea IMM-urilor (incubatoare afaceri, programe de dezvoltare profesională, programe speciale de finanțare). În județul Harghita foarte puține proiecte asemănătoare erau implementate.

Din punctul de vedere al procesului de inovare funcționarea în județ al unor instituții de învățământ superior este un lucru pozitiv, deoarece acestea pot deveni în viitor baza unor proiecte inovatoare, benefice IMM-urilor locale.

4. Investiții, dezvoltări

Investiții străine în România

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Investiții realizate (milioane euro)	5213	9059	7250	9496	3488	2220	1815	2138	2712
Capital străin (milioane euro)	21885	34512	42770	48798	49984	52585	55139	59126	29958

Sursă: Publicație BNR

Conform regulilor naționale, investițiile străine sunt urmărite de ONRC și BNR. În tabelul de mai sus se poate vedea clar o tendință crescătoare de realizare a unor investiții în România până în anul 2008, anul izbucnirii crizei globale. În cel mai bun an înainte de 2008, au fost realizate investiții în valoare mai mare de 9 miliarde de euro. Aceasta tendință a fost întreruptă în anul 2008.

Bineînțeles, capitalul străin și investițiile străine nu sunt distribuite în mod egal între județele și regiunile române.

Deși privind mărimea valorii investițiilor străine, regiunea Centru este a doua în ierarhie, aceasta nu înseamnă însă că județul Harghita este printre cei norocoși unde au fost realizate investiții uriașe. Marii investitori preferă teritoriile unde infrastructura de transport precum și serviciile financiare sunt mult mai dezvoltate. Conform datelor ONRC în anul 2011 numărul firmelor cu capital străin în județul Harghita era 2071.

5. Agricultură, piscicultură, silvicultură

Scopul principal al strategiei de tineret nu este realizarea radiografiei sectorului agricol și dezvoltarea unor posibile proiecte. Având în vedere însă, faptul că în economia locală, agricultura are o pondere destul de ridicată trebuie neapărat să analizăm cum am putea găsi niște puncte comune între dezvoltarea sectorului agricol și strategia de tineret. Abordarea sectorului agricol este importantă și datorită faptului că aproximativ 60% din locuitorii județului desfășoară activități agricole, chiar dacă aceasta nu este principala lor activitate.

În județul Harghita, activitățile agricole sunt îngreunate de mai mulți factori: terenurile aflate în posesia fermelor Harghitene sunt fragmentate, calitatea slabă a terenurilor arabile, tehnologia utilizată este în cele mai multe cazuri depășită, fiind necesară modernizarea și re tehnologizarea fermelor, drumurile agricole fiind într-o stare deplorabilă în multe cazuri. Conform opiniei experților în domeniu trebuie dezvoltată producția culturilor alternative (în locul cartofilor) dar și cea a produselor ecologice.

Ponderea sectorului agricol la PIB-ul județului este 10%, de asemenea este ridicat și numărul persoanelor angajate de întreprinderile din acest sector (3,6% din numărul total al firmelor active din județ).

Numărul întreprinderilor din sectorul agricol, nu este prea mare în comparație cu celelalte județe din regiunea Centru, dar este extrem de interesant faptul că 47% din păduri sunt în administrația posesorilor. În județul Harghita mărimea teritoriilor împădurite pe cap de locuitor este de 0,7 ha. Acest indicator la nivel național este doar de 0,29 ha, iar media la nivelul Uniunii Europene 0,30 ha.

6. Sectorul turistic

Numărul locurilor de cazare în regiunea Centru și în județele

Regiune și județ	% din valorile anului 2012	Ani							
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Numărul locurilor de cazare									
Regiunea Centru	100	35380	39302	38453	42029	45388	53787	57536	60597
Alba	6,08	1830	1828	2137	2109	3027	3268	3656	3858
Brașov	40,34	12634	15729	14728	16742	17795	21699	25524	26145
Covasna	8,99	2592	2832	3293	3638	4050	4836	4254	5552
Harghita	15,88	7063	7263	6428	6909	6759	8542	8015	8045
Mureș	17,32	6138	6385	5854	6093	7692	9317	9840	10450
Sibiu	11,39	5123	5265	6013	6538	6065	6125	6247	6547

Sursă: INSSE

Județul Harghita dispune de o mare diversitate turistică. Numeroase atracții naturale, faună și floră bogată, situri istorice și atracții culturale dar și o atracție parte a patrimoniului mondial UNESCO se află în județ. Acest potențial este însă amenințat din multe părți, începând de la despăduriri necontrolate până la deteriorarea monumentelor istorice părți ale patrimoniului istoric construit. Problema este și infrastructura de transport

necorespunzătoare, lipsesc autostrăzile, aeroporturile. Nu se poate vorbi nici despre programe diversificate ale complexelor de recreație destinate turiștilor.

În ultimii ani a avut loc o creștere a numărului locurilor de cazare în fiecare județ din regiunea Centru, lucru ce se reflectă și în datele statistice. Într-o comparație regională se poate observa că județul Brașov este mult mai dezvoltat în acest sens, urmat de județele Mureș și Harghita. Cu toate că există potențial turistic, această industrie nu determină în mod semnificativ viața economică a județului. Au avut loc investiții și în acest sector, s-au realizat multe proiecte din fonduri europene care aveau ca obiectiv contribuirea la creșterea numărului turiștilor în județ și a numărului nopților petrecute în regiune. Există o strategie de dezvoltare turistică a cărei implementare deja a început. Această strategie are ca obiective principale maximizarea potențialului turistic natural și antropic, sprijinirea dezvoltării unităților turistice și a unităților conexe, interconectarea părților interesate de turism din județ, marketingul regiunii, ca produs turistic.

În concluzie acest teritoriu trebuie inclus în strategia de tineret, pe cel puțin o axă prioritară, cu atenție deosebită asupra măsurilor prezente și în strategia de dezvoltare turistică pentru a evita o dezvoltare paralela.

7. Parcuri industriale, incubatoare de afaceri

Sprijinirea investițiilor trebuie să fie cel mai important obiectiv, în vederea diminuării migrării populației din județ. Acest lucru se poate întâmpla și prin atragerea investitorilor în județ dar și prin succesul întreprinderilor mici.

Alegerea amplasamentului investiției, fie el străin sau național, este influențată și de existența parcurilor industriale. În acest sens parcurile industriale au devenit un mijloc important al dezvoltării regionale în această perioadă.³ Cercetările economice și cele legate de dezvoltarea regională ne arată că lipsa parcurilor industriale reprezintă în unele regiuni o cauză a nivelului scăzut al investițiilor străine.⁴ În prezent în județul Harghita nu se află niciun astfel de parc.

O metodă foarte bună pentru sprijinirea întreprinderilor locale este înființarea incubatoarelor de afaceri. Prin definiție un incubator de afaceri este un centru industrial sau de servicii, ori o unitate comercială, unde sunt asigurate condițiile necesare activităților întreprinderilor mici și mijlocii dacă acestea împlinesc unele criterii. În acest sens situația județului Harghita este mai bună decât în cazul parcurilor industriale, fiindcă la Odorheiu Secuiesc a început construirea unei astfel de unități. Despre rezultatele acesteia nu se poate vorbi momentan, deoarece încă nu are activități.

Ținând cont de aceste aspecte este de dorit că cel puțin un domeniu de intervenție al strategiei de tineret să se ocupe cu sprijinirea tinerilor antreprenori.

3 Rechnitzer János, 2002: Az ipari park, mint a regionális politika eszköze.

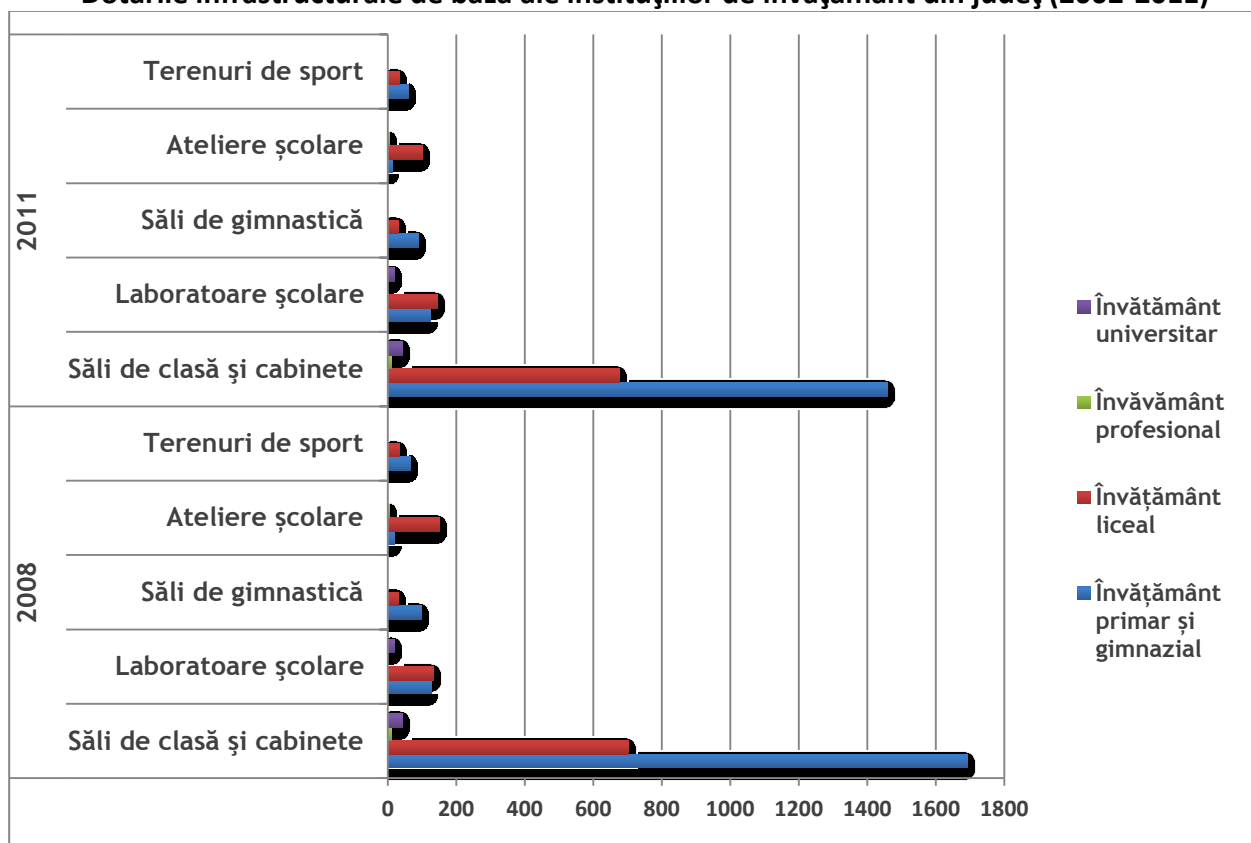
4 Stan Cătană Simona Laura, 2008: Investițiile străine directe în România. Teză de doctorat, UBB.

2.3. Situația educației, școlarizare, formare

Elevii din județ frecventează 131 (2013) de școli primare, generale și 5 instituții de învățământ superior (împreună cu extensiile universitare).

Infrastructura de bază a instituțiilor de învățământ din județ (săli de clasă, laboratoare, săli de sport, ateliere, terenuri de sport) a scăzut puțin, de la 2451 din 2008 la 2192 în 2011. Această scădere are o strânsă legătură cu scăderea numărului copiilor, ceea ce a avut drept consecință desființarea respectiv comasarea unor instituții de învățământ. Aceste schimbări le putem urmări în tabelul de mai jos. O schimbare mai mare s-a întâmplat în cazul învățământului primar și gimnazial în scăderea numărului sălilor de clasă. Conform datelor statistice, în 2011 au fost cu 233 săli mai puțin decât în 2008.

Dotările infrastructurale de baza ale instituțiilor de învățământ din județ (2002-2011)

Sursă: Direcția Județeană de Statistică Harghita, 2013

În domeniul dotărilor infrastructurale ale instituțiilor de învățământ, dispunem de date referitoare la numărul calculatoarelor. Date pe baza cărora, putem afirma că în perioada 2008-2013 a crescut cu 23% numărul calculatoarelor din instituțiile de învățământ din județ, de la 4228 la 5200.

În cazul analizării situației educaționale din județ am luat în considerare tendințele de scădere în numărul populației. Statisticile arată că scăderea numărului populației din județ

este proporțională cu micșorarea ratei de școlarizare din instituțiile de învățământ din județ (11,7%).

Populația școlară, pe niveluri de educație (2002–2013)

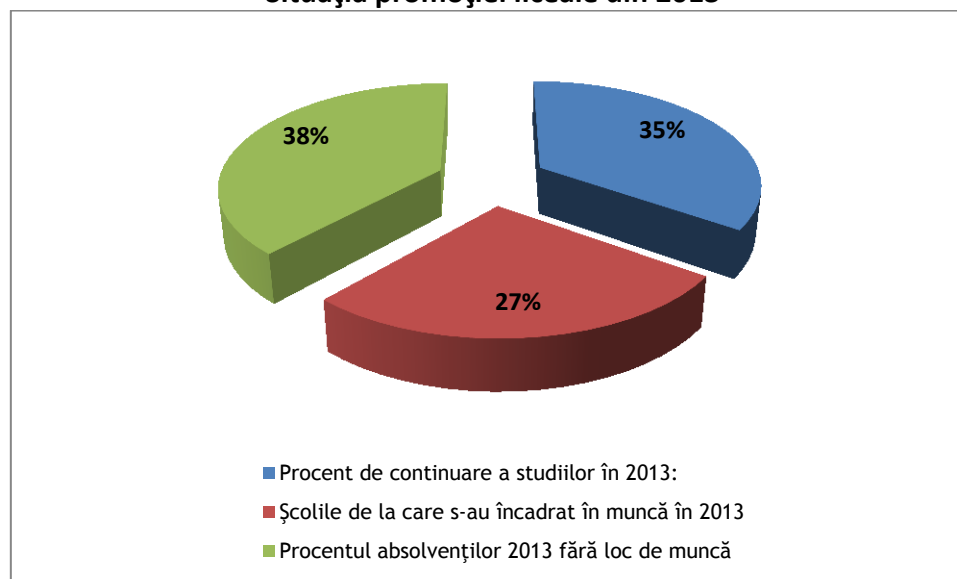
Anii școlari/ Nivel de educație	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013
Preșcolar	13605	13452	13390	13296	13254	13209	13459	13782	13582	10240
Primar și gimnazial	31448	30060	29176	28590	28168	27968	27665	27323	26942	29353
Liceal	12235	12608	12924	13293	13649	12811	12893	13356	13643	11900
Profesional	3972	4289	4124	3844	3424	2891	1895	834	157	808
Postliceal	1112	1256	1263	812	676	703	631	781	873	1052
Universitar	1300	1504	1611	1630	1759	1796	1388	1486	1253	999
Total	63672	63169	62488	61465	60930	59378	57931	57562	56450	54352

Sursă:INS - TEMPO Online și Direcția Județeană de Statistică Harghita, 2013

Cu toate că numărul copiilor înscriși în grădinițe din ultimii 10 ani prevestesc o tendință de scădere destul de mică, analizând datele școlilor primare și gimnaziale putem vorbi despre o scădere de 21%. Modificarea numărului elevilor din școlile de meserii și licee are legătură cu faptul că odată cu desființarea școlilor de meserii elevii au început să frecventeze cu precădere liceele din comunele județului Harghita.

Din analiza din 2014 a Inspectoratului Școlar Județean Harghita referitoare la situația celor care au terminat liceul în 2013 (studii, angajare) rezultă procentul elevilor din diferite instituții de învățământ care își continuă studiile. 38% dintre absolvenți devin șomeri, 35% își continuă studiile și 27% își găsesc loc de muncă. Acest lucru este prezentat și prin graficul de mai jos.

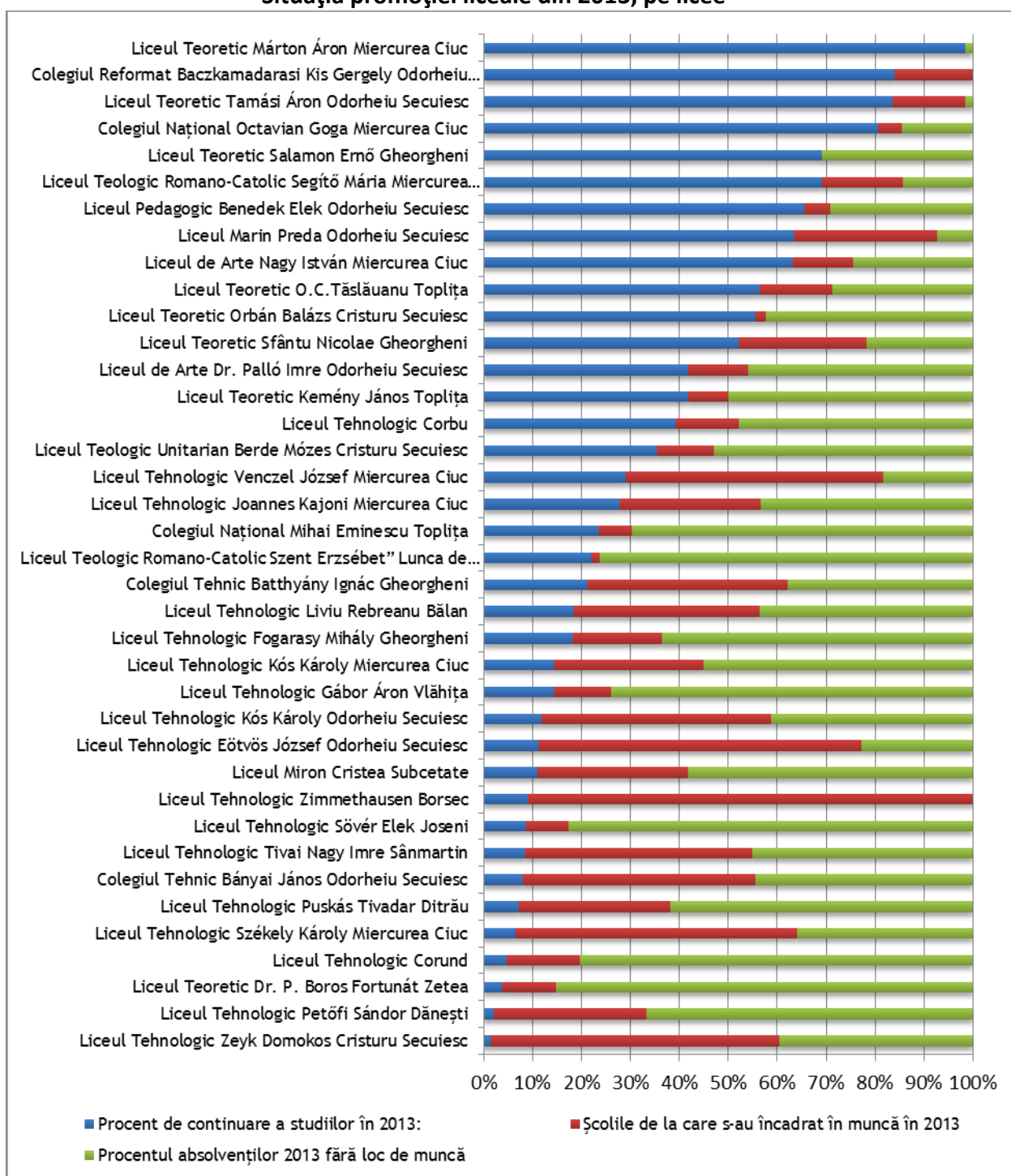
Situația promoției liceale din 2013

Sursă: Inspectoratul Școlar Județean Harghita, 2014.

În urma prelucrării datelor la nivelul fiecărei scoli, rezultă că din cele 37 licee existente în județ în 12 dintre acestea mai mult de 50% dintre cei care au promovat clasa a12-a își continuă studiile. Pe primul loc se află Liceul Márton Áron din Miercurea Ciuc, unde 98,5% dintre elevii promoției anterioare au ales continuarea studiilor, urmat de Colegiul Reformat Baczkamadarasi Kis Gergely Odorheiu Secuiesc cu 83,9% și de Liceul Teoretic Tamási Áron Odorheiu Secuiesc cu 83,6%.

Situația promoției liceale din 2013, pe licee

Sursă: Inspectoratul Școlar Județean Harghita, 2014.

Putem considera însă că fiind o evoluție pozitivă faptul că în școlile din care puțini elevi își continuă studiile după bacalaureat, un procent relativ mare își găsește un loc de muncă, deoarece:

- Întreprinderile locale suferă de lipsă de capital, din această cauză nu pot investi în achiziționare de tehnologii, astfel au activități care au nevoie de utilizarea intensivă a forței de muncă. Datorita acestui fapt există o cerere pentru muncitori calificați și lucrători în detrimentul muncii intelectuale;
- Educația din liceele tehnice oferă cunoștințe profesionale elevilor pe care aceștia le pot folosi și pe piața muncii, în timpul anilor școlari dobândesc experiență profesională care reprezintă un punct pozitiv la un interviu de angajare;
- Pregătirea din școlile tehnice se potrivește mai mult sau mai puțin cu cererea pieței muncii: cea mai mare nevoie în județ fiind de profesioniști în prelucrarea lemnului (tâmplari, dulgheri), zidari, instalatori, electricieni, mecanici auto, agent de vânzări, astfel elevii care învață una dintre aceste profesii își găsesc mai ușor un loc de muncă după terminarea școlii.

Educația de după bacalaureat se întâmplă în cea mai mare parte în formă postliceală, dar și universitară. În amândouă cazuri se înregistrează o creștere începând cu anii 2000. În timp ce popularitatea formării postliceale a crescut până la anul școlar 2005/2006, în următorul an școlar numărul elevilor din această formă educațională a scăzut cu o pătrime, numărul studenților din educația universitară a ajuns în 2008/2009 la 1796, număr care a scăzut în 2011/2012 la 1253, iar pe 2012/2013 la 1068, din care 62% fete.

Această scădere poate fi explicată prin diminuarea numărului elevilor care trec bacalaureatul, iar celălalt motiv poate fi datorat crizei: continuarea studiilor nu este considerată o investiție rentabilă; în al treilea rând angajarea celor care termină universitatea nu este fluentă, există foarte multe exemple negative de genul "am terminat facultatea dar nu găsesc un loc de muncă".

Își continuă studiile în instituții de educație superioară (%)

Anii	2009	2010	2011	2012	2013
%	54,38%	50,87%	48,27%	36,07%	34,81%

Sursă: Inspectoratul Școlar Județean Harghita, 2014.

Cele mai populare instituții de învățământ superior sunt (conform numerelor de înscriere): Cluj-Napoca (39,0%), Târgu-Mureș (21,4%), Brașov (11,0%), Miercurea Ciuc (9,3%), București, Odorheiu Secuiesc, Timișoara, Gheorgheni. Dintre profilele alese științele umaniste se află pe primul loc cu 15,38% urmat de științe reale (10,44%), științe economice (10,33%), ingineria (10,33%), medicină (9,45%), pedagogie, comunicare, media, arte, drept, științe agricole.

2.4. Context social

La sfârșitul anului 2012 rata șomajului în rândul tinerilor a atins 23,4%, față de 22,6% din martie 2012. Tinerii participanți activ pe piața muncii suferă de un risc dublu de șomaj în comparație cu populația adultă activă. Numărul tinerilor șomeri care în același timp nici nu fac parte din nici o formă de învățământ și nici nu urmează cursuri de formare profesională este în creștere: în al doilea trimestru al anului 2012 12,6% din tineri aparținut acestui grup, această rată fiind cu 2,3% mai mare, decât cea de acum 4 ani.⁵

Rata șomajului din județul Harghita raportat la populația activă (2004-2013)

An	Populația activă	Numărul șomerilor	Rata șomajului în județul Harghita (%)	Rata șomajului în România (%)
2004	138500	8503	7	7.7
2005	132900	9511	7.9	6.4
2006	137900	11783	9.36	6.1
2007	139600	10069	7.38	5.3
2008	139600	7172	5.26	4.2
2009	139600	9280	7.4	4.9
2010	144700	15125	11	8.1
2011	145200	12777	8.6	6.8
2012	145200	9196	6.75	5.4
2013	141200	10567	7.44	5.8

Sursă: Institutul Național de Statistică, Direcția Județeană Harghita

Conform datelor Institutului Național de Statistică, rata șomajului din județul Harghita a fost cea mai scăzută în 2008, înainte de izbucnirea crizei (5,26%), iar cea mai înaltă în 2010, când deja se simțeau efectele negative ale crizei. Față de minimul din 2010 se poate observa o creștere de 110%, mai mult decât o zecime a populației active devenind șomeră. Această creștere se poate observa și în cazul ratei naționale a șomajului. Pe baza tabelului putem concluda că în ultimii 10 ani numai în 2004 rata șomajului din județul Harghita a fost sub rata șomajului din România, rata șomajului din județ fiind deci mai înaltă decât cea din țară. Acest lucru se poate explica și prin numărul mare al celor care lucrează la ferme familiale sau de subzistență și nu au un loc de muncă declarat.

Numărul șomerilor declarați din județul Harghita (2012-2013)

An	Populația activă	Numărul șomerilor	Numărul șomerilor cu vârsta sub 25 de ani	Numărul șomerilor cu vârsta între 25-30 de ani
2012	145200	9196	1836	-

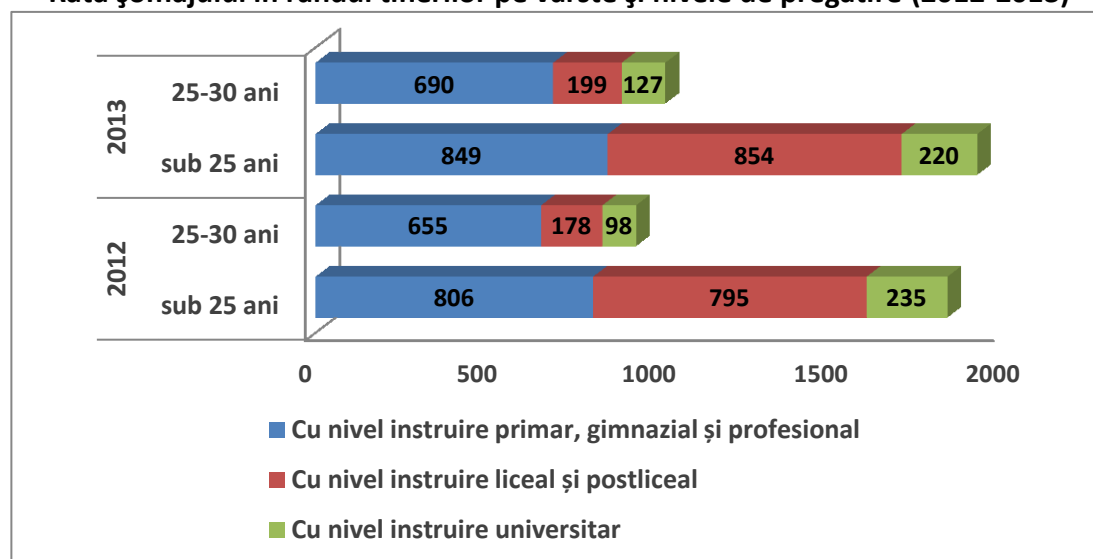
⁵Comisia Europeană: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/barroso/report_hu.pdf, accesat pe 10.05.2013.

2013	141200	10567	1923	1016

Sursă: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita

Pe baza datelor din 2012 respectiv 2013 20% din șomeri îi constituie tinerii de sub 25 de ani. Ceea ce înseamnă că la fiecare 5 șomeri unul este tânăr de sub 25 ani.

Rata șomajului în rândul tinerilor pe vârste și nivele de pregătire (2012-2013)

Sursă: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita

Relația nivelului de pregătire și a șomajului este foarte bine prezentată de tabelul de mai sus. În rândul șomerilor cu vârsta de sub 25 de ani rata celor care au terminat învățământul primar, gimnazial sau profesional și a absolvenților de liceu este în ambele cazuri în jur de 44%, iar rata tinerilor cu nivel de instruire universitar e mult mai scăzută, în jur de 12%. În cazul tinerilor cu vârsta cuprinsă între 25-30 ani se poate observa o schimbare majoră. Aici 70% din șomeri îl constituie cei cu nivel de instruire primar, gimnazial sau profesional, 20% absolvenții de liceu sau gimnaziu și 12% cei cu nivel de pregătire universitară. Pe baza acestor date putem afirma că șansa ocupării unui loc de muncă este mai mică pentru cei cu un nivel de pregătire inferioară, față de cei cu studii superioare.

Consiliul European a inițiat la reuniunea informală din ianuarie 2012 un demers pentru sprijinirea celor mai afectate 8 state membre de șomajul în rândul tinerilor. Pe baza acestuia s-au format în februarie 2012 grupuri de lucru din funcționarii statelor membre și ai Comisiei, cu participarea Greciei, Irlandei, Letoniei, Lituaniei, Italiei, Portugaliei, Spaniei și Slovaciei. Aceste grupuri de lucru s-au ocupat cu regruparea fondurilor europene și accelerarea folosirii acestora în vederea creșterii oportunităților legate de găsirea unui loc de muncă și sprijinirii IMM-urilor în accesarea finanțărilor.

Rezultatele provizorii arată că aceste grupuri de lucru au contribuit în mod semnificativ la lupta împotriva șomajului în rândul tinerilor. Cele mai noi rezultate arată însă clar că rata șomajului din rândul tinerilor este în continuă creștere, această problemă reprezentând în continuare una dintre cele mai presante pentru Uniunea Europeană. Pentru a inversa

această tendință, eforturile întreprinse trebuie continuate atât la nivelul statelor membre cât și la nivelul Uniunii.

Privind spre viitor putem afirma că fondurile disponibile pentru sprijinirea ocupării forței de muncă a tinerilor se completează cu cele 6 miliarde de euro alocate de către Consiliul European în februarie pentru inițiativa ocupării forței de muncă a tinerilor. Aceasta se va baza pe sprijinul financiar semnificativ din fondurile structurale: 3 miliarde de euro vor fi alocate din Fondul Social European, încă 3 miliarde vor proveni printre altele din noua linie bugetară pentru finanțarea garanției de tineret și a tinerilor. Comisia va prezenta propunerile legislative prin care inițiativa va crea oportunități concrete pentru tineretul european.

În lumina situației financiare din țară nu e de mirare că din sondajul realizat anul trecut în rândul tinerilor (IRES – Barometrul de opinie publică – tineret 2012), rezultă o creștere semnificativă a numărului tinerilor, a căror drum în viață e afectat negativ de criza financiară globală. 47% dintre respondenți au afirmat că veniturile lor personale au scăzut pe timpul crizei. 54% dintre tinerii întrebați au afirmat că situația pe piața muncii reprezintă pentru ei o problemă importantă, ocuparea forței de muncă fiind cu adevărat problematică. 54% dintre respondenți au mai afirmat totodată că o alta mare problemă cu care se confrunta tinerii este găsirea locuinței adecvate. Este adevărat că 62% dintre tinerii respondenți angajați au reușit să-și păstreze locul de muncă, însă cu toate acestea.

Mulți tineri s-ar angaja și part-time, dacă ar avea posibilitatea (22%). Perspectivele financiare înrăutățite ale tinerilor își lasă amprenta și asupra perspectivele lor în continuarea studiilor. 8% dintre cei care și-au continuat studiile au fost nevoiți să le întrerupă din cauza problemelor financiare.

2.5. Context legal

În cadrul legal actual se poate observa o tendință de susținere a formării profesionale și o încercare de îmbunătățire a condițiilor necesare integrării socio-profesionale a tinerilor. Există legi cu scopul de a stimula angajarea tinerilor, și care protejează tinerii angajați (de exemplu prin determinarea duratei maxime de lucru pe săptămână (30 de ore) sau prin acordarea unui concediu suplimentar de trei zile pentru angajații sub 18 ani⁶, sau prin stabilirea salariului de baza minim brut pe tara garantat în plata de 750 lei⁷). Legislația în vigoare din România vine cu o serie de reglementări ce fac referire și la organizarea și funcționarea organizațiilor de tineret. Pe lângă cele menționate există și prevederi care au fost create cu scopul de a stimula înființarea și dezvoltarea microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri. Mai precis Agenția pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii (A.I.P.P.I.M.M), a lansat Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri, program prin care au fost acordate facilități pentru microîntreprinderile nou-înființate, conduse de întreprinzători tineri (până la 35 ani), ce desfășoară pentru prima dată activitate economică, prin intermediul unei societăți cu răspundere limitată.⁸ În continuare am încercat să realizăm o sinteză a reglementărilor care fac referire la stimularea angajării tinerilor și o prezentare concisă a Legii tinerilor.

Reglementări pentru stimularea angajării tinerilor

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) sprijină firmele care încadrează absolvenți, prin scutirea de plată a contribuției la bugetul asigurărilor pentru șomaj, aferentă persoanelor încadrate, pe o perioadă de 12 luni. Companiile primesc lunar, pentru fiecare persoană angajată, o sumă egală cu valoarea indicatorului social de referință în vigoare, pe o perioadă de 12 luni. Potrivit art. 33.1 din Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă cu modificările și completările ulterioare, valoarea indicatorului social de referință este de 500 lei⁹. Angajatorii având însă obligația să mențină raporturile de muncă cu persoanele angajate cel puțin 2 ani. În perioada celor 3 ani, absolvenții pot urma o formă de pregătire profesională, organizată de către companie, iar cheltuielile necesare pregătirii profesionale pot fi suportate, la cerere, din bugetul asigurărilor pentru șomaj.

⁶ Codul muncii actualizat 2013 prin Legea 2/2013, accesibil pe: http://www.avocat-dreptul-muncii.eu/codul_muncii_republicat_actualizat_2013.php

⁷ Hotărârea de Guvern nr. 23/2013 pentru stabilirea salariului de baza minim brut pe tara garantat in plata publicata in Monitorul Oficial, Partea I, nr. 52, din 23 ianuarie 2013

⁸ ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 6 din 2 februarie 2011 pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri, Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 103 din data de 9 februarie 2011 accesibil online pe următoarea adresă web: http://www.onrc.ro/documente/legislatie/noi/ordonanta_urgenta_nr_6.pdf

⁹ Sprijin pentru firmele care angajează șomerii și creează locuri de muncă accesibil pe <http://www.gov.ro/upload/articles/115343/11.%20Sprijin%20pentru%20firmele%20care%20angajeaz%C4%83%20C8%99%20C8%99%20creeaz%C4%83%20locuri%20de%20munc%C4%83.pdf>

Legea nr. 72/2007¹⁰ privind stimularea încadrării în muncă a elevilor și studenților, cu modificările ulterioare Angajatorul care încadrează în muncă elevi și studenți pe perioada vacanțelor beneficiază, pentru fiecare elev și student, de un stimulent financiar lunar egal cu 50% din valoarea indicatorului social de referință menționat anterior. Stimulentul financiar se acordă la cererea angajatorului din bugetul asigurărilor pentru șomaj. Perioada maximă de acordare a stimulentului financiar, prevăzut la art.1, este de 60 de zile lucrătoare într-un an calendaristic.

Legislația în vigoare referitoare la organizații de tineret

Potrivit Legii Tinerilor, sunt considerați tineri - cetățenii cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 de ani, iar activitatea de tineret face referire la orice acțiune organizată în scopul îmbunătățirii condițiilor necesare integrării socio-profesionale a tinerilor, conform necesităților și aspirațiilor acestora.

Autoritatea Națională pentru Tineret (ANT) este un organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, ce se află în subordinea Guvernului, finanțat de la bugetul Cancelariei Primului-ministru, având în primul rând rolul de a aplica politica guvernamentală în domeniul tineretului. Ideea de bază ce ghidează activitatea organizației este aceea de armonizare a programelor sale cu cele provenite din sfera societății civile, venind în întâmpinarea unor necesități și probleme sociale majore ale tinerilor. Autoritatea Națională pentru Tineret a fost înființată în anul 2004 preluând o parte din activitatea fostului Minister al Educației, Cercetării și Tineretului. Instituția avea ca principale atribuții: sprijinirea organizațiilor de tineret, organizarea de acțiuni proprii, administrarea centrelor de tineret din țară și organizarea de tabere. Începând din luna mai 2005, Autoritatea Națională pentru Tineret s-a aflat într-un amplu proces de reorganizare, având ca scop întărirea cadrului instituțional din teritoriu, prin crearea Direcțiilor pentru Tineret Județene. Potrivit Legii Tinerilor (Lege nr. 350 din 21/07/2006 Publicat în MOF., P. I nr. 648 din 27/07/2006), Organizațiile neguvernamentale de tineret pot fi definite ca și persoanele juridice de drept privat și fără scop patrimonial, (care funcționează în condițiile OG. nr. 26/2000¹¹ - cu modificările și completările ulterioare prin Legea nr. 246/2005), a căror scop - prevăzut în statut - vizează direct domeniul tineretului, iar cel puțin două treime din numărul total al persoanelor fizice din cadrul structurilor constitutive membre sunt tineri. Federațiile care funcționează în condiții similare și îndeplinesc cumulativ cele două criterii referitoare la scop și membrii sunt asimilate Organizațiilor neguvernamentale de tineret. Direcțiile pentru tineret județene (conform art. 7. Din Legea Tinerilor) sunt servicii publice deconcentrate ale ANT, organizate în baza HG 776/2010, având personalitate juridică, care colaborează cu autoritățile administrației publice locale și cu serviciile publice

¹⁰ Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 217 din 30 martie 2007, consolidată prin OUG nr. 126/2008, Ordonanța de urgență privind modificarea și completarea unor acte normative în vederea eliminării legăturilor dintre nivelul drepturilor acordate din bugetul asigurărilor pentru șomaj și nivelul salariului de baza minim brut pe țară și al stabilirii măsurilor de aplicare a unor regulamente comunitare Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 697 din 14 octombrie 2008, **Aprobata prin Legea nr. 55/2009**

¹¹ LEGE nr.246 din 18 iulie 2005 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, accesibil pe: http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.htm_act_text?id=65255

deconcentrate ale administrației publice centrale pentru organizarea și promovarea activităților de tineret. Modul de organizare și funcționare, precum și atribuțiile specifice ale direcțiilor pentru tineret județene, se stabilesc prin ordin al președintelui ANT.

Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Harghita (D.J.S.T.) asigură implementarea la nivel județean a strategiei și politicilor Guvernului în domeniile sportului și tineretului, îndeplinind următoarele atribuții specifice¹²:

- asigură punerea în aplicare la nivelul județelor a Programului de guvernare, a strategiei și programelor Ministerului Tineretului și Sportului în domeniile sportului și tineretului;
- utilizează centrele de agrement pentru tineret în scopul desfășurării de activități recreative, turistice, sportive, de tabere pentru copii și tineret;
- urmărește aplicarea și controlul respectării actelor normative din domeniile sportului și tineretului;
- colaborează cu celelalte instituții deconcentrate, cu organele de specialitate ale administrației publice centrale, cu autoritățile administrației publice locale, cu alte instituții publice, cu persoane juridice de drept public sau privat, române sau străine;
- organizează și desfășoară acțiuni de și pentru tineret, acțiuni culturale, artistice, distractive, educative, turistice interne și internaționale, sportive și de agrement pentru tineri, în taberele sau centrele de agrement;
- asigură sprijin de specialitate pentru realizarea de către instituții publice locale, a programelor și proiectelor de/și pentru tineret, precum și pentru sport;
- colaborează, cooperează și dezvoltă parteneriate cu persoane fizice și juridice, în vederea îndeplinirii obiectivelor în domeniile sportului și tineretului;
- oferă informații și acordă consiliere în domeniile sportului și tineretului;
- organizează, participă, monitorizează și evaluează acțiunile în domeniile sportului și tineretului;
- organizează baza de date cu organizațiile neguvernamentale de și pentru tineret din județ;
- organizează tabere tematice, activități de recreere, seminarii, cursuri pentru educația non-formală pentru tineri și studenți;
- organizează și implementează programe cu caracter social pentru copii și tineri, cu precădere pentru cei defavorizați;
- finanțează unele programe speciale pentru sportivi, secții sau echipe din raza administrativ-teritorială.

Servicii publice furnizate de către Direcția Județeană pentru Sport și Tineret:

- sprijinirea instituțiilor publice locale pentru realizarea de programe și proiecte de/ și pentru tineret, precum și pentru sport;
- oferă informații și acordă consiliere în domeniile sportului și tineretului;
- organizează tabere tematice, activități de recreere, seminarii, cursuri pentru educația non-formală pentru tineri și studenți;

¹²Direcția Județeană Pentru Sport și Tineret, accesibil online pe:<http://www.prefecturahr.ro/ro/directia-judeteana-pentru-sport-si-tineret-148.php>

- finanțează unele programe speciale pentru sportivi.

Printre Structurile administrației publice centrale și locale cu responsabilități în domeniul activității de tineret se mai poate menționa Consiliul Interministerial pentru Educație, Cultură, Cercetare, Tineret, Sport și Minorități și Agenția Națională pentru Sprijinirea Inițiativelor Tinerilor care se constituie prin hotărâre a Guvernului. Agenția Națională pentru Sprijinirea Inițiativelor Tinerilor are ca scop promovarea și susținerea activităților de tineret ale structurilor neguvernamentale de tineret și pentru tineret.

Potrivit aceleiași legi art. 4 din politicile în domeniul tineretului se bazează pe următoarele principii generale:

- elaborarea și promovarea unor strategii globale și integrate și fundamentarea acestora în baza rezultatelor cercetărilor sociale actuale;
- asigurarea participării tinerilor la deciziile care îi vizează, inclusiv la elaborarea, promovarea și realizarea politicilor în domeniul tineretului, în special prin intermediul structurilor neguvernamentale de tineret și pentru tineret;
- sporirea gradului de participare a tinerilor la viața publică și încurajarea acestora în vederea asumării responsabilităților individuale sau de grup;
- sprijinirea și îndrumarea tinerilor în vederea participării active a acestora la viața economică, educațională și culturală a țării;
- stimularea cooperării autorităților și instituțiilor publice centrale și locale cu structurile neguvernamentale de tineret și pentru tineret, prin înființarea de consilii consultative constituite din organizațiile neguvernamentale de și pentru tineret de pe lângă fiecare autoritate sau instituție publică centrală sau locală care gestionează fonduri destinate tineretului;
- garantarea dreptului la educație, instruire și specializare profesională;
- stimularea accesului tinerilor la informație și tehnologii informaționale;
- stimularea mobilității în rândul tinerilor;
- stimularea voluntariatului în rândul tinerilor;
- promovarea dialogului intercultural, combaterea rasismului, xenofobiei și intoleranței în rândul tinerilor.

Pe ansamblu, situația cheltuielilor finanțate din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în vederea realizării măsurilor active pentru ocuparea forței de muncă, se prezintă astfel:

Măsura activă	Prevederea bugetară definitivă	Execuția bugetară la 31.12.2011	În %
Formare profesională	260.000	60.199	23,20
Stimularea angajării absolvenților	5.650.000	1.450.438	92,50
Stimularea angajării înainte de expirarea perioadei de șomaj		358.736	
Stimularea mobilității forței de muncă		142.975	
Stimularea angajării de șomeri aparținând unor categorii defavorizate		3.066.396	
Plăți pentru stimularea absolvenților		144.361	
Plăți conform Legea 72/2007		46.229	
Plăți pt. pregătirea prof. a absolvenților (art. 84)	18.958		

Programe pentru ocuparea temporară a forței de muncă	10.000	7.000	70,00
Măsuri active pentru combaterea șomajului (consultanță și asistență în carieră)	220.000	206.716	94,00
Servicii de preconcediere colectivă	-	-	-
Împrumuturi cu dobândă avantajoasă pentru IMM-uri	-	-	-
Total	6.140.000	5.502.008	89,60

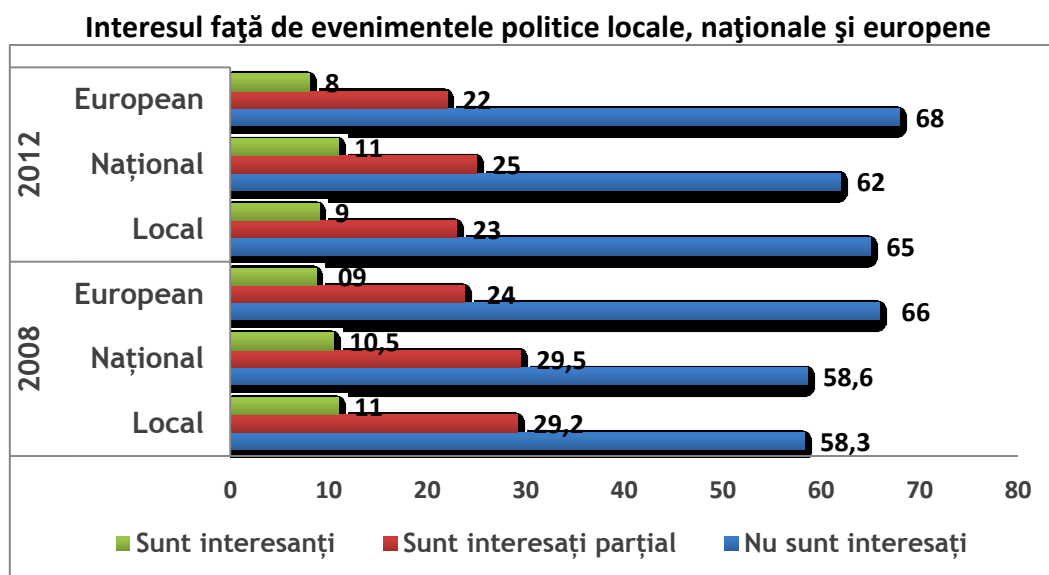
Sursă: ANOFM Județul Harghita: Raport de activitate pentru anul 2011,

2.6. Participarea politică, comunitară și socială

În cazul analizării situației tineretului din județul Harghita am luat în considerare – în comparație cu România și regiunea județelor Harghita, Covasna și Mureș – relația acestei generații cu politica, viața socială dar și capacitatea de lobby prin organizațiile de tineret care – folosită corespunzător -, reprezintă o resursă importantă pentru comunitatea respectivă. Astfel s-ar putea contribui la îmbunătățirea coeziunii comunității și a tineretului, la planificarea activităților profesionale și de recreație dar și la îmbogățirea vieții de toate zilele a comunității.

Bazându-ne pe rezultatele analizelor și sondajelor realizate în ultimii ani în rândul tinerilor putem concluda că pe o scară națională interesul pentru viața publică, problemele societății și viața politică este în continuă scădere. Problema există atât la nivel local, cât și la nivel național și european, dezinteresul având tendințe de creștere.

Comparând rezultatele analizelor Agenției Naționale pentru Sport și Tineret (ANST - Barometrul de Opinie Publică - Tineret 2008, 2012), se poate concluziona faptul că în timp ce în 2008 58,3% dintre tineri nu erau deloc interesați de întâmplările politice locale, acest procent a crescut în 2012 la 65%, iar procentul celor interesați de politica locală a scăzut de la 29,2% la 23% pe 2012. Trenduri similare se pot observa atât în relația cu întâmplările politice naționale cât și cu cele europene, ilustrate prin tabelul următor:

Se poate observa că dezinteresul față de viața politică națională și cea europeană a crescut în perioada analizată, lucru care se justifică prin faptul că tinerii consideră politica și politicienii ca fiind ceva rău; întâmplărilor, proceselor legate de aceștia atribuindu-le trăsături negative, generându-se astfel în rândul lor un dezinteres intensificat.

Din păcate nu ne stau la dispoziție date despre relația tineretului din județul Harghita față de politică, însă bazându-se pe barometrul Agenției de Tineret din 2008, Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale de la Cluj-Napoca a condus o cercetare din care rezultă că nivelul dezinteresului în rândul tinerilor din Harghita și Covasna este mai înalt decât la nivel național, în ceea ce privește deciziile politice (ISPMN, Kiss-Barna-Sólyom: Erdélyi magyar fiatalok 2008). Pe baza acestor rezultate se poate afirma că în comparație cu media națională dezinteresul tinerilor din județele Harghita și Covasna este mai crescut cu până la 3%, fapt care are drept rezultat participarea scăzută la viitoarele alegeri.

Capacitatea de lobby a tinerilor la nivel județean se manifestă mai ales în activitatea din organizațiile de tineret și în mare parte în activitatea consilierilor recrutați din acest domeniu.

În ceea ce privește activitatea organizațiilor de tineret, acestea se caracterizează prin entuziasmul inițial urmat apoi de diminuarea acestuia. Numărul organizațiilor de tineret a crescut în mod spectaculos la începutul anilor 2000 (în satele Ciucului de Jos și de Sus) care în urmă cu câțiva ani n-au mai avut obiect de activitate și s-au închis. Din păcate până în ziua de azi aceste organizații nu și-au recăpătat scopul în multe dintre aceste localități, însă s-au alcătuit multe organizații cu rol de model pentru tineretul județului: Betești, Zetea, Satu Mare, Siculeni.

Activitatea în cadrul organizațiilor de tineret își are rezultatul pe termen mediu, fiindcă acei tineri care își asumă rol activ în activitatea și conducerea organizației, dobândesc competențe care pot fi decisive pentru cariera lor în viitor sau pentru activitatea lor în cadrul consiliilor locale unde pot avea potențial mai mare în reprezentarea intereselor comunității și mai ales ale tineretului. Această evoluție este considerată viabilă de către primarul mai multor localități din județ.

Din sondajul condus la începutul lui martie 2013 în cadrul primarilor rezultă că cea mai mare așteptare față de organizațiile de tineret este ca acestea să participe la viața comunității locale și să contribuie la convergența tineretului și a comunității. Pe baza analizei, rezultatelor, participarea activă a organizațiilor la evenimentele din localitate cu propriile activități nu reprezintă o prioritate. Completând răspunsurile date s-au conceput idei conform cărora organizațiile de tineret ar putea fi parteneri ai consiliului local în vederea creării locurilor de muncă.

3. Analiza SWOT

• Puncte tari	Puncte slabe
Coeziunea comunității • Există o voință comună în rândul tinerilor pentru a realiza proiecte comune pentru tineret; • Tinerii sunt activi, viața socială este efervescentă; • Spiritul de echipă este dezvoltat și puternic; • Există o bună comunicare între organizațiile de tineret și grupul lor țintă; Legăturile între organizațiile de tineret și societatea • Organizațiile de tineret au un puternic rol în formarea opiniei; • În cele mai multe cazuri organizațiile de tineret sunt în relații bune cu primăriile și ONG-uri locale; • Consiliul județean este deschis pentru a colabora cu organizații de tineret pe marginea problemelor și proiectelor; • O parte din ONG-uri de tineret sunt sprijinite de către întreprinzători locali; • Legăturile cu ONG-uri de tineret din țările străine sunt în curs de dezvoltare; • ONG-urile de tineret sunt în relații bune cu biserici și culte; • Organizațiile de tineret la nivel local au relație bună cu presa; • Există evenimente în cadrul cărora problemele tineretului sunt tratate cu seriozitate; • ONG-urile de tineret au reprezentare adecvată la nivel județean; • În anumite consilii locale sunt prezenți consilieri tineri care pot reprezenta la nivel local generația tânără în cadrul ședințelor; Pregătire profesională, cursuri de pregătire • Liderii organizațiilor de tineret sunt bine pregătiți;	Coeziunea comunității • Sunt neînțelegeri și conflicte între organizațiile de tineret; • Sunt probleme cu eficiența colaborării între ONG-urile de tineret; Societatea și organizațiile de tineret • Nu există o comunicare structurată între organizațiile de tineret și autoritățile publice locale; • Există neînțelegeri în procesul de colaborare între universitățile din județ și organizațiile studențești; • Tinerii nu sunt reprezentați în mod corect în cadrul consiliilor locale; • Cultura voluntariatului nu este înrădăcinată în rândul tinerilor; Programe de tineret • Marketingul programelor de tineret este inefficient; • Sprijinul autorităților locale sau al întreprinzătorilor nu este destul de intens în anumite cazuri; • Nu sunt destule legături de cooperare cu organizațiile străine de tineret (altele decât cele din Ungaria); • La programe de tineret participă aceleași persoane, grupul țintă nu este mobilizat cu destul de mare eficiență; • Lipsesc informațiile despre organizațiile cu același profil, programele sunt implementate paralel, nu sunt formate parteneriate, cooperări; • În unele cazuri, grupul țintă al proiectelor nu poate fi motivat, implementarea proiectelor fiind foarte inefficientă; • Lipsesc programele care țintesc familiile tinere;

- La unele ONG-uri de tineret sunt realizate planuri de activitate, ceea ce vorbește despre un management profesionist;
- Transferul cunoștințelor funcționează foarte bine între membrii unei organizații de tineret;
- Există o inițiativă prin care facilitează schimbul de experiența între organizații de tineret;

Motivarea participării tinerilor, priorități, valori

- Tinerii sunt motivați pentru a participa în programe organizate de ONG-uri sau în procesul de organizare a unor evenimente;
- În rândul tinerilor există un consens privind păstrarea valorilor tradiționale, a moștenirii culturale;
- Organizațiile de tineret sunt caracterizate prin diversitatea ideilor de proiecte, creativitate, dinamism;

- Nu este realizat un calendar anual al programelor de tineret;
- În unele localități nu există o ofertă de programe de calitate pentru tineret;
- Lipsesc evenimentele de sport organizate pentru tineri;

Educație și dezvoltare profesională

- Voluntarii organizațiilor de tineret nu sunt conștiincioși în legătură cu sarcinile lor în cadrul organizației
- Lipsesc programele de consiliere privind carierele profesionale, nu sunt programe de dezvoltare profesională în domenii cerute de tineri;
- În cadrul organizațiilor de tineret nu sunt organizate proiecte de dezvoltare personală pentru voluntari sau angajați, existența unor lacune în ceea ce privește schimbul de experiența între generații;
- Lipsesc cunoștințele necesare pregătirii unei cereri de finanțare;
- Conducerea unor organizații de tineret se schimbă încontinuu, nefiind posibil dezvoltarea unor proiecte pe termen lung;
- Cunoștințele și capacitatea de conducere a liderilor noi în cadrul unor organizații nu sunt destul de dezvoltate;
- În rândul tinerilor cunoștințele de limbi străine sau de limba română nu sunt la nivelul așteptărilor;
- Lipsesc programele de dezvoltare profesională orientate spre practică;

Infrastructură, administrare finanțare proiectelor

- Organizațiile de tineret nu sunt destul de puternice din punct de vedere financiar pentru a prefinanța proiectele implementate sau pentru a finanța aportul propriu;
- Programele privind integrarea tinerilor pe piața muncii sunt subdezvoltate;

	• Infrastructura de agrement pentru tineri este subdezvoltată, sunt prea puține locații de campare sau tabere școlare care să fie accesibile și pentru persoane cu dizabilități; • Foarte multe organizații de tineret sunt dependente de o singură sursă de finanțare; • În foarte multe cazuri, programele sunt organizate de un grup informal, fără personalitate juridică; • Organizațiile de tineret sunt slab dezvoltate din punct de vedere infrastructural, foarte multe dintre ele nu au un birou, calculatoare etc.; • Infrastructura de agrement și sport este subdezvoltată în județul Harghita; • În anumite cazuri organizațiile de tineret sunt mult prea închise pentru cei care își doresc să se implice în activitățile ONG. • La nivelul autorităților publice locale sunt foarte puține posibilități de finanțare pentru proiectele de tineret; • Fluxul de informații nu este destul de eficient; • Foarte multe organizații lipsesc din baza de date a organizațiilor active de tineret; Probleme demografice, emigrarea tinerilor • Tinerii din județul Harghita în lipsa unor locuri de muncă adecvate migrează în direcția marilor centre economice;
Oportunități	Pericole
Dezvoltare programelor • Întărirea coeziunii sociale – pregătiri profesionale, festivaluri de tineret, Zilele Tineretului, Olimpiada Elevilor; • Întărirea rețelei informale a tinerilor, întărirea legăturilor între organizații de tineret; • Dezvoltarea rețelelor sociale pentru membrii activi ai organizațiilor de tineret; • Inițierea unor noi programe de voluntariat	Integrare socială a programelor tineretului • Există șanse ca unele organizații de tineret să intre sub influența unor partide politice; • Lipsa motivației în rândul tinerilor, creșterea pasivității tinerilor privind problemele sociale; • Lipsa flexibilității persoanelor mai în vârstă, privind implementarea proiectelor de tineret;

de utilitate publică;

- Depistarea posibilelor legături de parteneriat cu organizații de tineret din alte țări;
- Organizarea programelor și întâlnirilor pentru a căpăta experiențe noi în domeniul implementării proiectelor;
- Dezvoltarea programelor de stagiu;
- Demararea programelor de sport și a diferitelor competiții în domeniul științelor;
- Dezvoltarea unor programe educaționale pentru a ușura învățarea limbilor străine, și a păstra moștenirea culturală;

Promovarea programelor de tineret și dezvoltarea calitativă a acestora

- Utilizarea noilor metode pentru a implementa campanii de promovare pentru programele tineretului
- Dezvoltarea unui sistem de acreditare pentru a asigura calitatea programelor implementate de organizațiile de tineret;

Finanțarea proiectelor

- Utilizarea noilor resurse în privința finanțării proiectelor implementate de către organizațiile de tineret;
- Utilizarea sprijinului sistemelor online de monitorizare a surselor de finanțare;
- Întărirea participării civice
- Educație ecologică, lărgirea posibilităților de turism ecologic în zona județului;
- Conștientizarea tinerilor privind importanța voluntariatului.

- Creșterea dezinteresului în rândul tinerilor privind proiectele implementate;

Finanțare

- Creșterea birocrăției în ceea ce privește decontarea proiectelor de finanțare;

Infrastructură

- Înrautățirea situației infrastructurii utilizate de organizațiile de tineret în procesul de implementare al proiectelor;

4. Viziune, valori, abordări, puncte de legătură și caracterul orizontal

4.1. Viziune

Județul Harghita este parte a Regiunii Centru, în acest sens inițiativele și viziunea sa asupra viitorului au legătură cu aspirațiile acestei regiuni. Tinerii de azi sunt liderii de opinie, cei care vor fi responsabili pentru decizii în 2050. Astfel măsurile, programele și activitățile a căror cadrul îl creează strategia de tineret 2014-2020 vine în sprijinul acestei viziuni generale.

Județul Harghita este locul, unde:

- Tinerii au viziune pe termen lung și pot defini scopuri individuale;
- Tinerilor le stau la dispoziție circumstanțele care le asigură un trai rezonabil;
- Tânărul ia deciziile cunoscând toate posibilitățile, având acces la toate informațiile necesare;
- Tânărul este conștient de probleme sale și ale mediului din care provine, poate să le definească, să le rezolve sau să ceară ajutor adecvat;
- Tânărul are posibilitatea de a găsi și cadru instituțional pentru inițiativele sale și să implice membrii generației sale;
- Tânărul poate deveni factor decisiv, conducător al societății, însă ca el să devină antreprenor de succes are nevoie de o societate incluzivă care oferă șanse egale și se bazează pe capacități individuale;
- Tânărul este conștient de faptul că reprezintă un factor decisiv în realizarea viziunii, în dezvoltarea societății;
- Tânărul este conștient de starea lui de sănătate, de mediul lui natural și social.

Județul Harghita va deveni până la sfârșitul perioadei de planificare (2020) o regiune competitivă la nivel european cu avantajul comparativ (care îi va asigura și nivelul de dezvoltare) pe care îi oferă societatea tânără activă, conștientă, responsabilă, sensibilă la mediul ei social și economic, activă în formarea acestui mediu, care respectă tradițiile societății, creează valori noi și este exigent față de sine și mediul sau. Județul Harghita va deveni un locul cu ce mai mare capacitate de a încetini procesul de migrare al populației, iar generația tânără va considera, în urma proceselor de dezvoltare, ca stabilirea în județ este cea mai sustenabilă posibilitate.

4.2. Principiile elaborării și implementării strategiei

Caracterul public

O strategie de dezvoltare este eficientă dacă e cunoscută și acceptată de către public, dacă folosește un limbaj accesibil iar la elaborarea sa au contribuit și beneficiarii.

La nivelul executării, proiectul poate fi considerat public atunci când coordonatorii participă periodic împreună cu beneficiarii la monitorizarea rezultatelor, discută concluziile necesare și dacă e cazul completează sau modifică strategia.

Profesionalismul

Cei care acționează în interesul tineretului din județ, trebuie să participe activ la procesul de elaborare a strategiei pentru tineret. Părerile venite din partea altor actori pot să atragă atenția asupra unor elemente ale procesului de realizare a strategiei, pe care cei care se ocupă cu problemele tineretului nu le observă. Combinarea experiențelor și opiniilor asigură rezultatele ideale în orice domeniu.

Utilitate practică

Strategia de dezvoltare este eficientă dacă e mai mult decât un simplu document. Prin urmare este foarte importantă definirea acțiunilor și proiectelor concrete care pot fi folosite în dezvoltare. Pe lângă acest lucru importantă este și definirea și achiziționarea dispozitivelor care asigură executarea, realizarea măsurilor incluse în strategie (resurse logistice, umane și materiale). Este important de înțeles rolul și relația viziunii generale, al planului strategic de acțiune și al proiectelor care ajută la realizarea programelor concrete.

Valoare de model

Județul Harghita a atins rezultate importante în mai multe sectoare, este însă evident că aceste procese trebuie continuate, fiindcă dezvoltarea nu cunoaște o destinație finală. Dacă obiectivele propuse pentru o anumită perioadă de timp s-au realizat, societatea poate defini noi obiective.

Punctele de vedere, principiile, metodele de lucru folosite la elaborarea prezentei strategii pot oferi un fundament teoretic general pentru elaborarea unui model care poate fi folosit de Consiliul Județean Harghita, coordonatorul prezentului proiect și în alte domenii de activități.

Strategia de dezvoltare pentru tineret poate fi utilă și altor sectoare, mecanismele de dezvoltare județene pot fi astfel omogenizate.

4.3. Puncte de legătură la nivel sectorial

Strategia de Tineret a Județului Harghita are multe puncte de legătură cu alte domenii ale vieții. Rolul tineretului din județ se manifestă nu numai în sectorul de tineret ci are multe legături cu alte activități, ca de exemplu:

- **Ocuparea forței de muncă:** măsurile luate în acest domeniu vor trebui să aibă impact clar definit asupra tinerilor, fiindcă ei reprezintă viitorul cerințelor pe piața forței de muncă. Trebuie asigurată deci interoperabilitatea între deciziile de politică educațională, politicile pieței de muncă și între măsurile de tineret.
- **Educația:** educația trebuie să ia în considerare și ea necesitățile pieței forței de muncă, subiectul educației fiind tânărul însuși. Nu e totuna prin ce fel de forme de învățământ i se asigură educația necesară pentru a se realiza în viață. Educația joacă în același timp un rol important în formarea gândirii tânărului, în dezvoltarea sensibilității lui față de mediul său social și natural, în promovarea voluntariatului și participării active.
- **Dezvoltare urbană și regională:** tinerii ar trebui să ia parte la procesele dezvoltării regionale. Strategia EU 2014-2020 vrea să întărească rolul instituțional al

microregiunilor în procese de dezvoltare, implicând nu numai reprezentanții din sfera publică ci și din sfera privată și cea civilă în aceste procese. Totodată necesitățile tinerilor pot fi factori decisivi în proiectele de dezvoltare economică și socială elaborate în această perioadă pentru a atrage fonduri naționale sau de la UE.

- **Cultură, mediu:** tânărul alege să rămână în județ nu numai dacă își găsește loc de muncă, dar și dacă poate trăi într-un mediu dinamic, plăcut. De aceea problemele legate de nivelul de trai, de producție și consum cultural se pot rezolva prin inițiative și programe intersectoriale. Subculturile se pot găsi în cele mai variate forme în rândul tinerilor, iar activitățile culturale trebuie să ia în considerare și aceste subculturi. În acest fel generațiile tinere pot îmbogăți în mod conștient manifestările culturale. Cultura are încă două roluri importante: în primul rând sprijină crearea valorilor care îmbogățesc județul Harghita, iar în al doilea rând întărește sentimentul de apartenență la comunitate care se bazează pe faptul că tânărul este mândru de aceste realizări culturale, fapt care va aduce beneficii economiei.
- **Protecția mediului, relația cu natura:** activitățile în armonie cu mediul, protecția naturii sunt teme importante în rândul tinerilor. În acest domeniu județul Harghita și regiunea alcătuită împreună cu județele Covasna și Mureș, dispun de un avans comparativ, de aceea este deosebită importanța relația generației tinere cu teme de genul: cum să trăim în armonie cu natura, cum să protejăm acesta.
- **Conștientizarea socială, combaterea dezavantajelor.** Șomajul, sărăcia, apartenența la sex, religie, etnie, orientarea sexuală, handicap fizic și mintal pot fi cauze a discriminării. Dezvoltările în acest domeniu trebuie să ia în considerare din primul moment opiniile și punctele de vedere ale tinerilor, care fac parte dintr-un grup vulnerabil. Combaterea dezavantajelor sociale și facilitarea accesului grupurilor vulnerabile la o viață demnă este prioritate orizontală europeană.

4.4. Puncte de legătură strategice

În privința dezvoltării generale economice și sociale a județului Harghita și a strategiei de tineret a județului următoarele strategii s-au dovedit a fi relevante:

Strategia Europa 2020, Strategia Națională în domeniul politicii de tineret 2015-2020

Comunitatea Europeană a formulat prin strategia Europa 2020 modul dezvoltării europene și sociale prin obiective generale și măsuri concrete.

Europa 2020 este strategia de dezvoltare a Uniunii Europene pe următorii 10 ani. Scopul ei este nu numai depășirea crizei care are efecte negative asupra mai multor economii europene. Strategia este concepută pentru a diminua deficitul modelului de dezvoltare al UE și pentru a asigura condițiile necesare pentru o dezvoltare inteligentă, durabilă și inclusivă.

În vederea concretizării acestor obiective, s-au definit cinci obiective cheie care trebuie atinse de către Uniune până la sfârșitul deceniului. Aceste obiective se referă la ocuparea forței de muncă, educație, cercetare și inovație, incluziune socială și diminuarea sărăciei, la lupta împotriva schimbării climatice și la probleme energetice.

Strategia conține pe lângă aceste șapte inițiative accentuate care oferă cadrul pentru amplificarea eforturilor luate de către Uniune și statele membre în vederea realizării priorităților strategiei Europa 2020 (inovație, economie digitală, ocuparea forței de muncă, tineret, politică industrială, lupta împotriva sărăciei, eficiență de resurse).

Încadrarea prezentei strategii în strategia EU 2020

Viziunea Uniunii Europene asupra tineretului se bazează pe două abordări: investiția în tineret, care înseamnă alocarea de resurse sporite pentru dezvoltarea unor domenii ale politicii de tineret care afectează tinerii în viața lor de zi cu zi, și creșterea capacității tinerilor, care se referă la promovarea potențialului pe care tinerii îl au pentru reînnoirea societății și contribuirea la valorile și obiectivele Uniunii Europene, o atenție specială urmând a fi acordată tinerilor cu mai puține oportunități.

Până la anul 2020 Uniunea Europeană trebuie să atingă cele 5 obiective mai sus menționate care se reflectă și în obiectivele prezentei strategii.

În domeniul ocupării forței de muncă rata ocupării forței de muncă trebuie să atingă 75%. Strategia de Tineret a județului Harghita conferă o importanță deosebită reținerii tinerilor în regiune, fapt care are ca prima condiție crearea și facilitarea posibilității ocupării unui loc de muncă.

În domeniul inovării 3% din PIB-ul UE (din surse publice și private) trebuie alocate investițiilor care sprijină cercetarea/dezvoltarea și inovația.

În domeniul schimbării climatice și energiei obiectivul este reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră (sau chiar cu 30%, în condiții favorabile) față de nivelurile înregistrate în 1990, creșterea ponderii surselor de energie regenerabile până la 20% și creșterea cu 20% a eficienței energetice. Strategia județului Harghita acordând prioritate responsabilității față de mediu și gestionarea mediului, domeniile sale de intervenție oferă alternativă la realitatea mediului regiunii și la problemele reale identificate.

A patra prioritate este educația. Obiectivul este reducerea abandonului școlar la sub 10%, creșterea la peste 40% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației cu vârstă cuprinsă între 30-34 de ani. Prezenta strategie tratează educația ca o prioritate separată, dar totodată și ca principiu orizontal în dezvoltări, fiindcă împlinirea celorlalte priorități depinde în primul rând de dezvoltarea educației. Îmbunătățirea nivelului de cunoștințe a populației adulte fiind accentuată în mod special prin promovarea educației non-formale.

În domeniul sărăciei și excluziunii sociale obiectivul este reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale. Prioritatea 6. a strategiei județului definește ca obiectiv combaterea dezavantajelor sociale, cu scopul îmbunătățirii calității vieții tinerilor care suferă de discriminare negativă.

Documentele de planificare europene și românești pentru perioada 2014-2020

Regulamentele UE pentru dezvoltarea economică și socială generală, dezvoltarea infrastructurală, recuperarea regională europeană, folosirea eficientă a fondurilor structurale, de dezvoltare regională și de coeziune europene și sistemul țintă al regiunilor, statelor și transnațional al programelor operative sectoriale și regionale pot avea efect asupra tineretului județului Harghita și asupra planului de acțiune elaborat în vederea rezolvării problemelor acestuia.

La nivelul României pentru anul 2020, în spiritul strategiei Europa 2020 Guvernul României s-a angajat să ridice rata ocupării forței de muncă la 70% față de 62% cât este în prezent, sumele alocate cercetării și dezvoltării cresc cu 2% din PIB, emisiile de dioxid de carbon sunt reduse cu 19%. Conform acestui angajament, energia regenerabilă va crește cu 24%, eficiența energetică va crește și scade consumul total de energie. Guvernul s-a angajat, într-una din cele mai importante probleme a domeniului politicii de tineret, să scadă nivelul abandonului școlar la 11,3% iar să crească la 26,7% ponderea absolvenților de studii superioare. Pe linie socială numărul persoanelor care riscă să sufere de sărăcie sau excludere socială trebuie să scadă cu 580.000 până la 2020.

Planul național de dezvoltare valabil pentru perioada de 2014-2020 se află în stadiu de planificare, experiența perioadei trecute ne permite însă să ne așteptăm la o suprapunere aproape totală cu obiectivele strategiei Europa 2020.

Strategia națională în domeniul politicii de tineret 2015-2020

Pentru a contribui la incluziunea socială a tinerilor, pe lângă cele 4 domenii principale de intervenție, Strategia conține măsuri și direcții de acțiune cu aplicabilitate particulară la o serie de grupuri-țintă, pentru care nu se poate acorda suport decât într-o manieră specifică, prin participarea tuturor factorilor de decizie pe domenii sectoriale ale politicii: tinerii care au parasit instituțiile de plasament, tinerii străzii, tinerii fără acces la o locuință și fără perspectiva obținerii unei, tinerii Romi, tineri din zone compacte teritoriale, tineri cu nevoi educaționale speciale, tineri victime ale exploatării, tineri cu HIV/SIDA și tineri victime ale discriminării.

Prioritățile strategice ale dezvoltării economice a județului Harghita

Strategia de tineret trebuie să se ajusteze la prioritățile strategice și operative ale regiunii. Județul Harghita are un program de dezvoltare economică pentru perioada între 2012-2020, sectorul principal al căruia este producția agrară, industria energiei reutilizabile, ospitalitatea și industria lemnului. Aceste priorități se leagă strâns de obiectivele responsabilității față de mediu, educației, combaterii excluziunii sociale și creării locurilor de muncă.

4.5. Caracterul orizontal

Problemele tineretului pot fi abordate și printr-o analiză orizontală. Acest lucru înseamnă că încercăm să implicăm în fiecare program economic sau social, tineretul și problemele tinerilor.

În momentul de față se găsesc rareori planuri și măsuri care consideră tineretul o prioritate orizontală, nici la nivel european și nici la nivel național. În vederea realizării măsurilor ample legate de tineret, este necesară elaborarea unei metodologii și a unui șir de criterii care permit includerea rezolvării problemelor tinerilor în planuri de acțiune elaborate pe nivelul regiunilor.

Exemplu pozitiv în acest sens este inițiativa de la Cluj-Napoca, unde dominanța tineretului caracteristică orașului devine parte a strategiei de dezvoltare a orașului. Cluj-Napoca a câștigat titlul de Capitală Europeană a Tineretului. Ideea era inițiată de sectorul non-guvernamental de tineret.

Strategia de Tineret a județului Harghita dorește să devină orientativă în această abordare, introducând punctul de vedere a tinerilor în planificarea strategică din alte sectoare.

Indiferent de caracterul orizontal al strategiei în sine perioada planificării și implementării strategice trebuie să aibă în vedere principiile de dezvoltare orizontală ale Uniunii Europene. Câteva dintre aceste principii, ca de exemplu dezvoltarea sustenabilă, creșterea ratei ocupării forței de muncă, întărirea coeziunii sociale și teritoriale și societatea sănătoasă apar între prioritățile prezentei strategii. Acestea trebuie combinate cu egalitatea de șanse între, stimularea creșterii economice, întărirea competitivității bazate pe inovație și pe folosirea tehnologiei informației.

Egalitatea de șanse între sexe

Principiul democratic al egalității de șanse între femei și bărbați trebuie inclus în toate politicile și măsurile. Șansa participării femeilor în activitățile economice, sociale trebuie asigurată. În cazul României definiția egalității de șanse – extinzând egalitatea de șanse între sexe – include toate tipurile de egalitate socială.

Stimularea creșterii, a competitivității bazate pe inovație și folosirea tehnologiei informației

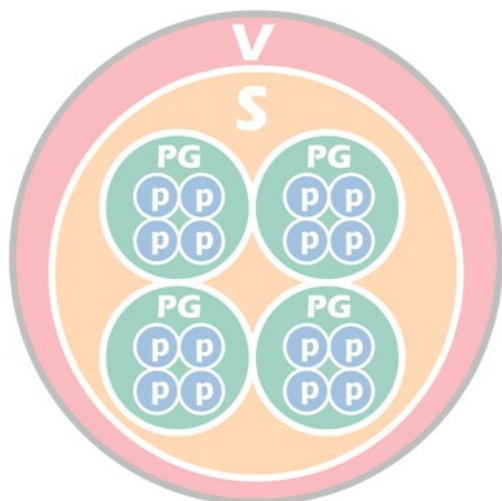
În implementarea Strategiei Județene de Tineret trebuie acordat prioritate relativă proiectelor implementate cu folosirea soluțiilor cele mai moderne, inovatoare din domeniul respectiv și dezvoltărilor care pot deveni un model demn de urmat și pentru alte regiuni. Diminuarea analfabetismului digitale trebuie să fie o prioritate inclusă în toate dezvoltările realizate.

CONTEXT: viziune, strategie, programe, proiecte

În vederea înțelegerii rolului prezentului document, merită analizat contextul viziunilor, strategiilor, programelor și proiectelor în următorul fel:

VIZIUNEA este starea ideală sau scopul, atingerea căreia este dorită de o comunitate, societate;

- **STRATEGIA** este un plan de acțiune amplu, definit pentru o perioadă concretă, venită în ajutorul viziunii, cu scopul concret de a defini o direcție de dezvoltare. Strategia este elaborată și aplicată în general pentru un sector economic sau social;
 - **AXA PRIORITARĂ** este o componentă a strategiei care definește categoriile de dezvoltare necesare realizării viziunii;
 - **DOMENIUL DE ACȚIUNE** este un element strategic care conține măsurile necesare realizării axei prioritare respective;
- **PROGRAMUL** este un set de măsuri ample, integrate, compuse din proiecte, care au drept obiectiv gruparea activităților necesare realizării obiectivelor incluse în Domeniile de activități și în Axa prioritară;
- **PROIECTUL** este un șir de activități cu obiective concrete, perioadă de derulare exactă, plan de acțiuni detaliat, buget exact care conține sarcinile la nivelul responsabilităților personale.

V - viziune

S - strategie

PG - program

P - proiect

Contextul prezentat mai sus nu are voie să devină static, ci trebuie să se adapteze la impulsurile venite din partea societății, la efectele strategiilor paralele asemănătoare venite dinspre organele administrative

Includerea inițiativelor venite din jos în sistem

Este importantă accentuarea faptului că aceste relații nu trebuie tratate în mod static, ci trebuie asigurată posibilitatea monitorizării continue, evaluării și corecției. Acest lucru este

important fiindcă societatea are caracteristica de a veni cu soluții, inițiative eficiente însă neașteptate, instinctive care au efect asupra întregului sistem.

Sistemul viziunii, al strategiilor, programelor și proiectelor trebuie să fie deci adaptiv, permisiv, flexibil pentru ca inițiativele neașteptate dar în folosul comunității venite din jos să fie incluse, astfel dezvoltându-se și însuși sistemul.

Adaptare la planurile ample, concepțiile, strategii

Cu toate că libertatea de autodeterminare a unei regiuni este importantă, la fel ca și principiul subsidiarității, planurile dezvoltate la nivel național și european sunt factori de inclus.

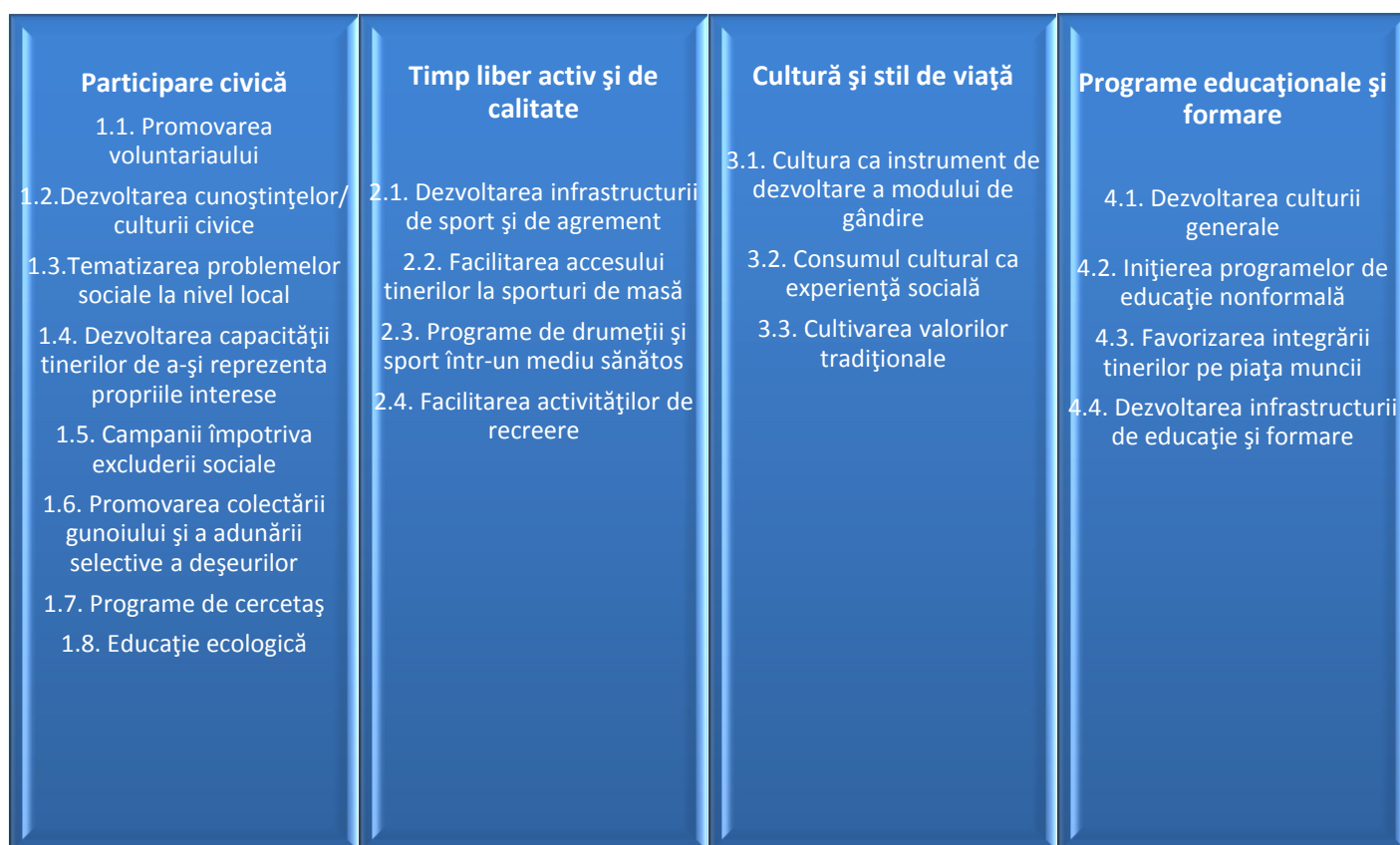
Fiindcă majoritatea populației județului o constituie minoritatea națională maghiară, între concepțiile și planurile care au efect asupra prezentei strategii trebuie amintite și planurile care sunt elaborate în vederea dezvoltării întregii comunități maghiare la Budapesta.

Corelație cu alte strategii sectoriale ale județului

Viziunea unificată este ajutată de nu numai una, ci mai multe strategii în faza de planificare-realizare-evaluare. De aceea în elaborarea și executarea strategiei de tineret trebuie luate în considerare și acele măsuri, programe, proiecte care nu au tineretul drept grup țintă, dar au efect clar asupra acestei generații.

5. Axe prioritare și domenii majore de intervenție

Îmbunătățirea nivelului de trai al tinerilor, crearea condițiilor de viață necesare pentru reducerea ratei migrării

Creșterea ocupării forței de muncă în Strategia de Tineret a județului Harghita

Uniunea Europeană face tot posibilul ca să depășească criza și să creeze posibilitățile necesare unei economii mai competitive cu o rată mai înaltă a ocupării forței de muncă.

Strategia Europa 2020 are ca obiectiv realizarea unei dezvoltări inteligente, în cazul căreia investițiile educaționale, de cercetare și de inovare sunt mai eficiente, durabile, fiindcă are ca element cheie trecerea la o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și la o industrie competitivă și inclusivă, deoarece pune accent pe crearea locurilor de muncă și reducerea sărăciei. În centrul strategiei se află cinci obiective ambițioase, legate de ocuparea forței de muncă, cercetare, educație, reducerea sărăciei și schimbările climatice/energetică.

În vederea implementării cu succes a strategiei, Uniunea Europeană a dezvoltat un sistem de guvernare economică stabilă și eficientă care are drept scop coordonarea acțiunilor politice derulate la nivelul UE și la nivel național.

În domeniul **ocupării forței de muncă** trebuie asigurată o rată de ocupare a forței de muncă de 75 % în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani, este necesară alocarea a 3% din PIB-ul UE pentru **cercetare și dezvoltare**; legat de **schimbările climatice și utilizarea durabilă a energiei** obiectivele sunt: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră (sau chiar cu 30%, în condiții favorabile) față de nivelurile înregistrate în 1990, creșterea ponderii surselor de energie regenerabile până la 20%, creșterea cu 20% a eficienței energetice.

Legat de **educație**, obiectivul este reducerea sub 10% a ratei de părăsire timpurie a școlii și creșterea la peste 40% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației în vârstă de 30-34 de ani.

Lupta împotriva sărăciei și a excluziunii sociale este foarte importantă pentru Uniunea Europeană. În acest domeniu obiectivul definit este reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale.

Strategia de Tineret a județului Harghita a luat toate aceste elemente în considerare în definirea obiectivelor, comparate cu necesitățile formulate în timpul consultațiilor. De aceea ocuparea forței de muncă nu apare ca prioritate separată, apare însă crearea condițiilor necesare pentru reținerea tinerilor în regiune, elementul de bază al acestui obiectiv fiind ocuparea forței de muncă a tinerilor.

Documentele strategice ale UE, mai ales Manualul pentru autorități locale și regionale redactat de către Comisia Europeană nu menționează măsuri sau exemple pozitive pentru crearea locurilor de muncă pentru tineri, în legătură cu implementarea strategiei EU2020, soluționarea acestor situații consideră posibilă prin educarea și formarea tinerilor, reforma sistemului de învățământ, integrarea exclușilor și crearea unei agriculturi eficiente energetic. Excepție fac câteva inițiative care ținesc angajatorii, ca de exemplu Territorial Employment

Pack din Austria, care realizează parteneriate interregionale în vederea creșterii interoperabilității între politica ocupării forței de muncă și alte politici naționale și regionale. Comunidad Valenciana Natural Stone este denumirea unei instituții spaniole care a primit aproape 1,5 milioane de euro ca să sprijine regiunile cele mai afectate de criză, prin parteneriate cu primarii și actorii economiei locale. Dorim să mai menționăm încă două măsuri, una la nivelul Uniunii, cu denumirea de Progress Microfinance Facility și Instituto de Crédito y Finanzas Región de Murcia din Spania, amândouă sprijină IMM-urile în formă de microcredite. EURES (European Employment Service) este și ea o inițiativă a Uniunii, fiind de fapt o pagină de recrutare accesibilă pe tot teritoriul Uniunii Europene, conținând momentan oferte de muncă din 31 țări europene, realizând 20 parteneriate internaționale din 13 țări și punând 850 de consultanți la dispoziția celor care caută un loc de muncă.

Dintre cele 11 programe care se ocupă de ocuparea forței de muncă a tinerilor, aceste 4 sunt create angajatorilor în special: 2 la nivelul Uniunii plus EURES, un site pentru cei care caută loc de muncă.

Luând aceste fapte în considerare, prezenta strategie nu are ca obiectiv îmbunătățirea mediului întreprinzătorilor din județul Harghita, deoarece județul are un plan de 7 ani pentru dezvoltarea economiei. Această strategie încearcă să abordeze problematica ocupării forței de muncă din punctul de vedere al tinerilor care se vor stabili în județ.

Prioritățile și obiectivele strategiei **se leagă și se completează reciproc:**

- Perfecționarea educației ajută la creșterea ocupării forței de muncă și la reducerea sărăciei;
- Investițiile în tehnologii ecologice contribuie la lupta împotriva schimbării climatice, totodată creează și noi posibilități de afacere și locuri de muncă;
- Prin combaterea dezavantajelor sociale se reînnoiește piața de muncă, crește rata angajaților din județ.

Pe parcursul consultărilor realizate au fost identificați 12 actori sociali care în mod direct sau indirect pot participa la implementarea prezentei strategii:

1. Consiliul Județean Harghita
2. Consiliile locale
3. Sfera civilă: grupări formale și informale, organizații de tineret
4. Agenți economici
5. Agenția pentru Protecția Mediului
6. Serviciul Public de Management Energetic Harghita
7. Instituții de învățământ
8. Direcția Județeană pentru Tineret și Sport
9. Centrul Cultural al județului Harghita
10. Centre de educație nonformală
11. Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă
12. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita

Rolul fiecărui actor social este specificată la descrierea axelor prioritare.

5.1. Axa prioritară 1. Participarea civică

Domeniul de intervenție 1.1: Promovarea voluntariatului

Voluntariatul este o activitate care poate fi desfășurată individual sau în grup, periodic sau ocazional, în țară sau în străinătate în vederea bunului comun, din dorință personală, fără prestații financiare.

Activitatea de voluntariat nu înseamnă câștig financiar direct pentru cel care îl face, în schimb îi oferă o experiență în plus de care nu ar putea face rost la locul de muncă ori în alte împrejurimi. În județul Harghita există tradiția de clacă, unde comunitatea își unește forțele pentru un scop comun, și creează, renovează ceva. Trupele locale de teatru, grupurile de dans popular, pompierii voluntari sunt exemple bune pentru faptul că voluntariatul nu e necunoscut prin județul Harghita. Aceste posibilități mobilizează însă numai o parte mică dintre tineri, și mai ales cei care stau în mediul rural.

Ar fi important familiarizarea voluntariatului și cu acei tineri care nu au auzit încă de acest concept. Acesta se poate întâmpla prin includerea organizațiilor non-profit și a școlilor în rețeaua voluntarilor. Trebuie căutate acele organizații care pot primi voluntari iar cu ajutorul școlilor, profesorilor, consiliilor de elevi aceste posibilități trebuie promovate. În toate cazurile trebuie ținut în vedere ca tânărul să înțeleagă scopul și obiectivele organizației unde va fi voluntar, să vadă și să simtă efectele pozitive ale activității sale.

În același timp trebuie promovate și posibilitățile de voluntariat în străinătate. Prin Serviciul European de Voluntariat tinerii pot fi voluntari într-o altă țară cu toate cheltuielile asigurate. În cadrul acestui program tinerii participă individual sau în grup în activități non-profit. Proiectele durează între 3 săptămâni-12 luni. Programul EVS oferă posibilitatea tinerilor între 18-30 ani să-și dezvolte capacitățile, să cunoască un mediu străin, să întemeieze contacte noi și, nu în ultimul rând, să învață o limbă străină. Cunoștințele astfel dobândite pot fi apoi folosite acasă, cu ajutorul noilor idei și informații pot îmbogăți viața localității din care provin, pot contribui la viabilitatea acestora și pe termen lung a tot județului. Posibilitatea de voluntariat ar trebui făcută deschis atât adulților cât și generației mai în vârstă fiindcă tinerii adeseori îi urmăresc exemplul.

În vederea realizării unei rețele profesionale, care să asigure un cadru organizațional atât voluntariatului intern, cât și cel internațional, consiliile locale trebuie să sprijine și să se implice în dezvoltarea acestor organizații. Trebuie pus accent pe formarea profesională a coordonatorilor și a altor persoane implicate în programe, respectiv pe sprijinirea dezvoltării infrastructurii rețelei de voluntari.

Un sistem funcțional de recrutare a voluntarilor trebuie să asigure ca persoanele care desfășoară activități voluntare, să pot valorifica ulterior certificatele privind activitatea de voluntariat desfășurată. În acest scop acest sistem trebuie să aplice sistemul de evaluare națională a programului Life-long-learning, respectiv cu criteriile de evaluare agreată la nivelul Uniunii.

Impactele așteptate ale domeniului de intervenție

Impactul principal al voluntariatului asupra tinerilor este dezvoltarea individuală, prin care li se crește încrederea în sine, devin mai conștienți social, li se lărgesc orizontul și dobândesc cunoștințe noi. Voluntariatul joacă un rol important în păstrarea tradițiilor, în protejarea patrimoniului construit și imaterial. Datorită voluntariatului comun se crește coeziunea comunității, dar și eficiența activității desfășurate.

Domeniul de intervenție 1.2.: Dezvoltarea cunoștințelor/culturii civice

Din punctul de vedere al dezvoltării democratice românești întârziate este foarte important educarea cetățenilor – mai ales al tinerilor – privind drepturile și obligațiile civice. Educația civică din școală, cu toate că este parte a curriculei obligatorii, este predat în foarte puține ore (o oră pe săptămână) și mulți nu o consideră ca subiect important. Însă prin predarea și luarea în serios al acestei materii, tinerii ar putea deveni cetățenii conștienți ai zilei de mâine. Ar trebui să-și cunoască drepturile dar și obligațiile față de comunitate și stat, ca să devină membri activi și utili ai societății.

În cadrul domeniului de intervenție, instituțiile de învățământ ar organiza în parteneriat cu consiliile locale programe prin care tinerii ar cunoaște funcționarea consiliilor locale și județene. Zilele deschise, întâlnirile, programele de internship oferă tinerilor posibilitatea de a primi informațiile în mod direct, să cunoască funcționarea, activitățile și sarcinile instituțiilor.

Din punctul de vedere al elevilor, va fi extrem de util sprijinirea educației interculturale, prin programele de schimb organizate la nivel internațional și național.

Cel mai important rezultat al domeniului de intervenție este că participanții nu numai că vor deveni mai informați în legătură cu instituțiile care îi influențează viața, dar prin metodele de educație formale și non-formale li se va întări cultura civică:

- Își vor cunoaște drepturile și obligațiile, în cazul încălcării drepturilor vor ști unde să apeleze pentru remediu
- Vor fi informați despre activitățile consiliului local, ai primarului, instituțiilor administrației publice și autorităților publice, dar mai mult, vor cunoaște obligațiile și domeniile de activități ale acestora;
- Vor fi sensibili la problemele sociale, vor încerca rezolvarea acestora;
- Analizând necesitățile personale sau al comunității locale și nivelul de pregătire profesională a candidaților la alegeri, tinerii vor putea alege în mod conștient, rațional conducătorii;
- Pe termen lung vor contribui la dezvoltarea sistemului democratic.

Domeniul de intervenție 1.3: Tematizarea problemelor sociale la nivel local

Dat fiind faptul că lipsesc canalele de informare prin care tinerii ar putea primi informații despre problemele sociale, majoritatea tinerilor nu sunt interesați de tendințele de schimbare ale vieții publice, nu înțeleg procesele, nu se implică în discuții, nu își exprimă opinia. Obiectivul domeniului de intervenție e sensibilizarea tinerilor, al cetățenilor viitorului cu privire la problemele întregii societăți. E necesar înțelegerea problemelor pentru a

contribui la rezolvarea lor. Dobândind aceste cunoștințe, tinerii vor avea posibilitatea de a dezvolta regiunea, de a se implica în procesele de decizie și în modelarea vieții publice.

Există deja inițiative, ca de exemplu Academia din județul Harghita, care încearcă implicarea intelectualilor locali în monitorizarea și rezolvarea problemelor vieții publice, dar de obicei acestea au ca grup țintă generația mai în vârstă. Părerile lor trebuie făcute interesante și pe înțelesul tinerilor. Este important să cunoaștem punctul de vedere al tinerilor activi în consiliile elevilor sau în ONG-uri.

Este un proces mai lung, în timpul căruia se va realiza și schimbarea mentalității. Ideea principală este ca asemănător anilor tematice a Uniunii Europene, în fiecare an se va afla în centrul atenției o problemă socială locală județeană. Atragerea atenției, implicarea și educația se poate întâmpla prin discuții despre tema respectivă, mese rotunde și evenimente organizate la care poate să participe fiecare tânăr. Totodată este necesar ca invitații la aceste evenimente să fie figuri publice, buni oratori și respectați în rândul tinerilor.

Impactul așteptat al domeniului de intervenție

În urma implementării celor descrise mai sus, se va schimba atitudinea tinerilor față de problemele sociale, tinerii devin mai sensibili, se vor implica în rezolvarea problemelor.

Domeniul de intervenție 1.4. Dezvoltarea capacității tinerilor de a-și reprezenta propriile interese

În instituțiile societăților democratice a devenit deja practică faptul că partidele să-și recruteze membrii din rândul tinerilor activi în organizațiile de tineret. De ce? Fiindcă acești tineri nu numai că sunt motivați și angajați în comunitatea tinerilor dar au și experiențe în ceea ce privește reprezentarea intereselor tinerilor. Acest lucru este necesar în localitățile în care nu este acordat destulă atenție tineretului, populația adultă privește cu scepticism activitățile tinerilor.

Activitățile tinerilor însă nu trebuie privit cu scepticism deoarece în cursul acestor activități se formează comunitatea, sunt schimburi de experiențe cu alte organizații și tineri se naște o nouă rețea de legături profesionale. Comunitatea trebuie să acorde atenție acțiunilor de tineret, fiindcă ei reprezintă generația viitoare, ei vor lucra pentru dezvoltarea comunității. Tineretul trebuie atras în activități legate de rezolvarea problemelor comunității, pentru ca să le oferim tinerilor o sursă de motivație.

Tinerii trebuie să participe la cursuri de formare profesională pentru a putea utiliza resursele disponibile la nivel local și să participe activ la viața comunității. Reprezentarea intereselor tinerilor poate fi întărită și dacă se reușește influențarea în mod uniform al factorilor de decizie. Rezultatul poate fi ca tineretul să aibă forță să influențeze deciziile care îi afectează. Comunitatea va accepta părerea lor astfel legitimând și activitatea organizațiilor de tineret.

Domeniul de intervenție 1.5: Campanii împotriva excluderii sociale

2010 a fost declarat a fi „Anul luptei împotriva sărăciei și a nivelului ridicat de excludere socială”. Pe parcursul acestui an, urmărind principiile comunitare, în încercarea de a găsi soluții la problemele apărute au fost lansate mai multe proiecte care vizau îmbunătățirea nivelului de trai a grupurilor sociale dezavantajate.

Această inițiativă trebuie dusă mai departe, deoarece nu numai procesul găsirii unui loc de muncă este îngreunat pentru acești tineri dar de cele mai multe ori și perspectivele lor sunt văzute fără speranță. Pe lângă aceste aspecte, trebuie luată în considerare faptul că nu este suficientă integrarea grupurilor social dezavantajate, este necesară și implicarea întregii societăți în acest proces, pentru a da rezultate mai semnificative.

Promovarea vizează patru grupuri ținta majore: autoritățile de stat, mass-media, persoanele interesate, și persoanele care trăiesc în sărăcie și sunt excluse din societate, iar scopul principal este de a atinge tot mai multe categorii sociale. Este indicată atragerea atenției asupra persoanelor care trăiesc în sărăcie și sunt excluse din societate prin implicarea ONG-urilor, a altor parteneri sociali și alte părți interesate, și a persoanelor care nu fac parte din politica integrării sociale.

Promovarea la nivel județean va trebui să aibă efecte durabile asupra conștientizării generale a existenței și a stării acestor persoane, în vederea propunerii de sugestii pentru facilitarea integrării acestor persoane în societate și facilitarea comunicării.

Rezultatele așteptate

În realizarea strategiei, prin parteneriate cu ONG-uri se pot realiza organizații care prestează servicii în diverse domenii unde pot fi angajate persoane care provin dintr-un mediu dezavantajat.

Unde nu este eficientă pregătirea pentru prestarea muncii intelectuale, acolo autoritățile locale, împreună cu ONG-urile și prin colaborarea cu alte întreprinderi pot construi fabrici (pentru reciclarea deșeurilor, manufactură, fabrici de prelucrarea alimentelor) pentru a putea angaja tot mai multe persoane.

Tot prin colaborări cu ONG-uri se va dezvolta o rețea între instituții care asigură servicii de ajutorare a copiilor și tinerilor dezavantajați, fapt prin care vor putea fi ajutate tot mai multe persoane care provin din familii dezavantajate. Vor fi înființate centre de ajutor, care prestează servicii pe timpul zilei și vor fi organizate pregătiri profesionale pentru angajații sferei sociale.

Prin promovare este așteptat ca tot mai multe persoane să fie conștiente de existența unor grupuri sociale vulnerabile la nivel de județ. Scopul promovării este de a implica decidenții și de a accentua importanța priorității persoanelor dezavantajate, ca interesele lor să fie luate în considerare.

Domeniul de intervenție 1.6: Promovarea colectării gunoiului și a adunării selective a deșeurilor

Starea pădurilor, apelor se înrăutățește treptat, turiștii se pot întâlni adeseori cu deșeurile aruncate, pungii cu gunoi, PET-uri etc. Prevenirea situațiilor de acest gen se poate face numai

prin informare, educație, atragerea atenției. În acest sens este foarte importantă includerea protecției mediului și educării ecologice în strategia de dezvoltare a tineretului din județul Harghita.

Obiectivul principal al domeniului de intervenție este, pe lângă educația ecologică, activizarea tineretului prin organizarea acțiunilor de colectarea selectivă a deșeurilor, unde tinerii în parteneriat cu organizațiile de protecția mediului curăță un teritoriu, un loc amenajat de picnic, valea unui râu, o pădure. Colectarea gunoiului ar mobiliza tinerii, voluntarii iubitori de natură și oamenii doritori să acționeze pentru protecția naturii, nu numai prin declarații și anunțuri ci și prin fapte concrete.

Domeniul de intervenție are un impact multiplu. În primul rând prin colectarea gunoiului va fi curățat un teritoriu desemnat și selectat anticipat (malul unui râu, sau o pădure). Prin metoda colectării selective a gunoiului se va contribui la conștientizarea faptului că această metodă ajută la reciclare. În al doilea rând atragem atenția tinerilor asupra protecția mediului și asupra importanței acesteia.

Domeniul de intervenție 1.7: Programe de cercetaș

Tinerii își petrec majoritatea timpului lor liber jucând pe calculator sau navigând pe internet, pe site-uri de socializare. Natura are din ce în ce mai puțin loc în viața tânărului de azi.

Obiectivul principal al domeniului de intervenție este aprofundarea cunoștințelor tinerilor despre natură, îndrăgirea excursiilor, taberelor, a petrecerii timpului liber în natură. În cadrul unei excursii tinerii vor putea cunoaște mediul natural, vor putea învăța lucruri noi despre floră și faună.

Cunoașterea animalelor și plantelor atrage atenția lor asupra necesității protejării acestora. În timpul taberelor și excursiilor, tinerii pot învăța multe lucruri noi și de la colegii lor, pot asimila cunoștințe noi împreună cu tineri de aceeași vârstă proveniți din alte localități, se pot forma noi relații de prietenie. Jucând jocuri de team building, tinerii pot fi pregătiți de cum să lucreze în echipă. Povestirile spuse de cercetașii mai în vârstă, jocurile de încredere, alte jocuri în grup sunt nu numai posibilități de agrement dar trezesc și interesul tinerilor cercetași privind temele prezentate, dar mai mult, sunt instructive.

Participând la programele de cercetaș tânărul se întâlnește cu efectele negative ale poluării mediului, înțelegând astfel importanța stilului de viață. Participând la acțiunile de colectarea gunoiului vor deveni mai atenți la protecția mediului. Cunoștințele astfel dobândite le vor fi de folos și ulterior; li se va îmbogăți cultura generală, dar pot să-și aleagă un domeniu legat de natură pentru profesie. Conștientizarea necesității protecției mediului la o vârstă fragedă va avea efecte pozitive în viitor.

Domeniul de intervenție 1.8: Educație ecologică

Conștientizarea problemelor de mediu este o valoare formată din cunoștințele despre natură și convingerea morală. Ca să fim conștienți de problemele mediului trebuie să înțelegem ce efecte au acțiunile noastre asupra acestuia. Această înțelegere poate ajuta în

combaterea, prevenirea daunelor cauzate naturii și la soluționarea problemelor. Cunoștințele și convingerea morală se dobândesc deja de la vârsta de copil, când copilul învață obiceiurile părinților sau ale altor persoane respectate. De aceea este important ca instituțiile de învățământ să aloce timp pentru educația ecologică, iar părinții, profesorii și figurile publice să conducă prin exemplu pozitiv.

Trebuie analizat care sunt paradigmele și obiceiurile negative larg răspândite în județ, în urma cărora mediul are de suferit. Efectele acestora trebuie făcute cunoscute și în rândul tinerilor, dacă este necesar și prin exemple și dovezi drastice. Acesta se poate realiza prin organizarea unor acțiuni de atragerea atenției, evenimente de promovare (conferințe, scurtmetraje, concursuri) la care elevii pot participa. Este important ca ei să înțeleagă esența acestor acțiuni și să înțeleagă că prin acțiunile lor participă la protecția mediului.

Impactul așteptat al domeniului de intervenție: în urma educației, tinerii vor conștientiza efectele acțiunii lor asupra mediului. Vor înțelege că și ei pot contribui la viabilitatea mediului lor. Vor fi sensibili la problemele mediului și vor putea contribui cu idei la combaterea sau minimizarea efectelor negative ale acestora.

Pentru realizarea sustenabilă a intervenției „Participare civică”, este necesară o cooperare cât mai strânsă a următoarelor instituții:

Consiliul Județean Harghita

- Consolidarea, promovarea participării tinerilor și atragerea lor în activități/muncă la consiliul județean și local;
- extinderea oportunităților de practică și de voluntariat în direcțiile sale, și a informa asociațiile de tineret și instituțiile de învățământ despre aceste posibilități;
- a oferi asistență profesională chiar prin cursuri de formare, care atrag atenția asupra importanța participării civice;
- publică anual cereri de finanțare pentru sprijinirea activităților legate de participarea civică.
- Prin sistemul său de finanțare, vor publica cereri de finanțare pentru sectorul ONG și pentru instituții de învățământ; pe lângă acesta oferă și asistență tehnică pentru decontarea cheltuielilor;
- Sprijină financiar ideile viabile și ca partener sau coorganizator ajută implementarea proiectelor.
- Prin introducerea unei noi linii de finanțare să sprijine acțiunile de incluziune a tinerilor din categoria persoanelor vulnerabile, inclusiv pentru dezvoltarea infrastructurii aferente

Consilii locale:

- în parteneriat cu Consiliul Județean și cu sectorul ONG – asociațiile de tineret sprijină organizarea evenimentelor și asigură infrastructura necesară.
- asigură oportunități de practică și de voluntariat în direcțiile sale, și a informa asociațiile de tineret și instituțiile de învățământ despre aceste posibilități;

- a oferi asistență profesională chiar prin cursuri de formare, care atrag atenția asupra importanța participării civice;
- publică anual cereri de finanțare pentru sprijinirea activităților legate de participarea civică, asigurând și o creștere permanentă a bugetului alocat
- încearcă să sprijine proiectele realizate pe plan local și oferă asistență administrativă/tehnică;
- atrag atenția asupra protecției mediului și conștientizarea problemelor legate de mediu în rândul localnicilor.
- Acordă o atenție sporită implicării tinerilor din categoria persoanelor vulnerabile

Sectorul ONG

- promovează evenimentele organizate, și dacă este necesar printr-o selecție internă își aleg cei mai motivați participanți;
- elaborează un raport despre utilitatea evenimentelor și a formării profesionale pentru Consiliul Județean sau a instituției, care a organizat cursul.
- mobilizarea resurselor umane necesare pentru implementarea proiectelor;
- își asumă un rol cât mai activ în realizarea proiectelor și țin contactul cu parteneri.

Instituții de învățământ: școli, universități

- în parteneriat cu experții din centrele de educație nonformală, la cererea Consiliului Județean elaborează materiale pentru cursurile de formare;
- țin legătura cu asociațiile de tineret și informează acestea despre eventualele modificări sau despre dezvoltarea materialelor elaborate.
- sprijinirea incluziunii tinerilor din categoria persoanelor vulnerabile prin programe speciale de formare.

Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă,

- în parteneriat cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita sprijină integrarea tinerilor defavorizați de pe piața munci prin diferite programe educaționale și de formare.

Agenția pentru Protecția Mediului Harghita

- la cerere, acordă asistență științifică și profesională pentru proiecte de protecția mediului. Dacă este necesar, prin diferite deplasări și prezentări ale ideilor inovatoare, contribuie la conștientizarea problemelor de mediu.

5.2. Axă prioritară 2 – Timp liber activ

Domeniu de intervenție 2.1: Dezvoltarea infrastructurii de sport și de agrement

A practica sport în mod regulat este foarte important tinerilor, mai ales în condiții în care generația tânără își petrece din ce în ce mai mult timp în fața calculatorului. Așadar,

proiectele care atrag atenția asupra sportului trebuie sprijinite, dar mai mult, trebuie dezvoltată infrastructura existentă.

2.1.1 Dezvoltarea centrelor sportive care sunt în proprietate obștească

Datorită reliefului montan în mai multe zone din județ sunt condiții relativ bune pentru practicarea sporturilor de iarnă. Acest fapt, este dovedit și de popularitatea stațiunilor de schi construite în ultimii 10 ani. Patinoarele acoperite oferă oportunități bune atât sportivilor profesioniști cât și celor care exersează patinajul sau hockey-ul. Există centre care oferă spațiu pentru a exersa sporturi de iarnă atât în timpul verii cât și în timpul iernii.

Dezvoltarea infrastructurii existente și realizarea noilor centre de sport – de importanță locală sau județeană - este sarcina autorităților locale. Pot fi considerate obiective sportive de importanță locală, care trebuie sprijinite de autoritățile locale centrele care răspund la nevoile locuitorilor dintr-o anumită localitate, cum este și bazinul de înot din Miercurea-Ciuc. Rețeaua alcătuită din stațiunile de schi de pe muntele Harghita sau complexul sportiv montan sunt de importanță județeană.

Aceste centre sportive pot contribui la mobilizarea tinerilor. Totodată aceste centre pot fi utilizate și de sportivi profesioniști pentru a se pregăti pentru competiții. Consiliile locale și consiliul județean trebuie să asigure tinerilor șansa de a cunoaște și a practica diferite sporturi în mod individual sau în echipă.

Efectele așteptate ale domeniului de intervenție:

Prin implementarea activităților se vor înființa noi locuri de muncă în județ. O dată cu creșterea numărului de persoane care fac sport, pe termen lung se așteaptă și îmbunătățirea stării de sănătate a populației precum și creșterea numărului turiștilor. Cu creșterea numărului turiștilor poate fi așteptată și o creștere a cifrei de afaceri a întreprinderilor locale. Prin creșterea numărului tinerilor care încep să exerseze vreun sport, crește și numărul tinerilor care vor deveni sportivi profesioniști, astfel contribuind la renumele țării. Prin exersarea sportului în echipă se întărește spiritul de echipă al tinerilor, fapt ceea ce contribuie la creșterea încrederii în sine.

De asemenea, în consens cu strategia națională, trebuie asigurat cadru și resurse financiare pentru următoarele activități:

- Campanii și programe în școli pe teme privind educația pentru sănătate, alimentația sănătoasă și sănătatea reproducerii
- Campanii și programe de prevenire a bolilor cu transmitere sexuală și atenuare a impactului infecției cu HIV în școli
- Campanii și programe pentru prevenirea consumului de droguri, alcool și tutun în rândul adolescenților și tinerilor.

2.1.2 Programe de dezvoltarea și utilizarea infrastructurii pentru organizații de tineret

În județul Harghita există mai mult de 50 de organizații de tineret înregistrate, care raportat la numărul localităților aflate în județ este un număr foarte ridicat. În aproape fiecare localitate există o organizație înregistrată în cadrul căreia se organizează activități dedicate tinerilor, dar acestea nu răspund întotdeauna nevoilor acestora. Consultațiile realizate în rândul tinerilor și evaluarea realizată cu ajutorul primarilor sunt pline de contradicții. Pe de o

parte tinerii nu sunt mulțumiți de infrastructura organizațiilor de tineret, mai mult, ei cred că din punct de vedere a funcționării eficiente a organizațiilor ar avea nevoie de mai multe resurse; acesta nu le este disponibilă din cauza lipsei fondurilor financiare și datorită relației dintre guvern și primării. În contrast cu acestea, primăriile sunt de părere că sunt disponibile toate cele necesare pentru a asigura o funcționare bună a organizațiilor de tineret.

Este evident că pentru organizarea și implementarea unor activități nu este ajunge un calculator și o imprimantă. Deseori este nevoie de mai mult de atât, de exemplu de mijloace de transport, de echipamente de sonorizare etc. (nu neapărat surse financiare) care pot fi asigurate de administrația locală. În mai multe localități, organizațiile nu dispun de sediu, fapt care le îngreunează activitatea profesională.

Există mai multe posibilități pentru rezolvarea problemelor legate de activele organizațiilor: la nivel local, administrația locală ar trebui să ofere un sediu iar la nivel județean Consiliul Județean Harghita ar trebui să realizeze o rețea prin care pentru o sumă mai mică sau gratis, ONG-urile de tineret pot beneficia de echipamentele necesare implementării programelor proprii. Închirierea sau cumpărarea a multor echipamente este o povară financiară mult prea mare pentru organizațiile de tineret.

Efectul domeniului de intervenție

Prin realizarea „parcului de echipamente” prezentată mai sus, se îmbunătățesc posibilitățile organizațiilor de tineret în județul Harghita, tinerii pot accesa mai ușor diferite echipamente pentru a implementa proiectele lor. Cu ajutorul domeniului de intervenție tinerii pot organiza mai multe evenimente, crește numărul activităților. Mai mult, dacă tinerii conștientizează faptul că pot accesa mai ușor echipamentele necesare implementării unui proiect, vor fi mai motivați în ceea ce privește organizarea evenimentelor.

Domeniul de intervenție 2.2: Facilitarea accesului tinerilor la sporturi de masă

Există o tendință generală: majoritatea oamenilor, inclusiv tinerii, se pun mai greu în mișcare, se practică din ce în ce mai puțin sport. În majoritatea cazurilor acesta este din cauză că oamenii nu au chef să iasă singuri, pe rețelele de socializare de pe internet se simt integrați, ca o parte a comunității. Numărul orelor de educație fizică este în scădere, așadar și această formă a mișcării zilnice este exclusă. O altă problemă este faptul că pe lângă costurile de transport, de masă etc. nu mai sunt surse financiare și pentru taxele de intrare sau de închirierea unui echipament (schi, hochei).

Posibilitățile de sport în echipă pot fi răspunsul la aceste probleme. În județ există numeroase cluburi sportive și grupuri independente cărora tinerii se pot alătura. Hocheiul, fotbalul și baschetul sunt foarte populare, dar pe lângă acestea există și alte sporturi care pot fi exersate.

Este recomandat inițiere unor programe ALUMNI, prin cluburile și asociațiile sportive existente și nou create, unde pot avea loc întâlniri, evenimente la care să participe mai multe generații de sportivi. Aceste întâlniri informale pot avea un efect benefic asupra funcționării organizațiilor sportive, iar pe lângă activitatea sportivă vor avea un efect benefic și educator, care poate fi fructificată în viața de zi cu zi.

De asemenea în cadrul prezentei domenii este importantă și sprijinirea implicării tinerilor cu deficiențe loco-motor, asigurarea condițiilor necesare pentru activitățile de sport al acestei

categorii de tineri, atât în sporturi individuale cât și în cele de echipă. Există mai multe exemple pozitive în județul Harghita, sportivi cu performanță mondială în sporturile paraolimpice, care indică, că este necesară o intervenție și o coordonare centralizată în acest domeniu.

Consiliul Județean poate avea un rol foarte important în ușurarea accesului la sporturi în echipă. Pentru acesta este nevoie de un dialog la care participă administratorii centrelor sportive, cluburile sportive și instituțiile educaționale.

Efectele așteptate ale domeniului de intervenție

Mai mulți tineri vor avea acces la mișcare în mod regulat, care va contribui la îmbunătățirea stării de sănătate a tinerilor. În cadrul acestor evenimente se dezvoltă rețeaua lor de contacte și aptitudinile lor. Implementare activităților va duce la creșterea nivelului de utilizare a centrelor sportive, veniturile lor se vor ridica, așadar vor avea șansa de a fi sustenabile financiar.

Domeniul de intervenție 2.3: Programe de drumeții și sport într-un mediu sănătos

Populația în timpul unei excursii în natură va ieși din mediul urban, din fața televizoarelor și calculatoarelor petrecând timpul în mediu sănătos. Drumețiile, excursiile cu bicicleta și alte activități care necesită efort fizic sunt cele mai frecvente metode de a petrece timpul liber în natură.

Unul dintre obiectivele strategiei Europa 2020 este combaterea schimbării climatice. Pentru acesta este foarte important să cunoaștem și să protejăm natura. Drumeția poate deveni o metodă non-formală în educarea tinerilor privind:

- cum să ocrotească natura,
- să nu aprindă foc în locurile neamenajate.

În lipsa educării tinerilor, costurile pentru a remedia daunele cauzate de turiști devin o povară financiară tot mai mare pentru administrațiile locale din județ. O activitate în cadrul domeniului de intervenție trebuie să fie încheierea parteneriatelor cu organizațiile non-guvernamentale.

Efectele așteptate ale domeniului de intervenție

Tinerii vor cunoaște mai bine: natura, problemele acestuia, metodele de protejare a mediului. Prin acestea tinerii vor fi mai atenți la starea mediului înconjurător, fapt care va contribui la protejarea naturii pe termen lung. Totodată, tinerii vor avea șansa de a trăi o viață mai sănătoasă și mai sustenabilă.

Domeniul de intervenție 2.4: Facilitarea activităților de recreere

Schimbările generației tinere nu se manifestă doar prin felul în care se îmbracă, ce fel de muzică ascultă ci și prin felul în care se distrează, cum își petrec timpul liber. Așadar, este evident că tinerii de azi au nevoi diferite în ceea ce privește activitățile de timp liber, decât avea generația de acum 10 ani. De atunci, societatea informațională, internetul oferă acces la noi oportunități, mai mult, apar nevoi care justifică extinderea programelor existente și organizarea evenimentelor de caracter diferit. Acesta nu înseamnă că tineretul nu este deschis spre evenimentele cu mare tradiție, doar că acestea trebuie ajustate la nevoile tineretului. Datorită faptului că toată lumea are posibilitatea de a viziona un film de pe propria lui calculator sau laptop, organizarea unei seri în care se va proiecta un film nu va fi de mare interes în rândul tinerilor, dar organizarea unui maraton de filme poate avea succes mai mare. Programul zilelor localității trebuie extinsă într-un fel în care tineretul primește un rol mai mare: în ultimii ani cortul tineretului s-a dovedit a fi modul cel mai eficient pentru acesta, în cadrul căreia mai multe programe de tineret putea fi organizate.

Este din ce în ce mai popular graffitiul, care poate avea un efect pozitiv în întreaga comunitate. Tinerii pot contribui la înfrumusețarea mediului urban. Prin organizarea activităților de acest gen, pe lângă artiștii de graffiti cărora se oferă vizibilitate, se poate mobiliza un număr mai mare de tineri.

Efectele așteptate ale domeniului de intervenție

Prin organizarea evenimentelor dedicate tineretului, Consiliul Județean Harghita trebuie să extindă oferta programelor de divertisment pentru tineri, mai mult, trebuie să sprijine acele

inițiative care până în momentul de față nu aveau tradiție. Prin acestea reușește să se adapteze nevoilor de tineret și trendurilor naționale și internaționale. În consecință, mai mulți tineri pot fi mobilizați și adresați, care vor participa într-un număr mai mare la evenimentele de nivel local și regional.

Pentru realizarea sustenabilă a intervenției „Timp liber activ și de valoare”, este necesară o cooperare cât mai strânsă a următoarelor instituții:

Consiliul Județean Harghita

- dezvoltă complexe sportive aflate în proprietatea sa, și pune acestea la dispoziția tinerilor pentru un preț mai avantajos;
- prin organizarea evenimentelor de sport și timp liber promovează importanța mișcării, și cu sprijinul întreprinderilor creează infrastructura necesară;
- prin extinderea sistemului de finanțare, poate sprijini mai multe activități de sport și timp liber organizate de asociațiile de tineret;
- pentru decontarea cheltuielilor oferă asistență tehnică.

Consilii locale

- consultă cu asociațiile de tineret, cu alte ONG-uri în legătură investiții și dezvoltarea infrastructurii;
- pe plan local încearcă să creeze infrastructura necesară, și inițiază proiecte prin care poate să extindă activitățile de timp liber și de drumeții.

Sectorul ONG

- în parteneriat cu Consiliul local sprijină inițiativele locale, pentru care asigură resurse umane.

Întreprinderi, agenți economici:

- sprijină financiar acțiunile locale (în mod periodic, sau o dată cu o sumă mai semnificativă);

Direcția Județeană pentru Sport și Tineret:

- oferă sprijin profesional și financiar în organizarea programelor;
- prin rețele de network și diferite canale de informare ajută la promovarea evenimentelor sportive.
-

5.3. Axă prioritară 3 – Cultură și stil de viață

Resursele umane sunt printre cele mai importante factori de dezvoltare. Faptul că tinerii profesioniști își pot găsi un loc de muncă în județ este cheia dezvoltării în cazul județului Harghita Axele de prioritate ale strategiei de tineret dau răspunsuri acelor întrebări prin care în viziunea tinerilor, județul Harghita este identificat ca și loc permanent de ședere.

Importanța culturii în dezvoltarea localităților este un fapt dovedit în mai multe cercetări internaționale. Experții din Uniunea Europeană, dar și experiențele zilnice dau dovadă faptului că investițiile făcute în domeniul cultural vor avea rezultate economice măsurabile pe termen lung.

O concluzie a discuțiilor purtate cu tinerii din județul Harghita, a fost că se poate defini trei domenii de intervenție în ceea ce privește axele de prioritate pentru dezvoltarea culturală:

Domeniul de intervenție 3.1: Cultura ca instrument de dezvoltare a modului de gândire

Pe lângă consumarea și crearea valorilor culturale, adică pe lângă introducerea conceptului culturii înalte (Hochkultur) este important și utilizarea conceptului culturii contemporane, culturii comportamentului.

Exigența, gustul, gândirea critică, consumul conștiincios de cultură și crearea valorilor culturale sunt procese care pot fi învățate și exersate. Cultura și arta sunt parte a educației. Strategia de Tineret al Județului Harghita identifică principiile care țintesc spre creșterea nivelului de cultură, generarea nevoilor în rândul tinerilor în cea ce privește cultura.

Obiective:

- promovarea culturii ca factor de dezvoltare economică;
- formarea tinerilor în privința consumului de cultură;
- dezvoltarea gândirii critice și a exigenței în rândul tinerilor;
- crearea condițiilor optime pentru a forma o generație tânără responsabilă, capabilă de a lua decizii și de a evalua lumea în care trăiește.

Prin atingerea scopurilor propuse de domeniul de intervenție, pe anul 2020 în județul Harghita va exista o generație tânără, care prin consumul exigent de cultură va fi capabil să facă diferență între kitsch și valoare adevărată; prin participarea la diferite proiecte vor avea acces la informații noi care vor contribui la formarea culturală și la creșterea nivelului de nevoi, datorită căruia tinerii se comportă responsabil și vor gândi critic.

Asumarea acestor competențe pe termen lung va asigura o generație de tinerii exigenți și creatori de valoare care vor deveni antreprenorii, decidenții, leaderii de opinie al viitorului în județul Harghita.

Domeniul de intervenție 3.2: Consumul cultural ca experiență socială

Studiile științifice sociologice categorizează tinerii și pe baza competențelor de utilizarea a echipamentelor moderne electronice. Generația născută între 1976 și 1991 este generația Y. Conceptul de generația Y provine din Statele Unite ale Americii, ei sunt considerați „băștinașii digitali”. În context est-european această generație este mai degrabă o generație de „imigranți digitali”, fiind o categorie care a trecut deja de vârstă de 30 de ani. Trebuie să luăm în considerare și generația Z sau tinerii-Google - începând de la copii din grădiniță până la adolescenții de azi - care pe lângă altele diferă și în modul în care utilizează uneltele digitale.

Cei mai mulți dintre tinerii din județul Harghita sunt utilizatorii unei rețele de socializare. Prin rețelele de socializare gen Facebook, tinerii pot fi influențați de trenduri culturale, informații care se răspândesc în câteva minute cu pe aceste rețele. Unificarea gândirii tineretului, nu se datorează doar calculatoarelor. Fiecare tânăr din punctul de vedere al consumului cultural este influențat de trei factori interdependente: societatea de consum, globalizarea și cultura digitală.

În percepția tinerilor din generația Z și Y, a nu fi online înseamnă a nu exista. Dacă nu au activitate pe Facebook, sunt aproape morți din punct de vedere social. Chiar și angajatorii verifică profilul de Facebook al candidaților la un loc de muncă.

Consultațiile realizate în rândul tinerilor din județul Harghita însă au dezvăluit faptul că pe lângă – și nu în locul lor – experiențele sociale trăite on-line, este nevoie de dezvoltarea oportunităților în cadrul căruia se poate trăi în afara rețelelor digitale.

Datorită acestora, domeniul de intervenție cu numărul doi are următoarele obiective:

- a întări în rândul tinerilor senzația de a trăi și în mediul offline;
- dezvoltarea ofertelor culturale bazate pe nevoile tinerilor;
- mobilizarea tinerilor mai puțini activi, includerea lor în activitățile de crearea și consumarea culturii;
- utilizarea rețelelor sociale pentru organizarea experiențelor culturale offline.

În cadrul Strategiei de Tineret, trebuie luată în considerare nevoile tinerilor trebuie sprijinite evenimente și inițiative care sunt destul de atrăgătoare încât să mobilizeze tinerii. Prin realizarea acestora, până în anul 2020 nevoia tinerilor de a face parte dintr-o comunitate se va înfățișa nu doar online ci și în cadrul evenimentelor, întâlnirilor realizate. Se vor forma comunități care vor împiedica izolarea tinerilor, în fața calculatoarelor.

Domeniul de intervenție 3.3: Cultivarea valorilor tradiționale

Ca un efect secundar al globalizării și modernizării, cultura și tradițiile tradiționale devin neglijate. În zilele de azi chiar și în mediul rural se organizează din ce în ce mai rar activități legate de cultură tradițională. Includerea tinerilor, mobilizarea lor devine din ce în ce mai greoaie, deoarece activitățile de acest gen nu mai sunt în la modă. Promovarea activităților populare și a tradițiilor păstrate ca parte a culturii regionale este foarte importantă și în rândul tinerilor deoarece astfel se poate conștientiza respectul față de cultura și tradițiile populare. Totodată, prin cunoașterea și preluarea artizanatului se pot menține acele ocupații care au definit modul de viață a străbunicilor noștri.

Din acest punct de vedere județul Harghita este o regiune bogată. Promovarea acestor obiceiuri și predarea acestora tinerilor trebuie să fie un obiectiv important pentru toată lumea. În acest scop trebuie promovate în rândul tinerilor evenimentele și activitățile cu scopul păstrării valorilor culturale tradiționale.

Păstrarea obiceiurilor, ținerea în viață a moștenirii culturale este o metodă importantă în întărirea sentimentului de apartenență la o comunitate. Administrația locală, organizațiile de tineret au sarcina de a sprijini implementarea activităților pentru păstrarea valorilor tradiționale culturale și crearea sistemelor care ajută la păstrarea cunoștințelor.

Pe lângă asigurarea condițiilor necesare funcționării, este de mare importanță și organizarea activităților care contribuie la cultivarea tradițiilor și menținerea culturii, dar mai mult, ajută și la rezolvarea problemelor legate de multiculturalism și diversitate religioasă. Datorită faptului că 15,2% a populației din județul Harghita, este de etnie română, este foarte important ca tinerii să cunoască tradițiile și cultura celeilalte etnii, ceea ce ar ajuta la combaterea stereotipurilor existente. Exemple similare privind combaterea stereotipurilor negative pot fi găsite în mai multe locuri din Europa. Cel mai cunoscut este sistemul biroului de tineret (Germania-Franța) care a contribuit la crearea fondului de reconciliere dintre germani și francezi. Acest sistem are un rol important în ceea ce privește reconcilierea celor două etnii, fapt subliniat și prin activitățile organizate de acesta, cum ar fi programele de schimb de tineri, întâlniri ale tinerilor, întâlniri culturale.

Pe baza acestui model, Consiliul Județean ar trebui să sprijine organizarea mai multor evenimente culturale în cadrul cărora organizațiile maghiare și române de tineret ar avea șansa de a se întâlni și de a încheia parteneriate de a se cunoaște reciproc. Cooperarea organizațiilor pot contribui la o mai bună înțelegere, la dezvoltarea relațiilor interculturale, dar mai mult, la învățarea limbii celorlalți, din care fiecare ar avea câte ceva de câștigat. Programele culturale care se bazează pe cultivarea tradițiilor au un rol important și în diversificarea ofertei turistice.

Tinerii în era digitală vor și ei în egală măsură să cunoască, înțeleagă și mențină rădăcinile lor, precum au făcut și strămoșii lor, dar datorită stilului lor de viață, au acces mai limitat la produsele tradiționale culturale. Astfel, domeniul de intervenție cu numărul 4 are scopul de a întări identitatea tinerilor, prin mijloace specifice menținerii moștenirii culturale, în cadrul evenimentelor care sunt atrăgătoare tinerilor.

Așadar ar fi de folos organizarea taberelor tematice, în cadrul cărora meșterii unor ocupații tradiționale pot oferi tinerilor cunoștințe teoretice dar și practice. Prin organizarea unor târguri artisanale se poate promova importanța artei populare și folclorului. În acest scop, se pot organiza cursuri și formări dedicate, prin care tinerii pot învăța meseriile tradiționale, în așa fel, încât ele să devină competențe de valorificare și de utilizare sustenabilă ale acestor valori tradiționale.

Efectele așteptate ale domeniului de intervenție

Fără a ne cunoaște trecutul, este greu să ne găsim locul în lumea de azi. Prin cunoașterea tradițiilor și culturii fiecăruia, tinerii vor deveni mai bogați, mai valoroși, în lumea de azi vor putea recunoaște valorile lor culturale și se vor identifica cu acestea.

Atingerea scopurilor propuse de acest domeniu dă ca rezultat profilul unui tânăr care creează fundal pentru dezvoltarea comunității în care trăiește.

Pentru realizarea sustenabilă a intervenției „Cultură și stil de viață”, este necesară o cooperare cât mai strânsă a următoarelor instituții:

Consiliul Județean Harghita

- prin sistemul de finanțare sprijină programele culturale ale instituțiilor și asociațiilor culturale;
- ajută în organizarea evenimentelor de anvergură.

Sectorul ONG

- În parteneriat cu Consiliul Județean și local extinde oferta programelor culturale.

Consilii locale

- sprijină evenimentele culturale și cultura tradițională în rândul tinerilor cu resurse financiare;
- implică asociațiile de tineret și alte ONG-uri în organizarea evenimentelor culturale.

Centrul Cultural Județean Harghita, instituții culturale, muzee

- își extind ofertele culturale și le fac mai accesibil tinerilor (chiar și financiar).

Cum este prezentat și în prezenta strategie, condiția dezvoltării județului pe termen lung este stoparea migrației tinerilor, ocuparea tinerilor specialiști și valorificarea locală a muncii.

În acest sens trebuie urmărită și analizată în mod constant evoluția datelor statistice privind populația tânără, comparată cu datele din prezenta strategie, asigurând explicații punctuale evoluțiilor.

Datele care trebuie urmărite

- Numărul tinerilor din județ
- Date privind educația, orientarea profesională Tanulási, szakválasztási szokások
- Migrația (mutarea în alte orașe pentru studii, loc de muncă, etc.)
- Date privind tinerii antreprenori
- Alte informații relevante

Factori și informații legate de cultură:

- Statistica programelor culturale pentru tineret propuse spre finanțare la CJHR
- Statistica programelor culturale pentru tineret din județ
- Numărul tinerilor participanți la programe culturale
- Numărul participanților și numărul taberelor de artizanat
- Programe și evenimente privind meseriile numărul tinerilor participanți
- Evoluția numărul de ucenici din județ
- Numărul tinerilor membre în grupurile, ansamblurile culturale
- Urmărirea tinerilor întreprinzători, cu activitate legată de turismul cultural

5.4. Axa prioritară 4 – Programe de educație și formare profesională

Domeniul de intervenție 4.1: Dezvoltarea culturii generale

Pe lângă planul de învățământ liceal și universitar, tinerii au oportunitatea de a participa la diverse programe, prin ajutorul cărora, pe lângă faptul că își dezvoltă cultura generală, ajung la un nivel de autocunoaștere mult mai ridicat, reușind să își cunoască propriile capacități, după care se pot dezvolta mai conștient pentru o mai ușoară integrare pe piața forței de muncă.

Din acest punct de vedere, instituțiile de educație și formare profesională, colaborând cu Consiliul Județean Harghita și cu Inspectoratul Județean, ar trebui să lanseze mai multe programe de educație și formare profesională. Aceasta nu înseamnă însă că programele de cercuri lingvistice, diferitele competiții și concursuri, consiliere profesională, sau orele deschise nu există deja în cadrul unor instituții, doar ca acestea ar trebui implementate în cadrul acestora la nivel județean. Lansarea acestui program nu ar implica de fiecare dată cheltuieli semnificative, ci doar o mai bună alocare a resurselor deja existente în instituția respectivă, prin organizarea și dezvoltarea acestor activități extracuriculare.

În licee ar fi folositoare implementarea programelor extracuriculare, cum ar fi cercurile lingvistice, concursuri de vorbire corectă (retorică), ore interactive, sau consilierea profesională și prezentarea profesiilor. În cadrul învățământului superior, oportunitățile oferite practicanților, școlile de vară, și alte activități interactive organizate de studenți și elevi, sunt menite să implice un număr cât mai mare de tineri.

Scopul intervenției fiind acela ca tinerii să devină mai conștienți, mult mai competitivi pe piața forței de muncă, pentru ca mai târziu să le fie mai ușor în găsirea unui loc de muncă bine plătit.

4.1.1 Educația unei noi generații competitive

Datorită stilului de viață din ce în ce mai accelerat și a așteptărilor tot mai ridicate, în majoritatea cazurilor părinții petrec din ce în ce mai puțin timp împreună cu copiii. Chiar și atunci când sunt acasă, părinții nu reușesc să petreacă timp de calitate cu copiii, datorită oboselii, a problemelor de rezolvat, din cauza diverselor activități domestice, sau din cauza timpului petrecut în fața televizorului/calculatorului. Această tendință în multe cazuri este întâlnită încă de la vârstele fragede ale copiilor. Toate persoanele, inclusiv profesorii, care au o tangență zi de zi cu un număr mare de persoane, pot ajunge la o stare de epuizare (burn-out). La un moment dat aceste persoane se satură de problemele întâlnite în fiecare zi, și sunt atacați de o stare de oboseală fizică dar și mentală, ajungând într-o stare de pesimism văzând viitorul propriu fără nici o speranță. Ca și la majoritatea celorlalte boli și în acest caz prevenția ar fi mult mai ușoară și eficientă decât tratarea acesteia.

Copiii și tinerii își dezvoltă propriile cunoștințe, principalele forme de comportament urmărind exemplul părinților și al profesorilor. De aceea este esențial ca acești oameni să poată da un exemplu. Fiind bine pregătiți din punct de vedere profesional, străduindu-se să își îmbogățească în mod permanent cunoștințele deja cumulate, fiind capabili să își gestioneze propriul program în așa fel încât să ajungă să petreacă timp de calitate împreună cu tinerii, și totodată să evite starea de epuizare. În cazul profesorilor, facilitarea pregătirii profesionale se poate realiza prin înscrierea lor la diferite programe de formare profesională și la „programe burn-out”. În cazul părinților, formarea s-ar putea realiza prin educație non-formală, sau cu ajutorul altor programe în cadrul cărora își pot discuta problemele și experiențele, și pot să acumuleze cunoștințele necesare cerând sfaturi de la profesioniști.

Rolul principal al Consiliului Județean este de a stimula comunicarea între ONG-uri, școli și Comitetul Părinților, care ar trebui să fie primul pas în realizarea acestui program. Cu ajutorul relațiilor internaționale proprii, Consiliul poate să contribuie la dezvoltarea acestor inițiative, și în cazul în care este nevoie să implice și profesioniști străini, astfel reușind să analizeze problemele și din alte perspective.

Rezultatele așteptate ale domeniului de intervenție

Dialogul și cunoștințele acumulate în timpul formării profesionale organizate, contribuie la dezvoltarea profesorilor și a părinților participanți, care astfel vor evolua din punct de vedere al competențelor educative, și pot învăța cum să evite starea de epuizare, reușesc să înțeleagă mai bine tinerii și nu în ultimul rând să transmită mai departe propriile cunoștințe tinerilor. În consecință, tinerii participă la o formare profesională competitivă și eficientă, care îi învață cum să trateze și să rezolve problemele mai eficient în vederea formării unui sistem de valori propriu.

4.1.2 Formarea tineretului activ

Caracteristicile specifice ale sistemului educativ român în prezent nu facilitează - în majoritatea cazurilor, există doar puține excepții - schimbarea reciprocă a informațiilor în cadrul elevilor și studenților activi. Printre principalele obstacole ale acestei probleme trebuie menționat și faptul că majoritatea părinților nu sunt destul de informați asupra importanței activităților desfășurate pentru acest colectiv tânăr, în consecință le privesc ca pe niște activități fără folos, considerând că tinerii implicați în astfel de activități extracurriculare au mai puțin timp la dispoziție pentru învățat, și nu mai au timp să dea o mână de ajutor în gospodărie.

Însă tinerii implicați în aceste activități în principiu de organizare, dar nu numai, învață multe lucruri noi, evoluează și chiar dacă în acest timp nu învață efectiv materialele obligatorii școlare, aceștia reușesc să își dezvolte o rețea socială, și își pot dezvolta competențe pe care nu le pot dezvolta în băncile școlii. Astfel nu numai instituțiile de învățământ dar și părinții ar trebui să susțină activitățile din cadrul consiliilor studențești și a organizațiilor de tineret, dar mai mult decât atât și Consiliul Județean ar trebui să participe în acest proces de susținere, prin organizarea formării profesionale – spre exemplu poate ajuta prin pregătirea documentației proiectelor, sau prin organizarea managementului proiectelor - astfel ca tinerii să poată gestiona mai eficient activitatea organizațiilor de tineret, rezolvând mai repede problemele apărute. Exercițiile de comunicare, chiar și în limbi străine îi ajută să își reprezinte mai bine interesele. Desigur, pentru toate acestea este nevoie de o infrastructură de educație și formare adecvată, o sală unde se pot ține discursuri și ședințe, echipamente diverse, iar în cazul în care acestea nu sunt disponibile, neputând fi realizate în localitatea unde locuiesc studenții respectivi, este necesară asigurarea transportului și a cazării.

Tineretul activ se poate implica prin diverse activități în viața ONG-urilor, prin diverse programe de voluntariat, stagii de practică, astfel cumulând cunoștințe practice, care mai târziu, după finalizarea studiilor pot fi valorificate la locul de muncă. Totodată aceste formări ajută tinerii să ajungă la un nivel de autocunoaștere mai profundă, și să fie conștienți de propriile competențe.

Rezultatul domeniului de intervenție pe termen mediu și lung este formarea unei noi generații, care se va implica în mod activ în rezolvarea problemelor anturajului său, având inițiativă de a se adresa la rândul lor altor tineri, reușind să dezvolte legăturile existente cu societatea civilă, stimulând interacțiunea.

Domeniul de Intervenție 4.2: Inițierea programelor de educație nonformală

Educația formală nu este singurul instrument pentru dezvoltarea cunoștințelor și de formare profesională. Se poate observa o tendință de răspândire a formelor de educație non-formală, și paralel o cerere crescută pentru aceste programe, dar din păcate această tendință nu este observată de fiecare dată.

Educația non-formală, este o activitate educativă structurată, care ținând cont de nevoile grupului de participanți, le ajută să-și îndeplinească obiectivele de formare. Principalele beneficii ale programelor de educație non-formală, rămân deseori neobservate de părinți și de profesori, chiar dacă aceste programe pot fi întâlnite zi de zi în diferite arii ale vieții.

Printre astfel de programe, sunt des întâlnite cercurile lingvistice, concursurile, formările, orele interactive, ședințe, prezentări, biblioteca vie, taberele specializate, scoli de vară, etc.

În prima etapă oamenii trebuie făcuți să conștientizeze beneficiile majore și eficiența acestei forme de educație, după care trebuie stimulată participarea lor activă în cadrul acestor programe. Trebuie luată legătura cu părinții, profesorii, studenții și elevii. Părinții pot fi informați prin distribuirea de pliante, prin ședințe cu părinții, prin zilele porților deschise, ca și ei să fie implicați astfel în programele de educație non-formală. Convingerea profesorilor se poate realiza prin prezentarea rezultatelor cercetărilor care evaluează nevoile existente pentru aceste programe și prin însumarea experiențelor adunate. Spre exemplu se poate realiza o campanie de informare referitoare la beneficiile voluntariatului. Trebuie folosite toate canalele de distribuire a informațiilor prin care pot fi adresate tinerii, astfel ca toate informațiile relevante să ajungă la ei în timp util. Atenția elevilor și studenților poate fi atrasă foarte eficient spre exemplu prin promovarea unei excursii, sau lansarea unui concurs, datorită faptului că prin participarea la astfel de evenimente, pe lângă dezvoltarea cunoștințelor, tinerii sunt atrași și de faptul că se pot distra împreună.

În cadrul consultațiilor, din evaluarea nevoilor s-a constatat, că există o cerere semnificativă în rândul tinerilor pentru programe de formare în următoarele domenii: managementul organizațiilor; pregătirea proiectelor; evaluarea și dezvoltarea nivelului de autocunoaștere; metode de motivare (verbale și scrise); comunicare; organizarea evenimentelor; dezvoltarea competențelor lingvistice. Programul intitulat „Școala Altfel” nu poate fi omisă din lista celor menționate, deoarece acesta este cea mai reprezentativă parte a domeniului de intervenție. Consiliile studenților din cadrul școlilor, nu își pot desfășura activitatea într-un mod eficient numai dacă sunt bine informate legat de beneficiile, de desfășurarea programelor de educație non-formală. Legat de problemele de bune-practici trebuie formați și membrii consiliului studenților (spre exemplu legat de aspecte de managementul timpului, promovare și recrutare, organizare de evenimente, muncă în echipă).

Trebuie acordată atenție și responsabilității sociale, mai ales în cadrul tinerilor, printr-o campanie de comunicare eficientă. Conștientizarea acestui aspect trebuie orientată spre mai multe domenii și grupuri țintă, care după înțelegerea importanței responsabilității, își iau angajamentul de a acționa în mod responsabil începând să promoveze acest aspect și în rândul altor tineri. Astfel de grupuri țintă pot fi formate din profesori, consilii studențești, sau alte instituții orientate spre tineri.

Domeniul de Intervenție 4.3: Favorizarea integrării tinerilor pe piața muncii

Pentru ca tinerii din județ să fie mai competitivi în viitor și pentru a se putea integra pe piața muncii, astfel încot mai târziu să fie membrii integrați ai societății maghiare din Transilvania, să fie bine pregătiți din punct de vedere profesional; după finalizarea studiilor, trebuie să fie în posesia cunoștințelor nu numai teoretice dar și practice, care pot fi dobândite și prin educație formală dar și non-formală. Aceste aspecte sunt foarte relevante datorită faptului că programele de formare educațională nu corespund de multe ori cu cererea pieței forței de muncă, astfel este mai greu pentru tineri să se integreze pe piața muncii.

În consecință, ar fi folositoare lansarea și menținerea programelor care vizează integrarea tinerilor absolvenți pe piața muncii, dar aceste programe trebuie începute încă în cadrul studiilor liceale, prin dezvoltarea relațiilor de parteneriate cu întreprinzători, iar în rândul studenților trebuie conștientizate așteptările pieței forței de muncă. Programele de voluntariat organizate între diferite organizații reprezintă o oportunitate semnificativă pentru implicarea tinerilor. În cadrul stagiilor de practică precum și a programelor anunțate de minister pentru facilitarea angajării tinerilor absolvenți, aceștia pot fi angajați pentru o perioadă de probă după care cu contract de muncă pe perioadă nedeterminată, tinerii având posibilitatea de a pătrunde în tainele unei profesii.

Însă ca să-și dea seama pentru ce profesie au afinități mai dezvoltate, în ce profesie văd mai multe oportunități pentru viitor, este indispensabilă organizarea consilierilor profesionale, a târgurilor de joburi, unde tinerii au oportunitatea de a se întâlni cu întreprinzători dezvoltând relații, care în viitor pot fi benefice pentru posibile angajări.

Programul produce efecte benefice și pe termen scurt, tinerii participanți devin mai conștienți în alegerea profesiei, își aleg o profesie mai potrivită, și după finalizarea studiilor vor avea un loc de muncă mai potrivit propriilor competențe, iar pe termen lung trebuie urmărită reducerea migrației forței de muncă, cu un accent deosebit pe forța de muncă calificată. De asemenea, pe termen lung instituțiile de învățământ vor modifica programele de educație și formare profesională cu privire la cererile întreprinderilor de pe piața muncii, contribuind astfel la integrarea tinerilor pe piața muncii.

Pentru a putea verifica calitatea actului școlar, trebuie instituită o metodă de urmărire, prin care se pot culege date privind evoluția elevului (dacă a găsit un loc de muncă, dacă locul de muncă este compatibil cu pregătirea elevului etc.) Pentru realizarea acestui follow-up este necesară realizarea unui parteneriat între Consiliul Județean Harghita, instituțiile de învățământ și cercetare, respectiv mediul de afaceri. În cadrul acestui parteneriat principalul obiectiv va fi ocuparea tinerilor absolvenți, follow-up fiind un obiectiv secundar.

Obiective:

- Sprijinirea organizațiilor civile și de tineret, ca instituții de formare, care participă în mod activ la dezvoltarea parteneriatului dintre instituțiile școlare și piața muncii.
- Asigurarea formării profesionale în domeniul consultanței HR pentru profesori, consilieri de carieră, specialiști
- Promovarea în rândul elevilor a posibilităților de formare profesională din afară țării
- Utilizarea resurselor și posibilităților oferite de economia socială pentru creșterea ocupării în rândul tinerilor.
- Reducerea exodului forței de muncă, în special forța de muncă înalt calificată.
- Realizarea unui follow-up a migrației forței de muncă în rândul tinerilor

4.3.1. Dezvoltarea spiritului antreprenorial în rândul tinerilor

Activitatea antreprenorială poate reprezenta o sursă de venit de bază. Însă pentru pornirea unei afaceri sunt necesare unele lucruri, ca capital, cunoștințe profesionale, în special în rândul tinerilor din mediul rural.

Obiective

- Promovarea în rândul tinerilor a fondurilor de finanțare în domeniul agriculturii, pisciculturii și silviculturii
- Organizarea și sprijinirea organizării și implementării unor programe pentru dezvoltare competențelor lingvistice, inclusiv limba română.
- Înființarea unor organizații profesionale pentru tineri în diferite domenii economice
- Promovarea posibilităților de generare venituri alternative în zona rurală
- Introducerea unui program de ucenicie antreprenorială, eventual în timpul studiilor, prin care tinerii vor avea posibilitatea de a cunoaște și de a experimenta mediul antreprenorial.
- Organizarea de cursuri antreprenoriale

4.3.2.: Sprijinirea tinerilor antreprenori și a firmelor start-up

Autoritățile publice locale, în parteneriat cu asociațiile patronale trebuie să sprijine înființarea de firme start-up. Sprijinirea acestor firme poate fi realizată prin mai multe metode, de la inițierea unor concursuri antreprenoriale, până la funcționarea unor incubatoare de afaceri.

Totodată trebuie dezvoltată o relație de colaborare și de parteneriat cu instituții și inițiative asemănătoare din țară și străinătate pentru schimburi de experiențe, colectarea exemplelor bune, urmărirea trendurilor și evoluțiilor internaționale.

De asemenea trebuie introdus formarea antreprenorială în programa cursurilor de calificare și recalificare pentru șomeri.

Domeniul de Intervenție 4.4: Dezvoltarea infrastructurii de educație și formare

Este foarte important ca întreaga societate să interpreteze dezvoltarea profesională a tinerilor ca și o investiție rentabilă, ca fiecare individ să recunoască necesitatea de dezvoltare continuă a cunoștințelor și a competențelor pentru creșterea nivelului de trai și pentru crearea noilor oportunități pe piața muncii.

Consolidarea importanței programelor de educație și formare și dezvoltarea abordării de creare a unei infrastructurii cât mai compatibile cu cerințele actuale ale pieței este crucială. Dezvoltarea acestui sistem susține formarea permanentă a competențelor cheie – afinitatea culturală și dezvoltarea competențelor de exprimare corectă, competențele sociale și civice – pentru care instituțiile de învățământ și formare trebuie să întărească rolul lor în sistemul social, fiind cadru pentru educația non-formală și formală, iar pe lângă acesta să fie parte integrantă a sistemului de formare a competențelor.

Cele mai multe instituții de învățământ din județul Harghita au deficiențe clare cu privire la dotarea minimă necesară desfășurării activității, respectiv majoritatea caselor de cultură, care reprezintă un loc de întâlnire și de eveniment în cadrul tineretului, necesită demararea unor lucrări de renovare și reabilitare. În general autoritățile nu dispun de suficiente fonduri

pentru realizarea acestor lucrări sau pentru achiziționarea de echipamente. În vederea soluționării acestor probleme se recomandă organizarea de clăci locale.

Scopuri:

- Pregătirea cadrului fizic și a spațiului adecvat pentru activitățile menite să dezvolte creativitatea și aptitudinile artistice ale copiilor.
- Formarea spațiilor adecvate pentru realizarea activităților educative și de formare; renovarea și modificarea spațiilor existente pentru acest scop, asigurarea dotărilor și a echipamentelor necesare pentru aceste activități pentru fiecare categorie de vârstă.
- Asigurarea infrastructurii necesare pentru pregătirea spațiilor educaționale menționate (spre exemplu băi, garderobă etc.)
- Laboratoare informatice dotate cu echipamente moderne, cu infrastructură tehnologică adecvată, cu conexiune la Internet și alte spații separate, amenajate pentru depozitarea serverului, a monitoarelor, imprimantelor, software - elor, a computerelor, proiectoarelor, a hărților interactive, paneele LCD. etc.
- Evaluarea lucrărilor de reabilitare în cazul instituțiilor de învățământ (școli, grădinițe) a caselor de cultură și a centrelor pentru tineret
- Promovarea clăcii în cadrul comunității locale, atragerea părinților, agenților economici, composesoratelor în aceste activități
- Deschiderea unor linii de finanțare județene pentru activități de reabilitare și renovare
- Întărirea colaborării cu autoritățile locale și regionale.

Rezultatele așteptate ale domeniului de intervenție:

Ca și rezultat al dezvoltării infrastructurii educaționale și a formării profesionale, tinerii din județul Harghita își vor putea dezvolta propriile cunoștințe cu ajutorul unui mediu mult mai competitiv, care le asigură șanse egale în competiția cu tinerii străini, atât din punct de vedere al oportunităților de studiu cât și din punct de vedere al integrării pe piața forței de muncă. Crearea unei infrastructuri dezvoltate printre altele are ca efect benefic și formarea unei noi viziuni, datorită faptului că ridică nivelul de așteptări al tinerilor, și le schimbă punctul de vedere.

Pentru realizarea sustenabilă a intervenției „Educație și formare profesională” este necesară o cooperare cât mai strânsă a următoarelor instituții:

Consiliul Județean Harghita

- în parteneriat cu instituțiile de învățământ, centrele de educație nonformală și Inspectoratul Județean sprijină programele de educație și de formare adresate tinerilor, respectiv implementează programe proprii

Consilii locale

- cu ajutorul finanțărilor naționale sprijină dezvoltarea infrastructurii de educație și formare;

Instituții de învățământ: școli și universități

- pentru dezvoltarea culturii generale organizează cursuri și formări suplimentare adresate tinerilor;

Centre de educație nonformală

- în parteneriat cu instituții de învățământ elaborează programe și activități, care nu sunt parte integrantă curriculumului obligatoriu;

Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă

- informează Consiliul Județean și instituțiile de învățământ din județi despre locuri de muncă oferite tinerilor;
- informează instituțiile de învățământ și centrele de formare cu privire la situația de pe piața muncii, ca instituțiile să-și adapteze programele la cererile pieții muncii.

Realizarea scopurilor și implemetarea domeniilor de intervenție specificate în prezenta strategie intră în sarcina Fundației pentru Tineret al Consiliului Județean Harghita, respectiv a Consiliului Județean Harghita, în colaborare cu următoarele instituții și organizații:

- Inspectoratul Școlar al Județului Harghita și organizațiile profesionale din educație
- Organizațiile de tineret din județul Harghita, România și străinătate
- Agenția județeană Pentru Ocuparea Forței de Muncă
- Alte organizații și instituții care au ca obiectiv de activitate tineretul și alte domenii sociale conexe tineretului

În vederea monitorizării implementării strategiei, trebuie realizată un set de indicatori care să cuprindă:

- Numărul cursurilor, seminariilor organizate (pe tipuri)
- Numărul tinerilor participanți la cursuri și seminarii
- Numărul cursurilor antreprenoriale pentru tineri
- Numărul entităților economice înființate de tineri
- Numărul tinerilor implicați în formarea profesională (formală și non-formală)
- Evoluția somajului și a ocupării în grupa de vârstă 18-35, respectiv al migrației în rândul tinerilor

Ghidul de bune practici

Prezentul document este alcătuit din două părți majore, și anume în prima parte este descrisă în mod detaliat metoda elaborării strategiei de tineret la nivel județean, iar în cea de a doua parte sunt prezentate câteva exemple, recunoscute ca fiind reușite, pentru implementarea de bune practici (SUA, Canada, EU, România) și este realizată și o prezentare a indicatorilor de performanță și a rezultatelor pe care România le-a atins în perioada 2010-2012 pe tema Strategiei de Tineret, în comparație cu planurile propuse spre realizare.

1. Ghidul de bune practici a elaborării strategiei de dezvoltare

“Strategia poate fi definită ca o planificarea activităților pe termen lung în vederea atingerii unor obiective, care de multe ori înseamnă „victorie” în soluționarea unei sau a mai multor probleme. Trebuie diferențiat de tactică și de acțiunea imediată, deoarece strategia planifică activitățile care urmează să fie desfășurate și alocarea resurselor necesare pentru realizarea acestora pe un interval de timp mai lung. Etimologia cuvântului provine din domeniul militar, unde se refera la arta învingerii dușmanilor, mai exact era o planificare a poziției armatei pe terenul de luptă, și modul de aprovizionarea acesteia cu echipamentele necesare. În prezent semnificația acestui cuvânt este mult mai vastă. Forma cuvântului provine din cuvântul greacă stratēgos (Potrivit informațiilor din Wikipedia).

În zilele noastre când vorbim de strategie, în primul rând nu ne referim la arta de a lupta – poate doar persoanele care lucrează în domeniul respectiv - ne gândim mai degrabă la jocurile strategice, pe care le-am jucat în timpul anilor de studii universitare, formând o rețea din participanții jocului. Dar mai putem vorbi de strategiile de marketing, strategiile de dezvoltare, strategiile educaționale, strategii naționale, strategii de joc, strategii de piață etc.

Deja începe să fie considerată o clișee să vorbim de strategii după ultimii ani când a fost o prioritate, în fiecare domeniu dezvoltarea unei strategii. Toată lumea are o strategie sau dacă nu se străduiește să își facă una, să-o comande plătind pentru elaborarea ei, sau poate încearcă să o copieze de la cineva. În cazul în care vorbim de strategii ale instituțiilor, ONG-urile își definesc propriile obiective strategice, autoritățile publice își pregătesc materiale de 100 de pagini, iar întreprinderile nici nu pot exista fără a avea o strategie. Dar în mod firesc și în cazul persoanelor fizice este folosită planificarea cu grijă a unei strategii, deoarece chiar dacă unele persoane nu sunt conștienți că de fapt își realizează o strategie, prin planurile făcute, și prin definirea scopurilor în viață, fiecare dintre noi își face oarecum o strategie proprie. Dacă suntem norocoși învățăm încă din tinerețe că nu avem nici o șansă să ne descurcăm în viață fără a avea măcar un plan schematic pe următoarele 5 ani, și că nu vom atinge aproape nici un scop, dacă nu ne definim obiectivele și pentru atingerea acelor obiective nu asigurăm resursele necesare, instrumentele adecvate și nu definim termenii într-un mod corect. Cu toate că, în fiecare zi putem întâlni oameni de succes care în urmă cu cinci ani nu știau unde ar trebui să ajungă cu cinci ani mai târziu, și cu tineri intelectuali care

își fac studiile în băncile universităților și nu au nici o perspectivă despre unde vor să lucreze, sau ce vor să facă mai târziu după finalizarea studiilor. Ne putem pune întrebarea că oare acești tineri vor avea o viața mai grea sau cu mai puține realizări?

Nu putem să dăm un răspuns sigur, însă putem afirma că dacă avem cel puțin un scop, chiar dacă nu este foarte bine definit, sau știind măcar direcția corectă spre unde dorim mergem poate contribui foarte mult la evoluția noastră proprie. Strategia nu este altceva decât organizarea obiectivelor într-un sistem, alocarea de resurse și timp necesar. Strategia devine un instrument foarte util chiar în perioada pregătirii ei, deoarece elaborarea corectă a ei necesită o gândire orientată spre obiective ce nu poate fi învățată la școală. Pentru elaborarea ei este indispensabilă fructificarea experiențelor din trecut, trebuie să avem un mod de gândire bine organizată, care implică analiză, adunarea și structurarea informațiilor obținute, și trebuie formulate așteptările proprii. Este o muncă care necesită depunere de efort, fiindcă este un proces în realizarea căruia este nevoie de modificarea propriului mod de gândire în așa fel încât să nu bazăm pe noroc, în schimb să ne străduim să ne construim propria carieră într-un mod conștient în așa fel încât să sporim atingerea obiectivelor în viitor.

În cazul instituțiilor, în mod firesc, acest proces îmbracă o formă mai specială, deoarece nici o formă de entitate nu este înființată fără obiective prestabilite și pentru atingerea acestora este strategia este un instrument indispensabil.

Această observație este valabilă în mod special în contextul aderării la Uniunea Europeană, mai ales în cazul autorităților publice, la care a devenit o condiție de funcționare existența unei strategii bine definite. Așa cum a constatat un leader al autorității publice locale un „Vântul este cel mai mare inamic al unui vapor care circulă fără o destinație predefinită.” Desigur nu putem neglija faptele deja dovedite de multe ori în practică, în consecință trebuie să menționăm că elaborarea unei strategii nu este benefică numai din cauza faptului că vor exista obiective bine definite, și vor fi clare direcțiile urmărite, dar va fi folositoare și pentru că aplicarea obținerii de finanțări nerambursabile de la Uniunea Europeană.

Din ce se constituie strategia?

În primul rând trebuie găsit un răspuns la întrebarea de ce avem nevoie de acest document? și Pentru ce dorim să-l utilizăm? și drept consecință Ce trebuie să conțină? Se pot întâlni multe cazuri în care un obiectiv definit într-un mod neclar a fost clarificat foarte bine în perioada elaborării strategiei, strategia contribuind astfel la definirea perspectivelor instituției respective, și la evaluarea resurselor necesare pentru a le îndeplini. Din acest motiv partea introductivă reprezintă prima parte a unei strategii, care de fapt prezintă o însumarea a strategiei în sine, o scurtă schematizare a cauzelor pentru care trebuie realizată și o scurtă prezentare a instituției, a localității, a regiunii, a grupului de persoane pentru care este elaborată, pentru realizarea obiectivelor cărora trebuie să contribuie.

Orice persoană ar fi realizatorul strategiei, nu poate să înceapă pregătirea acesteia înainte să participe la discuții detaliate, convorbiri, clarificări cu reprezentanții entităților în cauză. Pentru a le asigura un nivel de trai acceptabil tinerilor, este nevoie de un mediu adecvat care să le asigure acces la grădinițe, școli, magazine de unde se poate aproviziona, locuri de distracție, un parcuri amenajate, drumurile publice adecvate, vehiculele cu care se pot circula, și nu în ultimul rând locuri de muncă.

Strategiile care vizează diverse industrii trebuie să ia în considerare toate aceste aspecte, iar după analiza informațiilor obținute să definească direcțiile de dezvoltare, și prin evaluarea punctelor tari și a punctelor forte să definească o viziune care va trebui să fie urmărită de instituția responsabilă pentru industria respectivă.

Din cauza acestor motive, dacă cineva își face o strategie în momentul de față, va trebui să pregătească documentația necesară pentru strategia de dezvoltare, care trebuie să se bazeze pe nevoile efective ale populației zonei respective, pe realitatea economico - socială și oportunitățile existente, care la rândul lor depind de mecanismele de finanțare a țării și a Uniunii Europene, și care definesc direcții de dezvoltare realizabile.

La baza strategiilor de dezvoltare stă sustenabilitatea socială și a mediului înconjurător, care este influențat la rândul său depinde de competitivitatea și de stimularea integrării globale, parteneriatele existente – facilitarea colaborării la nivel local și implicarea societății în luarea deciziilor care privesc zona respectivă – și punerea în aplicare a principiului egalității.

Urmărind principiul socializării, nici o strategie nu poate fi realizat în așa fel încât subsegmentele societății respective pentru care se realizează strategia să nu fie consultate. Nimeni nu cunoaște mai bine de ce este nevoie, care sunt principalele probleme la care trebuie găsite soluții decât oamenii care trăiesc în zona respectivă. În urma acestor motive conversațiile avute cu grupurile sociale în cauză constituie o parte semnificativă, în urma cărora persoana care elaborează strategia obține o imagine fidelă și reală despre resursele care stau la dispoziție, despre oportunități și probleme. Pe lângă cele trei sectoare definite (a autorităților publice, a societății civile, și a întreprinderilor) este indispensabilă organizarea de întâlniri cu responsabilii instituțiilor culturale, cu grupurile de voluntari, cu organizații de tineret, cu instituțiile sociale, și cu orice persoană sau grup de persoane care sunt interesați și se simt responsabili pentru dezvoltarea mediului în care trăiesc. Metoda de construire de jos în sus trebuie aplicată încă din faza de pregătire.

În consecință pe baza celor prezentate, putem afirma că în practica elaborării strategiilor primele pași sunt constituite din pregătiri și colectarea datelor. Nu se poate stabili o ierarhie între elementele elaborării unei strategii, dar este important de specificat că aceste două părți și anume activitățile de pregătire și a adunare datelor sunt foarte semnificative. Etapa aceasta se referă la cunoașterea și evaluarea cât mai amplă a domeniului sau industriei respective. În această etapă persoana care pregătește strategia trebuie să colaboreze cât mai mult cu acel grupul de persoane care reprezintă instituția, regiunea pentru care se elaborează strategia.

La terminarea lucrării nu se pot defini obiective realizabile numai dacă a fost evaluat într-un mod corect și detaliat situația respectivă și resursele care stau la dispoziție. Strângerea de date trebuie să cuprindă toate clasele ale societății, și nu pot exista părți tratate ca fiind irelevante, știind că amănuntele ne vor duce la definirea corectă a obiectivelor.

După strângerea informațiilor urmează prelucrarea și structurarea datelor. Chiar dacă ar părea la prima vedere o activitate de rutină practica elaborării strategiei, pentru structurarea și interpretarea adecvată a informațiilor obținute este nevoie și de creativitate. Datele trebuie asociate și valorificate în așa fel încât pe baza informațiilor strânse până în acel moment și cu experiențe acumulate, orice informație să poate fi așezată la locul lui, alcătuind un întreg. Structurarea și prelucrarea datelor ne duce la partea cea mai cuprinzătoare analiza a situației inițiale.

Părțile analizei situației, etapele acesteia se pot diferi de la o strategie la alta, dar principalele elemente trebuie să fie incluse în elaborarea fiecăreia, și la fel acele elemente, care sunt necesare pentru a crea o imagine despre industria respective, pentru care strategia este creată.

În concluzie analiza situației inițiale trebuie să conțină următoarele elemente cheie: o descriere generală, prezentarea nivelului dezvoltării economice, prezentarea caracteristicilor demografice, a resurselor umane și situația forței de muncă, starea mediului înconjurător, disparitățile regionale.

Analiza mediului macroeconomic extern se poate utiliza analiza STEEPLED, care este acronimul din limba engleză a următoarelor cuvinte:

Social- Mediul Social, Technological – Mediul Tehnologic, Economic- Mediul Economic, Ecological- Mediul Natural, Political- Mediul Politic și de Drept, Legal- Mediul Legal, Ethical- Etic, Demographic- Mediul Demografic. Analiza nu trebuie de fiecare dată să refere la toate cele nouă domenii. Scopul principal al analizei este să prezinte o imagine fidelă despre acele aspectele care definesc industria respectivă, și prin acesta să contribuie la realizarea strategiei. Mediul social poate fi împărțită în două grupuri: mediul micro- și macro. Pentru analiza mediului se folosește analiza SWOT.

Prezentarea generală cuprinde descrierea următoarelor elemente: resursele locale, potențialul economic, prezentarea generală a infrastructurii, și practic toate elementele care contribuie la realizarea unei prezentări cuprinzătoare, specifică a localității, regiunii, și a tuturor elementelor externe, care influențează domeniul respectiv pentru care se realizează strategia. În cadrul descrierii mediului economico-social se realizează prezentarea specificului geografic al regiunii, prezentarea generală a caracteristicilor generale demografice, cele referitoare la naționalitate, cele referitoare la religie, prezentarea istoriei regiunii analizate, focalizând pe aspectele specifice, care se referă la valoarea adăugată a regiunii sau a industriei respective, dezvoltarea unor informații specifice, care diferențiază regiunea respectivă de alte regiuni. De asemenea caracteristicile specifice ale climatului, din care reies caracteristicile anotimpurilor, cantitățile de ploaie, și toate celelalte caracteristici ale mediului natural, care influențează stilul de viață în regiunea respectivă. Analiza acestor aspecte este indicată în mod special pentru strategiile de dezvoltare a regiunilor, și mai puțin indicată în cazul strategiilor de dezvoltare a industriilor. De asemenea influențează nivelul de trai existența aeroporturilor, a căilor ferate, a drumurilor ocolitoare, toate celelalte elemente au un impact asupra calității transportului de persoane și mărfuri. În prezentarea generală apare de asemenea o descriere a structurii economiei și a resurselor umane, a nivelului de școlarizare și rata ocupării forței de muncă. În concluzie prezentarea generală, așa cum reiese și din denumirea ei, funcționează ca o introducere a elementelor analizate în continuare, care la rândul lor prezintă într-un mod detaliat domeniul sau regiunea, pentru care urmărim realizarea strategiei.

Descrierea elementelor care influențează potențialul economic este de asemenea o parte a acestei prezentări. Aceste elemente cuprind prezentarea resurselor naturale, cele sub și deasupra pământului și cele care provin din caracteristicile hidrografice. Prezentarea acestor elemente face referire la râurile zonei, mineralele de sub pământ, care deseori reprezintă elemente care atrag turiștii în regiune, la acele caracteristici care nu au fost

identificate până la momentul pregătirii strategiei, dar reprezintă oportunități care trebuie să fie incluși neapărat în obiectivele propuse de strategie.

Analiza infrastructurii apare ca un capitol separat în prezentarea generală, deoarece existența acesteia reprezintă o cerință de bază în elaborarea oricărei strategii de dezvoltare. Prima provocare pentru țările în dezvoltare de care se lovesc este dezvoltarea infrastructurii, deoarece nu numai că influențează nivelul de trai al populației, dar au și un efect puternic asupra puterii de atragere a investitorilor în zona respectivă, și astfel asupra nivelului de dezvoltare economică. Este foarte important de evidențiat că în timpul planificării pe termen lung nu poate fi permis o alocare inegală a nevoilor, deoarece dezvoltarea infrastructurii nu se poate realiza fără ca resursele umane necesare să stea la dispoziție. În cadrul analizei infrastructurii putem separa infrastructura transportului, cel al Internetului, starea fluxului de date, situația actuală a serviciilor publice, sistemul de dezvoltare a întreprinderilor, starea sistemului sanitar, nivelul de dezvoltare al rețelei de ajutor social, situația instituțiilor culturale și serviciilor oferite de acestea, și de asemenea situația tuturor instituțiilor publice și dotarea acestora din punct de vedere tehnic. Analiza infrastructurii transportului face referire la starea drumurilor și a trotuarelor, existența sau inexistența drumurilor special amenajate pentru bicicliști, o prezentare a drumurilor europene, naționale, județene, și locale, și o prezentare reală a punctelor forte și a deficiențelor celorlalte mijloace de transport în comun, mai exact circulația cu trenul, cu autocarul și cu aeronavele. Analiza rețelei transmiterea informațiilor face referire, Internet, la rețele de telefonie fixă, și a celor mobile, existența sau lipsa acestora, a gradului de utilizare în cadrul tuturor localităților din zonă, la nivel de individ. Aici aparține site-ului oficial localității existența sau lipsa acestuia, și caracteristicile site-ului din punctul de vedere al utilizatorilor.

Prezentarea sistemului de susținere al dezvoltării întreprinderilor, trebuie să facă referire la existența birourilor de consultanță, la numărul programelor menite să atragă investitorii în zonă, a parcurilor industriale, a entităților specializate pe realizarea proiectelor, și toate celelalte condiții necesare pentru creșterea potențialului economic al regiunii, în vederea ajutării întreprinderilor în dezvoltarea proprie, pentru sporirea creșterii locurilor de muncă. Infrastructura educațională, de cercetare și dezvoltare se ocupă de descrierea situației grădinițelor, a școlilor, a centrelor de formare pentru adulți, centrelor de reprofilare, cu nivelul de dezvoltare infrastructurală a acestora, pentru a putea crea o imagine cât mai reală a situației, în vederea formării de propuneri pentru dezvoltarea acestor instituții. Analiza Infrastructurii sistemului sanitar, va face o descriere a stării spitalelor, a sălilor de consultare a bolnavilor, dotarea cabinetelor, în mod special trebuie să facă referire la numărul doctorilor și a asistenților medicali, deoarece în multe localități pe lângă un medic general de familie nu mai sunt alți doctori specializați. Analiza instituțiilor culturale și a celor care oferă ajutor social este relevantă fiindcă prin întărirea acestor instituții contribuie în mod direct la creșterea nivelului de trai al populației, și un nivel de dezvoltare ridicat al acestor instituții indică, în mod paralel un grad de dezvoltare ridicat. Prezentarea generală a instituțiilor publice ar trebui să facă referire la instituția primăriei, a mediului înconjurător al acesteia, existența parcurilor amenajate, și dotarea tuturor instituțiilor, care după funcția lor sunt menite să servească populația, fiind indispensabile în viața de zi cu zi.

Prezentarea ONG-urilor necesită o parte separată, deoarece acest sector reprezintă acea parte a societății care poate prelua majoritatea funcțiilor îndeplinite de autoritățile publice,

și poate veni în completarea eventualelor deficiențe ale acestora (în cazul în care există), putând îndeplini roluri pe care autoritatea publică nu le poate realiza datorită lipsei de resurse umane sau de resurse materiale. Analiza ONG-urilor, descrierea domeniului de activitate al acestora indică într-un mod direct la gradul de dezvoltare socială, economică și culturală a regiunii în analiză. În cadrul ONG-urilor, ca și o completare a activităților culturale apare sportul, analiza căruia ar trebui să vizeze toate oportunitățile date pentru locuitorii regiunii de a participa la activități sportive sau cele de recreere.

Analiza situației activităților turistice prezintă numărul și calificarea pensiunilor și a campingurilor din zonă, accesibilitatea atracțiilor turistice și nivelului de dezvoltare a infrastructurii.

În cazul în care se pregătește o strategie sectorială, după o prezentare generală a situației economice-sociale etc. , urmează o analiza aprofundată a sectorului respectiv

Acest capitol trebuie să conțină următoarele subcapitole: structura, situația juridică și infrastructurală, situația financiară a persoanelor juridice prezente în regiune cu activități din domeniul pentru care se pregătește strategia de dezvoltare. General vorbind, fiecare strategie trebuie să conțină o analiză a situației resurselor umane din zonă/sector. Trebuie analizat nivelul de educație a populației din zonă, rata șomajului. De asemenea trebuie întocmit o analiză a pieței munci care vine în complementarea analizelor legate de sectorul pentru care se dezvoltă strategia de dezvoltare. Trebuie luată în considerare numărul persoanelor active, numărul pensionarilor, șomerilor și a persoanelor întreținute. Aceste informații sunt deosebit de importante în contextul creării unei strategii sustenabile și exploatabile din punctul de vedere al persoanelor aparținătoare grupurilor vulnerabile. Situația resurselor umane este una dintre cele mai importante pentru fiecare sector economic sau social. O populație needucată, nepregătită profesional nu își poate găsi locul pe piața muncii cauzând încetinirea dezvoltării economice și probleme și dezechilibru macroeconomic.

Importanța protecției mediului și a sustenabilității a crescut după integrarea României în Uniunea Europeană. Dezvoltarea sustenabilă este una dintre principiile orizontale de dezvoltare a uniunii. Din acest motiv este importantă evaluarea activităților legate de protecția mediului în cazul unei localități sau regiuni, și integrarea rezultatelor în documentele strategice de dezvoltare.

Analizarea structurii și dinamicii sistemului de așezări nu este primordial în realizarea unei strategii de dezvoltare sectorială. În unele cazuri însă nu se pot obține informații altfel decât analizând datele privind numărul localităților, infrastructura lor.

După finalizarea analizei situației existente vom avea o imagine clară privind problemele sectorului social analizat. Fără realizarea analizei administrația publică nu va putea lua măsurile corespunzătoare pentru a îmbunătăți situația existentă.

Informațiile din analiză se poate prezenta structurat în tabelul **analizei SWOT**, un mijloc cu care putem întâlni în fiecare document de dezvoltare. Denumirea SWOT provine din primele litere ale cuvintelor engleze strengths – puncte tari, weaknesses – puncte slabe, opportunities – oportunități, și threats – amenințări.

Analiza SWOT este de fapt o tehnica prin care se pot identifica punctele tari si slabe si se pot examina oportunitățile si amenințările unei regiuni, ale unei sectoare.

Analiza SWOT și analizele sectoriale împreună formează o imagine pe baza căruia se pot determina prioritățile strategice ale documentului de dezvoltare.

Sistemul priorităților strategice trebuie să se bazeze pe necesitățile și nevoile tinerilor din zonă. În conținutul priorităților de dezvoltare trebuie incluse și opiniile părților interesate (administrația publică locală, reprezentați ONG de tineret, reprezentanții sistemului de educație, etc.). Prioritățile de dezvoltare ale unei strategii trebuie să fie fezabile, obiectivele priorității trebuie să atragă finanțări. Descrierea proiectelor legate de diferitele priorități pot fi realizate numai după explorarea totală a necesităților de dezvoltare a părților interesate. În acest sens este nevoie de depistarea posibilelor parteneriate.

În acest capitol trebuie să definit obiectivul final al priorităților și a domeniilor majore de intervenție. Totodată trebuie definite termenele de realizare a obiectivelor principale enumerate.

Sistemul priorităților trebuie să conțină prezentarea misiunii, viziunea asupra viitorului, prioritățile strategice, domeniile majore de intervenție. Un domeniu major de intervenție este una dintre acțiunile strategice prevăzute în cadrul unei priorități strategice care cuprinde un grup de operațiuni asemănătoare. Prioritățile strategice sunt elementele principale ale unei strategii. Ele sunt temele majore în domeniul cărora se vor implementa programe/proiecte. Aceste de exemplu pot fi programe complexe de pregătire profesională, sau programe pentru creșterea ratei de angajare a tinerilor.

Domeniile majore de intervenție sunt prezentate astfel încât sunt enumerate și prezentate și mijlocele sau măsurile prin care se poate contribui la atingerea obiectivelor priorități strategice.

În cadrul următorului capitol sunt prezentate efectele sociale ale strategiei implementate. În cadrul acestui capitol se prezintă efectele implementării strategiei asupra societății, regiunii sau a sectorului pentru care sa realizat strategia. Acest capitol este deosebit de important din punctul de vedere al analizării sustenabilității, deoarece aci se va prezenta rezultatele concrete ale implementării strategiei. Sunt strategii de dezvoltare unde acest capitol este ultima parte a documentului. În opinia experților strategia de dezvoltare nu poate fi implementat cu succes fără existența unui portofoliu de proiecte, bazată pe prioritățile strategice și domeniile majore de intervenție. Scopul portofoliului de proiecte este de a oferi soluții în forma unor proiecte fezabile și sustenabile pentru rezolvarea problemelor și deficiențelor depistate în cadrul strategiei de dezvoltare.

Pe baza experiențelor noastre, acestea sunt cele mai importante pași pe parcursul realizării unei strategii de dezvoltare sectoriale. Este bineînțeles că pot fi mici diferențe între metodologia diferitelor experți sau grupuri de experți, dar scopul principal este aceeași în fiecare caz, și anume dezvoltarea sectorului și a teritoriului țintă.

În cazul programelor de tineret este de dorit ca rezultatele să fie asociate cu o tematică mai generală din punctul de vedere a societății. Se pot găsi multe exemple atât la nivel național cât și la nivel internațional, care urmărește această metodologie pentru implementarea programelor de tineret. Pe baza exemplilor se poate observa că dacă programele de tineret sunt realizate pe marginea unei tematici și în rândul tinerilor, implementată prin

parteneriate cu ajutorul voluntarilor tineri atunci pot fi mobilizate mult mai multe persoane într-un mod mai eficient. Se poate ajunge la o popularitate fără ca să fie investit resurse uriașe pentru promovare.

2. Exemple privind implementarea strategiilor de tineret

Problemele tinerilor constituie o prioritate importantă în fiecare societate deoarece s-a conștientizat faptul că, “investiția în tineri” are ca rezultat o societate mult mai dezvoltată. În prezentul document vom încerca să prezentăm câteva exemple bune privind implementarea unor programe pentru tineri din Statele Unite ale Americii , Canada, din Portugalia și România.

Statele Unite ale Americii

Positive Youth Development este un program pentru tineri din Statele Unite ale Americii, al cărui scop principal este prestarea serviciilor pentru tineri, prin care se dezvoltă competențele profesionale și sociale.

Prin program sa încercat crearea unei spații unde tinerii cu probleme de integrare socială se pot întâlnii cu reprezentanții instituțiilor de tineret sau a ONG-urilor de tineret. Prin aceste întâlniri tinerii pot fi dezvoltați personal, pot fi educați și învățați în mod neconvențional.

Coca-Cola Valued Youth Programme

Problema întâlnită: În SUA abandonul școlar în rândul tinerilor cu origine hispanică depășește 33%. Pe lângă probleme și economice sociale generate de acest fenomen, o altă problemă este faptul că acești tinerii nu vorbesc deloc sau vorbesc foarte prost limba engleză. Din această cauză tineri sunt în situație defavorizată, față de ceilalți tineri americani.

Relevanță pentru județul Harghita:

Pe teritoriul județului sunt copii în situații defavorizate din cauza lipsei competențelor lingvistice necesare. Aceste probleme însă apar nu numai în rândul tinerilor defavorizați ci și în rândul tinerilor de etnie maghiară din Secuime. Acestor tineri de multe ori este împiedicată accesul în centrele universitare din țară din motivul problemelor lingvistice.

Soluția propusă:

În cadrul programului de prevenirea abandonului școlar din SUA, tinerii cu origini hispanice participă la un curs de formare, iar după obținerea calificărilor vor deveni mentori ale unor elevi din școala generală. Pe parcursul cursului sunt dezvoltate competențele de scriere și citire și iar la sfârșit tinerii participanți în program vor stăpâni competențele esențiale pentru derularea activităților de mentorat, prin care crește și atitudinea de responsabilitate personală.

Rezultatele:

După începerea programului din 1989, 4300 tineri au devenit mentori, și 12900 tineri a fost mentorate. În urma implementării programului a scăzut în mod drastic rata abandonului școlar și a crescut numărul tinerilor care a promovat examenele de limba engleză și matematică.

Self Enhancement, Inc.

Problema întâlnită: Copiii din cartierele sărace ale zonelor metropolitane nu au acces la condiții și serviciile necesare pentru o viață mai decentă. Din cauza acestuia, rata criminalității în rândul tinerilor în aceste zone este mai mare.

Relevanță pentru județul Harghita: copiii care trăiesc în sărăcie extremă au probleme asemănătoare.

Soluție propusă

Trebuie inițiat programul de dezvoltare personală pentru copiii care învață și trăiesc în condiții nefavorabile. Programul Ziua Școlii îl poate ajuta pe elevii defavorizați prin rezolvarea diferitelor studii de caz. Programul de Învățământului de după școală și în weekend poate oferi activități educaționale, de recreare și artistice pentru elevii într-o manieră organizată.

Rezultate: 1500 participanți, scăderea ratei criminalității.

Youth Build USA

Problema întâlnită: În Statele Unite numărul copiilor care abandonează școala a crescut la 5,4 milioane, totodată constituie o problemă și numărul ridicat (mai mult de 2 milioane) al copiilor fără adăpost.

Mulți dintre tineri care abandonează școala (licee) ar dori să obțină diplomă de bacalaureat.

Relevanță pentru Județul Harghita:

Rata șomajului în rândul tinerilor, dar care au participat la tot feluri de programe de formare profesională a fost 12,6% în al doilea trimestru a anului 2012. Mulți dintre ei doresc să lucreze chiar și part-time (22%). Oportunitățile financiare nefavorabile ale tinerilor se manifestă și privind oportunitățile lor de a studia. 8% dintre tinerii au întrerupt studiile din motive financiare.

Soluție propusă:

Acest proiect a încercat să diminueze abandonul școlar îmbinând rezolvarea problemei tinerilor fără locuință, cu diminuarea abandonului școlar. Tinerii pot participa la un program non-formal prin care renovarea unor clădiri aflate în posesie comunitară este combinată cu un proces de educație pe o perioadă de 12-18 luni. Tinerii în timpul lucrărilor au primit salarii, iar prin diferite metode non-formale consultanță de carieră.

Rezultate: Din anul 1993, 85% din tineri care au participat la acest program și-a continuat studiile, sau sunt angajați în sectorul construcțiilor.

Canada

Best Practices for Youth Programmes este un studiu de impact, care analizează eficiența și rezultatele priorităților de dezvoltare în domeniul de tineretului din planul de dezvoltare a orașului Toronto (United Way of Greater Toronto). Studiul a fost redactat în 2005, dar exemplele prezentate pot fi implementate și astăzi.

Pathway to Education

Problema întâmpinată: Familiile care trăiesc în sărăcie extremă cer ajutor social. Copiii care provin din aceste familii nu au acces la o viață mai decentă.

Relevanță pentru Județul Harghita: situația tinerilor care trăiesc în sărăcie și beneficiază ajutor social.

Soluție propusă

Acest proiect are ca grup țintă tinerii defavorizați, copiii familiilor care trăiesc în sărăcie extremă. Pentru a facilita accesul tinerilor defavorizați la educație sa implementat acest program prin care au fost realizate programe de mentor, cu ajutorul părinților tinerilor, prin activități comune, prin reducerea diferenței dintre atmosfera de acasă și de la școală.

Rezultate:

98% din grupul de țintă s-a înscris în program. În rândul tinerilor rata abandonului școlar a scăzut cu 50%, iar tinerii care au continuat studiile și-au îmbunătățit performanțele școlare cu 63% la matematică și cu 82% din limba și literatura engleză.

Sketch: Working Arts Studio for Street-involved and Homeless Youth

În Toronto rata numărul tinerilor fără adăpost sau cei care beneficiază de asistență socială este foarte mare. Acești tineri nu stăpânesc aptitudini sociale și după părăsirea centrelor de plasament devin șomeri.

Relevanță pentru Județul Harghita: Din datele Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita reiese faptul că lunar 5000 mi de familii și persoane individuale beneficiază de servicii de asistență socială. În mai 2013 au fost înregistrate 1451 tineri care au solicitat aceste servicii.

Soluție:

Sketch este un studio de artă și o organizație non-profit, cu scopul integrării tinerilor fără adăpost sau care trăiesc cu riscul rămânerii pe străzi. Acest scop este atins prin proiecte de artă și prin dezvoltarea competențelor necesare pentru un loc de muncă.

Rezultate

În anul 2004 7 tineri și-au continuat studiile, 11 tineri au terminat liceul, 40 de tineri au terminat un curs de formare profesională, unde au reușit să se dezvolte competențe care sunt necesare pentru angajare.

Youth Serving Agencies Network GROW Programme

Problema întâmpinată:

Copiii care provin din familii dezavantajate (care trăiesc în sărăcie extremă și beneficiază de ajutor social) n-au oportunitate de a petrece timpul liber în condiții optime. Dificultățile privind găsierea unor creșe sau a unei grădinițe sunt obstacole față de a se angaja cu normă întreagă.

Relevanță pentru Județului Harghita: 5000 mii de persoane și familii care beneficiază ajutor social.

Soluție propusă

Exista o rețea de 16 agenții cu scopul organizării de activități recreaționale pentru copiii între 6-19 ani ale familiilor care trăiesc din ajutor social, prin care sunt sprijinite eforturile tinerilor de a forma competențe sociale și se încearcă integrarea părinților pe piața muncii.

Rezultate

Sau constituit relații de parteneriate cu instituții culturale și recreaționale (școli de dans și de balet, instituții de sportiv), unde au fost organizate tot feluri de programe pentru copiii. S-au dezvoltat competențe sociale în rândul copiilor și a familiilor.

Uniunea Europeană**GNRAtion Youth Center, Braga, Portugalia**

În Braga, Portugalia fosta clădire a poliției fasciste și a penitenciarului (Garda National da Republica) a fost transformat din fonduri europene în centru de tineret.

Acest centru de tineret se află în centrul orașului, fiind pentru mult timp simbolul regimului fascist din Braga. S-a reușit însă o schimbare fundamentală, cu care tinerii pot să se identifice mai ușor. Deoarece sa schimbat funcțiunea clădirii respective (tinerii nu erau afectați direct de regimul anterior, fiindcă schimbarea a avut loc în 1976), și generația mai în vârstă a putut să-și creeze o percepție pozitivă vizavi de clădire.

Centrul GN Ration s-a realizat din fonduri europene (Fondul European de Dezvoltare Regională), fiind totodată și moștenirea programului Capitalei Europene de Tineret din 2012.

Relevanță pentru Județul Harghita: Una dintre nevoile tinerilor din județul Harghita este crearea posibilităților de a petrece timpul liber în mod alternativ, în condiții bune, departe de baruri, discoteci și calculatoare.

Access of Young People to Culture¹³ (Accesul tinerilor la cultură) – este un studiu al Uniunii Europene prin care a fost analizată comportamentul tinerilor consumatori de cultură, obiceiurile de consum pe diferite tematici, de la vizitarea muzeelor și a teatrelor până la graffiti sau obiceiuri de petrecere. Studiul prezintă 9 proiecte remarcabile care sprijină consumul cultural.

Problemă generală:

Consumul cultural redus în rândul tinerilor, implicarea și participarea scăzută la evenimentele culturale, precum și decalajul între cultura contemporană și cea tradițională

Relevanță pentru Județul Harghita: Organizațiile culturale se „sufocă” foarte repede, pentru că lipsește gândirea de a implementa proiecte de mare anvergură, proiecte care abordează cultura într-un mod inovativ bazată pe parteneriate;

Soluții propuse din Europa

Facilitarea accesul la instituțiile culturale în Europa este abordat variat: în Austria există așa numitul **KulturPass**, care permite accesul gratis al tinerilor care provin din familii cu situație financiară neclară în instituțiile culturale austrieci. Cultural **Youth Passport** din Olanda și **Pass Culture Sport** din Franța funcționează similar: pe site-ul primului se poate găsi oferta culturală, tot acolo se pot procura bilete cu preț redus. Pe baza legitimației Pass Cultur Sport este asigurată intrare gratuită a tinerilor între 15-19 ani la evenimente culturale și sportive.

Intrarea liberă în muzee a tinerilor sub 25 este asigurată în mai multe țări: Marea Britanie, Cipru, Belgia, Danemarca, Polonia, Franța, Grecia și Estonia. În Spania toți tinerii sub 18 ani primesc un voucher de 60 de euro, pe care o pot folosi în muzee, teatre, galerii, librării, cinematografe sau magazine de muzică.

Guvernul catalan și administrația națională daneză încurajează lectura: în Danemarca copiii defavorizați până la vârsta de 6 ani primesc pachete de cărți. Aceste pachete sunt completate de diferite activități comune organizate de administrația națională daneză și de cărți de consultanță pentru părinți.

În Catalonia în cadrul unui program regional fiecare tânăr de 18 ani poate accesa gratis cărțile aflate pe o listă definită de autoritatea regională.

¹³ Access of Young People to Culture Final Report, EACEA/2008/01 (OJ 2008/S 91-122802)

Una dintre cele mai interesante metode de facilitare a accesului tinerilor la cultură provine din Suedia: teatrele independente primesc 50 milioane de coronă suedeză dacă prezintă spectacole despre situația tinerilor defavorizați.

Young Tate in Liverpool este un proiect cultural cu scopul de a apropia „hochkultur” de cultura contemporană a tinerilor. Orașul Liverpool a pus la dispoziția tinerilor o galerie de artă pe care ei o pot forma conform ideilor și valorilor lor. Tinerii pot organiza în această galerie diferite expoziții, programe culturale. Curatorul care conduce această instituție este și el lucrător profesional de tineret. Angajamentul tinerilor participanți la planificare a crescut în timpul proiectului, evenimentele aduse de ei au contribuit la reducerea elitismului galeriilor de artă, aceștia devenind mai accesibili pentru mai multe categorii de oameni.

Youth Culture Club Siperia este un centru cultural finlandez care funcționează în același timp și ca punct de întâlnire, punct de lucru a tinerilor artiști, centru de educație non-formală și locație de concerte.

Academia Hip-Hop din Hamburg susține subcultura hip-hop prin organizarea diferitelor evenimente tematice în orașul Hamburg, introducând această subcultură, de altfel marginalizat, în centrul urban.

Rezultate:

Drept urmare a acestor programe s-a ridicat numărul tinerilor care au vizitat muzee, galerii, teatre, opere cu 15-30%, a crescut accesul tinerilor la servicii culturale, lucru care a contribuit la întărirea coeziunii comunităților urbane.

Politica de tineret a Uniunii Europene

Comisia Europeană împreună cu Consiliul European a inițiat programul **Open Method of Coordination in the youth field**, care încearcă să implementeze politica de tineret a uniunii în diferite cicluri, cu participarea statelor membre. Din raportul anilor 2010-2012 reiese succesul inițiativei. Scopul principal al planului de dezvoltare este combaterea sărăciei și crearea noi locuri de muncă.

În primele trei ani obiectivul principal era de a rezolva problema tinerilor prin implementarea proiectelor cu următoarele tematici: Învățământ și formare, Participare civică, Sănătate și bunăstare, Participare în rândul tinerilor, Activități de voluntariat, Cultură și creativitate, Tineri și lume înconjurătoare, Dialog cu tineri și asociații de tineret.

În perioada aceasta au avut loc seminarii, conferințe, au fost realizate mai multe studii și campanii de conștientizare informare. La nivelul statelor membre cel mai important rezultat a fost faptul că problema tinerilor a fost pus pe ordinea de zi.

Obs.: Proiectele care au fost implementate cu ajutorul Programelor comunitare (Erasmus, Leonardo, Grundtvig, Youth in Action) nu fac parte din această descriere.

EURES

Este o inițiativă comunitară, un serviciu de recrutare online, care reunește angajatorii și candidații la nivelul UE spre beneficiul amândurora. Serviciul prestează asistență celor care caut un loc de muncă prin cele 830 de consultanți voluntari. În acest moment sunt încărcate în sistem 1,3 milioane de oferte și 850 de mi de CV-uri.

Programul **Erasmus for Entrepreneurs și European Progress Micro-finance Facility** dorește îmbunătățirea și consolidarea spiritului antreprenorial în rândul tinerilor prin finanțarea inițiativelor comunitare.

Programul **Flexucirity** are ca scop crearea echilibrului pe piața forței de muncă și asigurarea securității forței de muncă la nivel național. Pe baza acestui program, în fiecare stat membru s-au efectuat mai multe activități: unele țări au schimbat cadrul legislativ privind contractele de muncă, alții au modificat statutul juridic al angajatorului, pentru stimularea ocuparea forței de muncă a tinerilor.

Kipnis – Consultare în carieră în școlii

Scopul principal al proiectului din Letonia este introducerea consultării în privind cariera tânărului în curricula școlară. Profesorii au posibilitatea de a alege metodologia prin care sunt abordate posibilitățile de carieră, cadrele didactice fiind asistați prin cursuri de formare și materiale.

Megafamily

Cea mai specială inițiativă în privind egalitatea de șanse provine din Luxemburg, al cărui scop este de a ajuta crearea armoniei între carieră și viața privată. Participanții programului au completat un „test familial” on-line, din care reiese câte ore de activități domestice fac într-o zi, și atrage atenția asupra distribuției inegale a timpului dacă este cazul.

Stardiplats - Cum să-l introducem educația non-formală în CV-urile noastre?

Proiectul din Estonia este de fapt o interfață on-line, unde tinerii au posibilitate de a încărca în sistem experiențele și cunoștințele lor însușite prin educație formală și non-formală. După acest pas se face o scurtă evaluare a acestor cunoștințe cu ajutorul unor experți din domeniu. În cazul în care nu sunt discrepanțe între cunoștințele reale și cele declarate, sistemul generează un CV în care sunt integrate cunoștințele însușite cu metode de educație non-formală.

România

La nivelul statelor membre au fost elaborate rapoarte privind implementarea obiectivelor privind îmbunătățirea situației tinerilor pentru perioada 2010-2012. Din raport reiese faptul că în România a fost modificat legislația privind statutul juridic al tinerilor, au fost organizate seminarii conferințe și workshopuri pe marginea problemelor generației tinere.

Dialog structurat

Au fost realizate întâlniri pentru a facilita dialogul structurat cu generația tânără. În cadrul întâlnirilor experți din domeniul tineretului, studenții, reprezentanții ai asociațiilor de tineret și politicienii au discutat despre probleme actuale ale tinerilor. De asemenea în ultimii ani au fost inițiate mai multe proiecte privind câștigarea titlului de capitală de tineret european (Cluj-Napoca, Sfântu-Gheorghe).

Sfântu Gheorghe - capitala europeană a tineretului

Idea de proiect a venit din partea unor tineri în anul 2010 din partea unor tineri. Pentru elaborarea cererii de finanțare s-a format un parteneriat foarte larg. Cu ajutorul consiliului local a fost întocmit un document bazat tematic pe problemele tinerilor cu obiective strategice.

Problema generală

Numărul asociațiilor de tineret în orașul Sfântu-Gheorghe și în zonă au crescut în ultimii ani, mulțumită inițiativelor federației de tineret (HARIT), care a oferit asistență tehnică și profesională pentru înregistrarea asociațiilor.

Cu toate acestea între aceste asociații nou înființate nu a existat relații de parteneriate nu au colaborat. Pe parcursul discuțiilor în 2010 și 2012 a ieșit la iveală că aceste organizații deseori organizează evenimente paralel fără a colabora.

O altă problemă identificată a fost faptul că tinerii nu sunt interesați, sunt greu de mobilizați.

Scopul principal al pregătirilor din anul 2010 a fost de a strânge asociațiile de tineret și a crea un cadru, în care asociațiile de tineret își pot găsi parteneri, pot formula obiective comune pot lucra ca o comunitate.

După eșecul proiectului, problema a fost scoasă de pe ordine de zi, după care la sfârșitul anului 2011 cei care au depus cererea de finanțare în cadrul unei întâlniri s-au înțeles cu conducerea orașului Sfântu-Gheorghe despre o posibilitate de a realiza programele descrise în dosarul de candidatură depusă inițial.

Abordare inovativă la Sfântu-Gheorghe

Spre deosebire de procedură obișnuită, Primăria Municipiului Sfântu-Gheorghe a delegat organizarea programelor pentru un ONG independent, care au implementat programele în felul următor:

Ca rezultat al consultațiilor din 2010 a fost elaborat o propunere cu 40 de proiecte, care conținea foarte multe idei noi, inovative, neobișnuite. Din partea asociațiilor de tineret, experții și alte tineri, a fost adăugat încă 30 de propuneri care au fost implementate în cadrul programului „Capitalei”.

Trebuie să ne menționăm că atmosfera în anul 2011 datorită abundenței de evenimente – orașul și-a împlinit 550 de ani, Consiliul Județean Covasna a organizat un an tematic, ONG-urile de tineret au organizat programul de „Capitală a tineretului” – era deosebit.

Rezultatele:

Ca rezultat, a fost realizat un șir de evenimente pentru tineret timp de un an, au fost mobilizate resurse financiare suplimentare, sa îmbunătățit imaginea orașului la nivel regional. Datorită acestei inițiative, a luat naștere o altă viziune, și anume depunerea candidaturii pentru a obține titlul de Capitală Culturală Europeană în anul 2021.

Rezultate cantitative: aproape 30 de mii de participanți la evenimente, 1500 de apariții în diferite ziare, 52 parteneri, 84 de evenimente, din care 30 de inițiative au venit din partea tinerilor organizatori 30 din partea partenerilor și 24 din partea altor asociații, 4 publicații realizate, 12 de locații la nivelul județului pentru organizarea evenimentelor, 16 sponsori, 5 cereri de finanțare câștigate, 2 evenimente internaționale, 17.500 de euro sprijin financiar extern, și 3500 de utilizatori pe Facebook lunar.

Evenimentele au fost sponsorizate de către Consiliul local și Consiliul județean Covasna.

Ideii pentru îmbunătățirea programelor și relevanță: la începutul anului acesta municipiul Sfântu-Gheorghe a inițiat un program cultural tematic de 4 ani. Fiecare dintre anii următor vor primi o tematică și subtematică. De asemenea orașele din regiune care vor să devină capitală de tineret, poate să se obțină titlul și poate să realizeze proiectele inițiate.

Cluj-Napoca, Capitală Europeană a Tineretului 2015

Un proces asemănător s-a derulat în municipiul Cluj-Napoca, dar la un nivel mai înalt. Faptul că orașul în anul trecut a obținut titlul Capitalei Europene de tineret pentru anul 2015, pregătirile implementării programelor a devenit tot mai intensiv.

Un pas foarte important în procesul pentru depunerea candidaturii Clujului a fost stabilirea proiectelor pe termen mediu și lung. Aceste proiecte a constituit baza candidaturii. Scopul principal al capitalei este ca problemele tinereilor din oraș să devină parte integrantă a planului de dezvoltare a orașului. Un alt obiectiv important este mobilizarea tinerilor, pentru a facilita colaborare și cooperare între asociații de tineret, sublinierea ca puncte tari a caracterului intercultural al orașului și crearea unei experiențe interetnice-interculturale. Obținerea titlului are un aspect economic dar și turistic. De asemenea are și obiective europene: vizualizarea orașului pe plan European, atragerea tinerilor din Europa.

În prezent a are loc pregătirea unui program mai complex pentru anul 2015, aceasta fiind o oportunitate uriașă pentru sectorul de tineret. Cu ajutorul acestui program sectorul de tineret din orașul Cluj-Napoca poate ajuta în mod mult mai intens dezvoltarea economică și socială a urbei.

Exemplele prezentate mai sus sunt dovezi ca o bună cooperare între sectorul public și sectorul de tineret poate facilita dezvoltarea economică și socială a unei regiuni/orașe. Prin crearea unei parteneriate între administrația publică locală cu reprezentanții tinerilor se poate realiza multe investiții, proiecte benefice nu numai pentru tineri dar și pentru restul societății.

Harta resurselor

Oportunități și resurse financiare pentru susținerea proiectelor din cadrul strategiei de tineret a județului Harghita

1. Abordarea generală a atragerii finanțărilor

Diferitele surse de finanțare trebuie abordate printr-un concept integrat. Accesarea eficientă a programelor de finanțare pentru activități legate de domeniul tineretului presupune nu numai o gândire orientată de proiect, ci și interconexiuni între diferite sectoare de activitate, contribuția la dezvoltarea instituțională a sistemelor și proceselor culturale.

Dezvoltare organizațională

Sistemul instituțional al tineretului este destul de slab dezvoltat din punct de vedere infrastructural. În județul Harghita în foarte multe cazuri organizațiile de tineret nu au reușit să se consolideze. ONG-urile de tineret sunt subfinanțate, iar autoritățile publice nu alocă în general resursele necesare pentru domeniul tineretului nici în cadrul sistemului instituțional propriu, din simplul motiv că nu s-a reușit generalizarea viziunii despre rolul tinerilor ca și instrument de dezvoltare economică și socială.

Din acest motiv din punctul de vedere al finanțărilor este foarte important ca în fiecare proiect, în fiecare buget să se aloce resurse și pentru dezvoltarea instituțională, atât la nivel de largire a instrumentelor cât și al resursei umane.

Abordarea modulară

Câteodată atingerea unui obiectiv mai semnificativ în domeniul tineretului poate fi atins prin implementarea unor proiecte în mai multe etape și atingerea rezultatelor pas cu pas. În multe cazuri finanțarea activităților legate de sectorul de tineret nu permite accesarea unor fonduri atât de mari încât să se asigure resursele pentru implementarea unui concept întreg și complex. În acest caz finanțările pot fi atrase pentru diferite etape, fiind astfel important încă din faza de planificare existența de module de sine stătătoare.

Aici se poate aborda chiar și paralel relația unui program și a unui proiect. Programul este un set măsuri cu obiective generale, cu rezultate pe termen mediu, iar un proiect contribuie la implementarea unei părți a programului respectiv, proiectul având un plan de activitate foarte clar definit, o perioadă de derulare bine definită și un buget bazat pe elemente concrete.

Surse multiple

În ceea ce privește disponibilitatea resurselor, situația este destul de pozitivă pe anul 2014, dar este nevoie de abordarea problematicii și din punctul de vedere al relațiilor intersectoriale. De exemplu, situația tinerilor poate avea un rol important în dezvoltarea sistemului educațional, în domeniul tineretului, în sectoare de activitate economică cum ar

fi producția culturală, turismul, promovarea regiunilor și poate exista o relație indirectă cu atragerea de investitori, investiții în dezvoltare a infrastructurii.

Înapoi la origini

Ca și punct de pornire este crucială definirea rolului tinerilor în viața unei regiuni, unei localități. Tinerii pot avea un rol nu numai la nivel educațional, ci și în dezvoltarea economică și socială. Pot fi găsite acele pârghii prin care activitățile tinerilor, ale organizațiilor de tineret pot contribui și la realizarea obiectivelor celorlalte sectoare, iar activitățile de atragere a fondurilor pot deveni instrumente pentru finanțarea prin proiecte a atingerii acestor obiective.

2. Resurse autohtone

Metodologia abordării

Finanțările nerambursabile din România se organizează după mecanismul de planificare și implementare al unui an bugetar. Sunt rare acele situații în care un proiect finanțat din buget intern poate avea o perioadă de derulare ce acoperă mai mulți ani calendaristici. Programele de finanțare și bugetele acestora se stabilesc de asemenea pe o bază anuală. Este deci de dorit o planificare anuală pentru eventualitatea accesării unor finanțări din aceste surse.

Ministerul Tineretului și Sportului

Ministerul Tineretului și Sportului (M.T.S.) este ministerul de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, are drept obiectiv elaborarea și aplicarea strategiei și a programului de guvernare în domeniile tineretului și sportului.

În domeniul tineretului, atribuțiile specifice ale ministerului includ și elaborarea, derularea și implementarea de proiecte și programe interne și internaționale, precum și organizarea de activități de profil având caracter național și internațional.

Tema concursului de tineret/studentești MTS este: campanie pentru promovarea participării tinerilor la viața societății.

Proiectele de tineret/ studentești eligibile sunt: stagii / cursuri, concursuri, tabere, festivaluri, cinemateci/ videoteci, campanii, caravane, expoziții, târguri, manifestări sportive și turistice, cluburi de tineret, seminarii, simpozioane, mese rotunde, dezbateri, conferințe, centre de resurse, bănci de date, biblioteci electronice, pagini WEB, evenimente, întâlniri de lucru.

Desigur există o restricție în ceea ce privește tipul solicitanților, acestea trebuie să fie organizații de tineret, cu obiective și activități dedicate (și) tinerilor, respectiv să aibă între membri în majoritate tineri.

Din punct de vedere al rambursării cheltuielilor în cazul MTS este nevoie de depunerea rapoartelor narrative și financiare și a facturilor aferente. Atenție, plata efectivă a serviciilor, produselor din cadrul proiectului se poate efectua și după primirea finanțării efective de la autoritatea guvernamentală.

Programul de finanțare a MTS va continua în același fel și în anii următori.

Consiliul Județean Harghita

Obiectivul finanțării programelor de tineret este promovarea voluntariatului, recunoașterea importanței acestuia în cadrul societății de tineret, atragerea tinerilor în mai multe activități, precum și promovarea vieții sociale într-un cadru mai curat și mai sănătos.

Obiectivul programului de sport este finanțarea și ajutarea sportivilor de a se dezvolta, de a ajunge la cât mai multe competiții aducând rezultate bune. Se finanțează achiziționarea de echipamente sportive, achiziționarea unor abonamente pentru închirierea terenurilor sportive.

Sprijinirea turismului județean prin: înființarea/extinderea, amenajarea și promovarea obiectivelor turistice în scopul dezvoltării turismului la nivel local și dezvoltării durabile a turismului regional, susținerea contribuției proprii pentru proiecte depuse în domeniul turismului la diferite organisme care oferă programe de finanțare.

Prin programul vârstnicilor finanțarea se acordă pentru: organizarea unor excursii în județele Harghita, Covasna și Mureș, destinate pensionarilor și vârstnicilor, organizarea celebrării zilei vârstnicilor și distribuirea de pachete, diverse activități destinate pensionarilor și vârstnicilor derulate în parteneriat cu diaspora maghiară din județele Timiș, Bistrița Năsăud, Alba și Cluj, susținerea contribuției proprii pentru proiecte depuse în acest domeniu la diferite organisme care oferă programe de finanțare.

Scopul programului anual de colaborare cu structurile asociative ale persoanelor cu handicap din județul Harghita este sprijinirea asigurării transportului zilnic al persoanelor cu handicap la unitățile de învățământ sau locul de muncă, sprijinirea organizării taberelor cu caracter educativ care tratează problemele persoanelor cu dizabilități, diverse activități destinate persoanelor cu handicap derulate în parteneriat cu diaspora maghiară din județele Timiș, Bistrița Năsăud, Alba și Cluj, sprijinirea participării persoanelor cu handicap la competiții sportive naționale, internaționale și olimpice, susținerea contribuției proprii pentru proiecte depuse în acest domeniu la diferite organisme care oferă programe de finanțare.

Domenii majore de intervenție din Strategia de Tineret a Județului Harghita care pot fi finanțate din această sursă de finanțare:

Finanțări din fonduri locale pe baza legii nr. 350/2005

Legea 350/2005 are ca scop stabilirea principiilor, cadrului general și al procedurii pentru atribuirea contractelor cu finanțare nerambursabilă din fonduri publice, precum și căile de atac aferente actului sau deciziei autorităților finanțatoare care aplică procedura de atribuire a contractelor de finanțare nerambursabilă.

Pentru a putea participa la procedura privind atribuirea unui contractul finanțat din fonduri nerambursabile, solicitanții eligibil sunt persoanele fizice sau persoanele juridice fără scop patrimonial - asociații ori fundații constituite conform legii - sau cultele religioase recunoscute de lege.

Atunci când, pentru îndeplinirea obligațiilor contractuale, beneficiarul achiziționează, din fonduri publice nerambursabile, produse, lucrări sau servicii, procedura de achiziție este cea prevăzută de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006, aprobată prin LEGEA 337/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Departamentul pentru Relații Interetnice (www.dri.gov.ro)

Departamentul pentru Relații Interetnice (DRI) este organizat și funcționează ca structură fără personalitate juridică, în subordinea primului-ministru și în coordonarea Secretarului General al Guvernului.

Finanțarea DRI este o oportunitate cu un specific aparte pentru sectorul de tineret din județul Harghita prin faptul că acest județ se poate caracteriza prin existența relațiilor interetnice atât în interiorul județului cât și în relația județelor cu alte zone geografice.

În cadrul acestor proiecte la nivel de solicitanți de finanțări este foarte importantă menționarea ca și obiectiv sau activitate domeniul relațiilor interetnice.

Din punct de vedere al rambursării cheltuielilor în cazul DRI este nevoie de depunerea rapoartelor narative și financiare și a facturilor aferente. Plata efectivă a serviciilor, produselor din cadrul proiectului se poate efectua și după primirea finanțării efective de la Secretariatul General al Guvernului.

Domenii majore de intervenție din Strategia de Tineret a Județului Harghita care pot fi finanțate din această sursă de finanțare:

Fondul AFCN (www.afcn.ro)

Finanțările nerambursabile pentru programe, proiecte și acțiuni culturale se acordă din bugetul Fondului Cultural Național și din bugetul Administrației Fondului Cultural National, în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 51/1998 privind îmbunătățirea sistemului de finanțare a programelor, proiectelor și acțiunilor culturale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 245/2001, cu modificările și completările ulterioare, și cu prevederile prezentelor norme metodologice.

Finanțarea nerambursabilă se acordă numai în condițiile existenței unor fonduri proprii sau atrase de beneficiarul finanțării, altele decât cele primite sub forma finanțărilor nerambursabile, în cuantum de cel puțin 10% din costul total al programelor, proiectelor și acțiunilor culturale, denumite în continuare proiecte culturale. Fondurile proprii sau atrase de beneficiarul finanțării sunt în numerar.

Ariile tematice ale programelor, proiectelor și acțiunilor culturale pentru fiecare sesiune sunt stabilite de către Consiliul Administrației Fondului Cultural National, în acord cu strategia și prioritățile de finanțare.

3.3. Resurse din Ungaria

Metodologia abordării

Resursele bugetare din Ungaria sunt disponibile unor instituții publice sau organizații non-guvernamentale cu sediul în județul Harghita din dorința Guvernului Ungariei de a oferi sprijin financiar comunităților maghiare din afara granițelor.

Ca și în cazul surselor de finanțare românești, logica finanțărilor guvernamentale din Ungaria se construiește pe execuția bugetară anuală. În cazul fondurilor speciale însă această logică nu mai este aplicată, ci se merge chiar și pe finanțare multianuală, iar în aceste cazuri se pot

efectua cheltuieli efective în mai mulți ani calendaristici. De exemplu Fondul Cultural Național al Ungariei, care funcționează ca și fond special.

Finanțările provenite din Ungaria pentru proiecte culturale sunt de obicei de anvergură medie, din acestea putând fi finanțate atât evenimente culturale cât și activități de dezvoltare instituțională, care contribuie la asigurarea sustenabilității și cadrului instituțional pentru activitățile culturale.

Fondul NCSZI (www.ncsszi-pr.hu)

Fondul NCSZI este un mecanism de finanțare administrat de Ministerul Resurselor Umane. Scopul principal al fondurilor accesibile organizațiilor de peste hotarele Ungariei, este de a sprijini implementarea proiectelor de tineret.

Tipuri de programe finanțate sunt următoarele: workshop-uri, întâlniri ale tinerilor pe marginea unor probleme sociale, călătorii de studii realizate de organizații de tineret.

Programele trebuie realizate ca parte integrantă a unor procese de dezvoltare pe termen lung. Nu pot fi finanțate activități care nu fac parte dintr-o strategie sau șir de proiecte pe termen lung.

Bugetul programului de finanțare este de 20.000.000 Ft.-ți, conform legii nr. CCIV. Suma finanțării acordate poate fi maxim 90% din bugetul proiectului. Contribuția proprie a beneficiarului trebuie să fie minim 10%. Cel puțin 50% din contribuția proprie trebuie să fie aport financiar, restul poate fi aport propriu în natură.

La depunerea cererii de finanțare trebuie depus și o declarație legată de contribuția proprie. În momentul semnării contractului trebuie depus un document prin care se certifică existența contribuției proprii.

Fondul NEA –Nemzeti Együttműködési Alap (www.emet.gov.hu)

Fondul NEA este o sursă de finanțare susținut de Ministerul Resurselor Umane din Ungaria. Bugetul total al fondului este de 953.160.000 Ft., prin care se finanțează proiecte din cinci domenii prioritare.

Colegiul proiectelor de cooperare internațională

Scopul colegiului este de a finanța proiecte care promovează cooperarea organizațiilor din Bazinul Carpatic, totodată sunt sprijinite programele implementate de organizațiile minorităților naționale din Ungaria și de organizații a căror obiectiv este apărarea drepturilor omului.

Colegiul proiectelor pentru viitorul noii generații

Scopul colegiului este de a acorda sprijin financiar organizațiilor pentru proiecte din domeniul educației, învățământului, dezvoltării profesionale, reprezentării intereselor tinerilor, programelor de educație, igienei mentale în rândul tinerilor, activităților de reabilitare medicală.

Colegiul proiectelor pentru mediul social

Colegiul finanțează proiecte legate de activități culturale, știință, cercetări științifice, păstrarea tradițiilor culturale, tele- și audiocomunicare, dezvoltare profesională de tip life long learning, apărarea drepturilor consumatorilor, dezvoltarea comunitară și teritorială.

Colegiul proiectelor pentru mobilitate si adaptabilitate

Scopul principal al colegiului este de a finanța proiecte cu activități în domeniul apărări civile, securității, serviciilor oferite de asociațiile pompierilor voluntari, timp liber, sport egalitatea șanselor.

Colegiul proiectelor pentru responsabilității sociale

Colegiul are ca obiectiv principal ameliorarea problemelor sociale reale și sprijinirea proiectelor cu activități care au acest scop.

4. Fonduri structurale europene

Metodologia abordării

Există foarte puține programe de finanțare destinate proiectelor de tineret din fonduri structurale sau de dezvoltare rurală. Însă la această categorie de finanțări, domeniul tineretului trebuie abordat într-un sens mai larg, mai ales din punctul de vedere al relațiilor acestui domeniu cu alte sectoare de activitate.

Dacă se aplică această abordare numărul oportunităților crește. Rolul tinerilor în economia locală, în educație, cultură sau chiar promovarea turismului este cunoscut, implicit finanțările pentru aceste domenii pot fi atrase pentru a finanța proiecte legate de domeniul problemelor tineretului.

Dacă abordăm domeniul tineretului din punct de vedere al activității economice, generatoare de venituri, asiguratoare de locuri de muncă, atunci – din nou – tineretul contribuie la dezvoltarea unui alt sector.

Dacă abordăm sistemul educațional ca și un element important în societate și susținerea dezvoltării economice, care afectează domeniului pieței muncii, atunci am putea dezvolta și atrage finanțări pentru proiecte cu un rol în scăderea abandonului școlar, creșterea oportunităților de plasare pe piața muncii, deci poate constitui obiectul unor proiecte de dezvoltare umană.

Nu în ultimul rând infrastructura organizațiilor de tineret, sau spațiul public, care oferă posibilități și dezvoltării culturii sunt elemente ce pot constitui obiectul utilizării fondurilor structurale din domeniul dezvoltării regionale.

Astfel putem afirma că posibilitățile oferite de fondurile structurale pot aduce fonduri suplimentare pentru rezolvarea problemelor legate de domeniul tineretului, iar planificarea județeană pe termen mediu poate conține elemente specifice, care au legătură directă cu realizarea condițiilor pentru o activitate crescută și pentru abordarea tematicii tineretului ca și mod de viață, de exprimare a comunităților din județul Harghita.

Obiectivele Europa 2020

În analiza mecanismelor de finanțare europene este important de analizat și conștientizat, care sunt tendințele și obiectivele formulate la nivel comunitar, și care sunt acele priorități pentru care se dorește și alocarea de resurse financiare.

În acest context tineretul apare ca și un element complementar în sensul că are nenumerate conexiuni cu obiectivele și prioritățile formulate la nivel general. Chiar mai mult, forurile europene au formulat mai multe recomandări cu privire la problemele tinerilor în dezvoltarea generală a comunității europene și a dezvoltării regiunilor.

Strategia Europa 2020 este în acest sens cel mai important document programatic, care stabilește măsurile și prioritățile dezvoltării europene în acest deceniu.

Europa 2020 reprezintă strategia UE de creștere economică pentru următorii zece ani.

Într-o lume aflată în permanentă schimbare, UE dorește să devină o economie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. Aceste trei priorități se sprijină reciproc și sunt în măsură să ajute UE și statele membre să obțină un nivel ridicat de ocupare a forței de muncă, de productivitate și de coeziune socială.

În practică, Uniunea a stabilit cinci obiective majore – privind ocuparea forței de muncă, inovarea, educația, incluziunea socială și mediul/energia - care urmează să fie îndeplinite până în 2020. Statele membre au adoptat propriile lor obiective naționale în aceste domenii. Diverse acțiuni la nivel european și național vin în sprijinul Strategiei.

1. Ocuparea forței de muncă: o rată de ocupare a forței de muncă de 75 % în rândul populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani

Rolul tinerilor: instituțiile, ONG-urile de tineret, educația tinerilor prin care se asigură de asemenea locuri de muncă.

2. Cercetare și dezvoltare: alocarea a 3% din PIB-ul UE pentru cercetare și dezvoltare

Rolul tinerilor: educație, finanțările programelor prin care se facilitează ca cercetătorii tineri să lucreze în țară.

3. Schimbări climatice și energie: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră (sau chiar cu 30%, în condiții favorabile) față de nivelul înregistrat în 1990, creșterea ponderii surselor de energie regenerabile până la 20%, creșterea cu 20% a eficienței energetice

Rolul tinerilor: educația tinerilor cu toate că nu sunt mari consumatori de energie, principiile de sustenabilitate energetică pot fi aplicate și la nivelul acestui sector. Chiar mai mult, dat fiind nivelul relativ mic de resurse necesare, cultura sustenabilă din punct de vedere energetic poate constitui un bun exemplu și pentru alte sectoare de activitate.

4. Educație: reducerea abandonului școlar la un nivel de sub 10%, creșterea la peste 40% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației cu vârsta cuprinsă între 30-34 de ani

Rolul tinerilor: acest domeniu este direct legat de problemele tinerilor din Uniunea Europeană. Abandonul școlar este o problemă deosebit de mare în România. Trebuie realizate investiții în educația non formală, care poate contribui la înțelegerea necesității de a se educa populația.

5. Sărăcie și excluziune socială: reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale

Rolul tinerilor: tinerii sunt afectați de aceasta problemă, prin educație se poate contribui la creșterea afinității pentru incluziune, empatie, ajutorare reciprocă și acceptarea persoanelor cu situații speciale.

Fondul European de Dezvoltare Regională și Programele Operaționale (www.adrcentru.ro, www.fonduri-ue.ro)

Programele operaționale din România au mai multe obiective și domenii prioritare, care au tangențe și cu sectorul de tineret.

Programul Operațional Regional

Prin diferitele axe prioritare ale acestui program, pot fi finanțate proiecte de tineret. Consiliul Județean Harghita a accesat finanțări și pentru promovarea unor evenimente și a brandului județean.

Fondul Social European și Programele Operaționale (www.fonduri-ue.ro)

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane

Din păcate implementarea POS DRU are în prezent întreruperi semnificative. Teoretic vor apărea mai multe linii de finanțare, care vizează și sprijinirea unor proiecte din domeniul educației non formale, în cadrul cărora educația tinerilor poate constitui subiectul unor proiecte de dezvoltare umană.

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Capacității Administrative

Programul de dezvoltare al capacității administrative a sprijinit proiecte de training și de planificare strategică. În acest moment majoritatea fondurilor din cadrul acestui program operațional au fost contractate, urmând ca proiectele existente să fie derulate până la sfârșitul perioadei de programare.

2015-2020

Planificarea perioadei 2015-2020 a fost deja demarat, este însă într-o fază incipientă. În prezent fiind în curs de clarificare direcțiile principale ale dezvoltării la nivel European, în concordanță cu Strategia Europa 2020. A fost de asemenea lansat și procesul de planificare de la nivel național, însă în momentul realizării acestei hărți de resurse nu este încă nimic stabilit. Este de dorit astfel urmărirea acestui proces de planificare și pregătirea unor idei în cadrul unui portofoliu de proiecte de tineret actualizat pe resursele perioadei de planificare 2014-2015 pentru a asigura accesarea unor fonduri începând cel mai probabil din 2015.

Fonduri de dezvoltare rurală (www.apdrp.ro)

Planul Național de Dezvoltare Rurală

Finanțările pentru domeniul turistic și promovare turistică poate avea legături semnificative și cu activitățile de tineret, județul Harghita având resurse semnificative în domeniul patrimoniului cultural și al tradițiilor.

Modelul LEADER

Prin asociațiile LEADER, județul Harghita beneficiază de finanțări pentru proiecte derulate la nivel de microregiuni.

2015-2020

Conform propunerilor formulate de Comisia Europeană pentru perioada 2014-2020, modelul LEADER va fi extins pentru a acoperi un număr și mai mare de comunități microregionale și chiar și zone urbane.

În acest sens este de dorit consolidarea unei abordări la nivel județean de includere a tineretului ca și o prioritate orizontală în dezvoltarea microregiunilor. Tineretul în sine nu

poate constitui o prioritate de dezvoltare, dar poate fi element complementar în cadrul dezvoltării altor sectoare.

5. Uniunea Europeană – programe comunitare

Metodologia abordării

Programele comunitare reprezintă o oportunitate nu îndeajuns de utilizate la nivelul național sau județean. Cu toate acestea există deja proiecte implementate la nivel județean în care autoritatea județeană a fost partener. Pentru a fi eficienți în accesarea de fonduri din programele comunitare sunt necesare următoarele:

- planificare și implementare bine fundamentată;
- stabilirea și mai apoi gestionarea eficientă a unor parteneriate permanente cu organizații din alte țări ale Uniunii Europene, care pot conduce și la proiecte comune;
- comunicarea în limba engleză, ca un element necesar pentru a planifica un proiect, a găsi parteneri, a aplica pentru finanțare și de a derula proiectul din punct de vedere tehnic al finanțării.

Cadru general

Programele comunitare pun în aplicare măsuri la nivel european general în diferite sectoare de activitate. Menirea lor principală este mai ales consolidarea cooperării europene în diferite sectoare de activitate. Spectrul acestor programe este foarte larg, acoperind aproape toate ariile tematice din fiecare sector.

La nivel de finanțări în cadrul acestor programe în majoritatea cazurilor se publică anual apeluri de proiecte. Termenele limită sunt de obicei identice de la an la an, permițând chiar și o planificare în prealabil, înainte de apariția anunțurilor concrete. Evaluarea proiectelor depuse și semnarea contractelor se realizează de obicei într-o perioadă relativ scurtă de câteva luni, astfel că se poate calcula în mod real data de începere, implementare și încheiere a proiectelor în eventualitatea unei finanțări contractate.

Pentru participarea în aceste programe este nevoie de cunoașterea unei limbi larg folosite în UE, se recomandă mai ales limba engleză, dar și limba franceză este utilă în unele cazuri.

Programe pentru perioada 2016-2020

Deși nu sunt încă luate deciziile finale cu privire la programele comunitare 2016-2020, între timp multe informații ies la iveală în legătură cu viitorul acestor programe. Prezentăm niște idei și decizii, cu mențiunea că aceste informații trebuie reactualizate din șase în șase luni.

Totuși, în cazul unora se cunosc deja propunerile privind continuarea sau comasarea unor programe, care au legătură și cu sectorul cultural. Principale programe dedicate tinerilor sunt: Erasmus+, European Social Fund, Youth Employment Initiative, Europe For Citizens, Youth on the Move.

Principiul participării la programe comunitare

În perioada următoare, pentru județul Harghita este important intensificarea participării unor instituții și organizații non-guvernamentale la astfel de programe. Aceste programe pot reprezenta nu numai o resursă în plus pentru finanțarea activităților de tineret, dar și o importantă posibilitate de a intra mai mult în rețele europene, de a participa la schimburi, la

networking astfel aducând un plus de vizibilitate a județului către Europa dar și un plus de cunoștințe, experiențe aduse din Europa în județul Harghita. Beneficiile pot fi destul de semnificative.

Programul Europa pentru cetățeni (Europe For Citizens)
(http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.php)

Comisia Europeană, Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene au convenit asupra înființării Programului „Europa pentru cetățeni”, care materializează cadrul juridic pentru sprijinirea unei game largi de activități și organizații care promovează „cetățenia europeană activă”, cum ar fi, de exemplu, implicarea cetățenilor și a societății civile în procesul de integrare europeană.

Programul „Europa pentru cetățeni” se construiește pe baza experienței acumulate în cadrul programului anterior de promovare al cetățeniei europene active, care s-a derulat în perioada 2004-2006. Acest program a fost prezentat de Comisie după consultări prelungite cu diferiți agenți importanți și după o evaluare pre și post implementare, care a analizat nevoia de intervenție la nivel comunitar și impactul estimat al Programului asupra sectorului respectiv. Mulțumită acestor experiențe și reflecții, acest Program al celei de-a doua generații demonstrează existența unui anumit nivel de maturitate, care combină continuitatea cu inovația.

Acest program se derulează între anii 2007 și 2013, cu o implementare a proiectelor până în 2015. Însă la nivel de propuneri a apărut deja noul plan pentru Programul Europa Pentru Cetățeni pentru perioada 2014-2020, cu un buget similar perioadei anterioare, cu priorități similare, acest lucru subliniind eficiența și succesul programului din perioada 2007-2013.

Obiectivele generale ale Programului „Europa pentru cetățeni” sunt:

- acordarea posibilității cetățenilor de a interacționa și de a participa la construirea unei Europe și mai apropiate, care este democratică și îndreptată către lume, unită și îmbogățită prin diversitatea sa culturală, formându-se astfel cetățenia Uniunii Europene;
- dezvoltarea unui simț al identității europene, bazat pe comunitatea de valori, istorie și cultură;
- dezvoltarea unui simț al apartenenței la Uniunea Europeană în rândul cetățenilor europeni;
- creșterea toleranței și înțelegerii reciproce între cetățenii europeni prin respectarea și promovarea diversității culturale și lingvistice, contribuind în același timp și la dialogul intercultural.

Programul are următoarele obiective specifice, care sunt implementate pe o bază transnațională:

- aducerea împreună a oamenilor din comunitățile locale din toată Europa pentru a împărtăși și schimba experiențe, opinii și valori, pentru a învăța din istorie și pentru a construi pentru viitor;
- promovarea acțiunii, dezbaterii și reflecției legate de cetățenia europeană și democrație, de valori împărtășite, istorie și cultură comună, prin cooperare în cadrul organizațiilor societății civile la nivel european;
- aducerea Europei mai aproape de cetățenii săi prin promovarea valorilor și realizărilor europene, păstrând în același timp amintirea trecutului;

- Încurajarea interacțiunii dintre cetățeni și organizațiile societății civile din toate țările participante, prin contribuirea la dialogul intercultural și prin aducerea în prim plan a diversității și unității europene, acordându-se o atenție particulară activităților destinate dezvoltării legăturii mai strânse între cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, așa cum a fost ea gândită în aprilie 2004;

Programul promovează cetățenia activă europeană finanțând programe ce se regăsesc în cadrul următoarelor măsuri:

- Măsura 1 - 'Cetățeni activi pentru Europa' - aceasta implică cetățenii în mod direct, fie prin activități legate de înfrățirea orașelor, fie prin alte tipuri de proiecte ale cetățenilor;
- Măsura 2 - 'O societate civilă activă pentru Europa' - aceasta se concentrează asupra organizațiilor societății civile din întreaga Europa, care pot primi fie sprijin pe baza programului lor de activitate, fie sprijin pentru proiecte transnaționale;
- Măsura 3 - 'Împreună pentru Europa' - aceasta sprijină evenimentele de o mare vizibilitate, studii și instrumente de informare care se adresează unui public cât mai larg dincolo de granițe și care să facă Europa mai accesibilă cetățenilor săi;
- Măsura 4 - 'Memoria europeană activă' - această acțiune sprijină păstrarea principalelor situri și arhive referitoare la deportări și la comemorarea victimelor nazismului și stalinismului.

Programul este disponibil factorilor decizionali care promovează cetățenia activă europeană, de exemplu:

- autorități și organizații locale;
- organizații de cercetare a politicii publice europene;
- grupuri de cetățeni;
- organizații non-guvernamentale;
- sindicate;
- instituții de învățământ;
- organizații active din domeniul voluntariatului, sportului pentru amatori etc.

În cazul acestui program putem vorbi de finanțări de proiecte prin care în rândul tinerilor este îmbunătățită sentimentului de cetățenie europeană. România, fiind un stat membru de o perioadă mai scurtă, are nevoie de pași importanți pentru a se integra efectiv în Europa, iar aceste proiecte de cetățenie țin și de cultura europeană și cultura locală a comunităților într-un context european.

Apelurile de proiecte sunt anunțate în prealabil. În cazul programului din perioada 2007-2013 ultimele apeluri au fost publicate deja cu termene limită în februarie și iunie 2013. Programul din perioada 2014-2020 va publica primele sale apeluri probabil în a doua parte a anului 2014, prima parte a anului fiind necesar pentru elaborarea ghidurilor și noilor formulare pentru program.

Programul Tineret în Acțiune (Youth In Action)

"Tineret în Acțiune" (Youth in Action) este programul Uniunii Europene, care susține activitățile de învățare non formală pentru tineri, prin finanțarea de proiecte. Acesta vine în continuarea programului "Tineret" (Youth) și este implementat în perioada 2007-2013. Programul, cu finanțare de la Comisia Europeană, vizează promovarea cetățeniei active în rândul tinerilor, dezvoltarea sentimentelor de solidaritate și toleranță, sprijinirea înțelegerii

reciproce între tinerii din diferite țări, promovarea cooperării europene și contribuția la îmbunătățirea calității sistemelor de susținere ale activității de tineret.

În cadrul programului Tineret în Acțiune se deosebesc două tipuri de apeluri de proiecte: cele publicate la nivel național și cele publicate la nivel european. Cele naționale au anual trei termene limită (1 februarie, 1 mai, 1 septembrie), iar rezultatele se publică în aproximativ 3,5 luni.

Finanțările se acordă pentru proiecte legate de tineret, deci o temă de proiect este oricând o posibilă propunere pentru finanțare. Mărimea finanțărilor variază de la 2-3.000 euro până la sume chiar mai mari de 25.000-30.000 euro.

Acțiunile de tineret sunt următoarele:

- Schimburi de tineri;
- Inițiative ale tinerilor;
- Proiecte pentru democrație participativă;
- Serviciul European de Voluntariat;
- Cooperare cu țările partenere;
- Proiecte de formare și rețele;
- Întâlniri ale tinerilor și ale responsabililor de politici de tineret;
- Acțiuni centralizate.

6. Alte surse

În lumea cererilor de finanțare, în mod regulat apar programe de finanțare care sprijină direct sau indirect sectorul de tineret în zonele rurale sau urbane din România.

Mecanismul financiar al spațiului economic european (EEA Grants) – Fondul ONG (www.fdsc.ro)

Organizațiile non-guvernamentale joacă un rol fundamental într-un sistem democratic. Ele sunt esențiale pentru mobilizarea și implicarea cetățenilor care tind la un rol activ și responsabil prin activități desfășurate în interes public. Fondul ONG a fost creat pentru a asigura condițiile necesare participării organizațiilor societății civile în reducerea disparităților sociale și economice în Zona Economică Europeană (European Economic Area EEA) în general și, pentru prezenta cerere de propuneri de proiecte, în România.

Fondul ONG este parte din sprijinul pe care îl primește România prin intermediul Mecanismului Financiar din partea statelor membre EEA – CEFTA (Zona Europeană a Liberului Schimb): Islanda, Norvegia și Liechtenstein. Mecanismul financiar are scopul de a reduce disparitățile între țările din această zonă geografică și de a le sprijini în participarea pe deplin la piața internă comună.

Obiectivul general al Fondului ONG

Obiectivul general al Fondului ONG este de a consolida societatea civilă din România prin sprijinirea unor proiecte în cinci domenii prioritare: consolidarea democrației, oportunități pentru participarea copiilor și tinerilor la viața comunității, incluziune socială și acces la servicii sociale, protecția mediului, precum și conservarea și valorificarea patrimoniului cultural.

Programul de sprijin al ambasadelor

Ambasadele din România a unor țări Europene publică la rândul lor programe de finanțare în diferite domenii. Periodicitatea acestor finanțări variază, fiind vorba în unele cazuri de repetări anuale, iar în alte cazuri de anunțuri unice. Pentru a găsi aceste oportunități, merită consultate paginile de web ale portalurilor de monitorizare a oportunităților de finanțare.

7. Căutarea și monitorizarea informațiilor legate de oportunități de finanțare

Informații generale

Programele de finanțare și oportunitățile prezentate sunt cu titlu de exemplu. Lumea finanțărilor este una în permanentă schimbare. Unele oportunități dispar, însă apar altele noi. Din acest considerent este importantă o monitorizare permanentă a posibilităților, și mai ales este nevoie de o permanentă actualizarea a planurilor, ideilor de proiecte, iar în momentul apariției oportunităților este nevoie de o comparare a priorităților și ariilor acelei finanțări cu ariile de activitate și obiectivele proiectelor noastre.

Astfel este necesară o permanentă activitate de monitorizare, planificare, iar în cazul apariției unei corelații între un plan de proiect și un program de finanțare, oportunitatea trebuie folosită.

Site-urile oficiale ale instituțiilor

Sursele oficiale de informare sunt desigur paginile de web ale instituțiilor finanțatoare, ale organismelor guvernamentale și private, care gestionează astfel de programe.

Se recomandă accesarea paginii acestor instituții în cazul în care avem informații clare despre iminenta apariție a unor noi apeluri de proiecte sau dacă am găsit informații cu privire la finanțări existente și este nevoie de accesare documentației complete a programului (ghid, formular, anexe, model contract etc.)

Portale informaționale

Începând din 2001 mediul virtual găzduiește surse, care oferă informații la zi despre programele și oportunitățile existente și disponibile instituțiilor publice și organizațiilor non-guvernamentale românești.

granturi.ro (precum și palyzatok.ro în limba maghiară)

Este primul observator a oportunităților de finanțare din România. Fondat în 2001 de Grupul PONT, această pagină web oferă constant informații cu privire la oportunitățile apărute pentru mediul public, privat, neguvernamental, dar și pentru persoane fizice. Buletinul informativ electronic al portalului transmite de asemenea totalitatea informațiilor ce apar și pe pagina web. Portalul are peste 10.000 de utilizatori și este un punct de referință în acest domeniu.

Din punctul de vedere a componenței etnice a județului Harghita acest portal are avantajul faptului că are și o platformă în limba maghiară.

finantare.ro

Este de asemenea un portal de finanțări cu informații la zi asupra finanțărilor din România. Avantajul comparativ al portalului Finantare.ro este faptul că publică și studii, materiale explicative despre diferitele sisteme de finanțare, ce merită a fi consultate pentru o mai bună înțelegere a acestor oportunități.

fonduri-structurale.ro

Este probabil cel mai eficient instrument de monitorizare al oportunităților de finanțare din fonduri europene. Echipa acestui portal a dobândit o vastă experiență nu numai în monitorizarea acestor oportunități, dar și în formularea de opinii și propuneri pentru o gestionare mai eficientă a acestor fonduri. Portalul dispune și de un newsletter informativ, care publică însă numai selectiv informații despre ceea ce apare pe pagina lor de web.

Ghidul finanțării publicat lunar de ADR Centru este o bună sursă de informare în ceea ce privește programele de finanțare existente. Acest ghid prezintă oportunitățile defalcate pe categorii de grup țintă: respectiv autorități publice, companii, ONG-uri și alte instituții publice. Acest ghid poate fi accesat la pagina de web www.adrcentru.ro.

8.Procesul realizării unei cereri de finanțare – cadru general

Mențiune: în funcție de fiecare mecanism de finanțare în parte pot exista particularități, care nu sunt prezentate în acest material

Introducere

Organizațiile non-guvernamentale (ONG) au mai multe căi de a obține fondurile precum și necesare activităților desfășurate. Cele de bază sunt următoarele:

- cotizațiile membrilor;
- fonduri din activități proprii (programe, servicii, companii proprii);
- sponsorizări;
- fonduri obținute prin programe de finanțare;
- dobânzi bancare.

Pentru ONG-urile care nu au ca activitate unele servicii sau programe, ce se autofinanțează, cele mai importante surse sunt sponsorizările și programele de finanțare.

Prin programele de finanțare se oferă sprijin pentru diferite tipuri de proiecte, activități. Fondurile administrate prin astfel de programe sunt întotdeauna finanțate din bugetele unor state. Astfel se asigură redistribuirea veniturilor destinate dezvoltării societății civile.

Abordarea acestei tematici (adică asigurarea fondurilor cu ajutorul unor programe de finanțare) este de asemenea foarte importantă. Astfel teoretic oricare ONG trebuie să aibă un responsabil sau un grup, care se ocupă exclusiv de căutare de fonduri, aplicări pentru acestea etc. O finanțare trebuie însă abordată ca UN PARTENERIAT între un ONG și o instituție finanțatoare. Finanțatorul oferă o sumă pentru organizarea unui proiect, ca să-și atingă un anumit scop. Tocmai din cauza sursei acestor fonduri, instituția finanțatoare trebuie să asigure acel guvern, care alocă fondurile necesare, că a administrat sumele conform obiectivelor formulate la începerea programului de finanțare. Din moment ce

instituția în cauză nu este capabilă să-și atingă scopul singur, ea caută parteneri, cu care va colabora pentru realizarea obiectivelor stabilite. Astfel instituția finanțatoare devine partener, oferind fonduri pentru realizarea obiectivelor, respectiv, ONG-ul, care a obținut finanțare își aduce echipa, care va realiza practic cele propuse.

Această abordare ne aduce la concluzia, că o activitate de dobândire a unor finanțări are mai multe etape, și anume:

- ✓ Etapa I. Înainte de elaborarea cererii de finanțare – culegere de informații, stabilire de contacte
- ✓ Etapa II. Elaborarea cererii de finanțare
- ✓ Etapa III. După elaborarea cererii
 - A. finanțare primită
 - B. finanțare refuzată

ETAPA I: Înainte de solicitare

- ✓ Căutați propuneri de finanțare!
 - ✓ Câteva adrese utile pe internet:
 - ✓ www.granturi.ro - PONT – Observatorul de programe de finanțare, burse, conferințe, serviciu oferit de Grupul de Inițiativă Impuls XXI.
 - ✓ www.fonduriue.ro - Pagina de web a Ministerului Fondurilor Europene în România. Conține și informații despre programe de finanțare ale Uniunii Europene.
 - ✓ www.fdsc.ro - site-ul Fundației pentru Dezvoltarea Societății Civile.
- ✓ Dacă ați găsit o propunere, ce poate deveni o sursă de fonduri, aflați mai multe despre instituția/fundația care a propus programul:
 - ✓ Care sunt obiectivele finanțatorului?
 - ✓ Aflați numele coordonatorului de program din partea finanțatorului!
(Fiecare program de finanțare are un coordonator de program, care este responsabil pentru centralizarea tuturor datelor, informațiilor, cererilor și pentru menținerea contactului cu organizațiile, instituțiile finanțate.)
 - ✓ Care este procedura de analiză și evaluare a cererilor înaintate? Care sunt criteriile de evaluare?
 - ✓ Cine va lua decizia finală despre cererea Dumneavoastră? Cine sunt membrii acestui corp de decizie?
- ✓ Faceți rost de textul integral al propunerii și de materialele auxiliare!
- ✓ Faceți rost (în format electronic) de formularul de aplicare!
- ✓ Informați-vă despre data limită de primire a cererilor!
- ✓ Aflați informații despre eventualele anexe necesare, ca cererea să fie completă!
- ✓ Clarificați următoarele:
 - ✓ *Pe cine sprijină finanțatorul (ce grupuri țintă are)?*
 - ✓ *Care tipuri de proiecte sunt favorizate (sau considerate eligibile)?*
 - ✓ *Care este nivelul fondurilor oferite ca sprijin (sume minime, maxime) și care este acel procent, care este limita până la care finanțatorul este dispus să sprijine un program?*

(Este important de știut că în cele mai multe dintre cazuri, se oferă numai finanțări parțiale, adică nu se oferă sprijin pentru totalitatea cheltuielilor necesare pentru realizarea proiectului.)

- ✓ Aflați informații și despre eventuale întâlniri organizate pentru prezentarea acestui program de finanțare!
- ✓ Stabiliți contact direct cu responsabilul de proiect, respectiv cu unul sau mai mulți membri ai forului de decizie!

Concret:

- ✓ *La cele mai multe dintre programe, finanțatorul redactează un set de documente, ce alcătuiesc Ghidul Solicitantului. Acest ghid poate fi solicitat de la sediul instituției sau chiar prin e-mail de la coordonatorul de proiect. Acest ghid conține de fapt toate informațiile necesare pentru redactarea programului. Dacă totuși unele detalii nu sunt clare, tot ghidul oferă adresele necesare, unde oricine se poate interesa pentru detalii.*
-

ETAPA a II-a: Solicitarea

Componentele unei cereri de finanțare

Tratarea acestui subiect este puțin mai delicat, deoarece la aproape orice program de finanțare există și un formular de aplicare, ceea ce dă un aspect unic, special acelei cereri de finanțare. Cu toate acestea se pot deosebi părți de bază în cazul oricărei propuneri.

I. Coperta – prima pagină a cererii

Nu se cere niciodată explicit acest lucru. Este mai degrabă un element grafic, ce ține de forma cererii. Conținutul său trebuie să fie minim. Este important să apară numele organizației, proiectului, responsabilului de proiect, precum și valoarea totală a bugetului, suma de bani, pentru care se aplică și eventual procentul acestei sume în bugetul total. Importanța copertii constă în faptul că este primul lucru ce se observă de către persoanele ce decid asupra sorții propunerii. Dacă această pagină este bine redactat, sugerează seriozitate.

II. Scrisoare de intenție

De obicei nici acest element nu este cerut în propuneri. Însă redactarea unei astfel de scrisori inspiră din nou încredere, deoarece prin acest element solicitantul stabilește un prim contact personal cu instituția finanțatoare (coordonatorul de program), respectiv factorii decizionali.

Scrisoarea de intenție nu trebuie să depășească o pagină. Trebuie redactată pe baza regulilor unei scrisori oficiale, și poate conține numele organizației, proiectului, câteva idei despre organizație, proiect, și persoana de contact (împreună cu datele de contact). Scrisoarea de intenție poate fi semnată și ștampilată.

III. Formular de cerere

Are două elemente și anume:

- date generale

- descrierea solicitantului și proiectului

Datele generale se referă mai ales la niște coordonate despre organizație (anul înființării, nr. membri, persoană de contact, adrese, bugetul pe anul trecut, categorii de activități, semnătură, ștampilă etc.) Este ușor de redactat, deoarece nu conține elemente subiective, ci numai date concrete.

Concret:

- ✓ *Nu uitați să menționați data redactării propunerii, să semnați și să ștampilați propunerea.*
-

Descrierile constituie cel mai important element al propunerii. Caracteristicile generale ale descrierilor sunt următoarele:

- au o lungime predefinită (ori prin definirea spațiului în formular, ori prin stabilirea unei limite maxime referitoare la răspunsurile date),
- trebuiesc urmărite unele referințe date ori în formular, ori în Ghidul Solicitantului.

De obicei, în cadrul părții descriptive apar următoarele:

- **rezumatul proiectului:** lungimea acestuia este limitată la număr de cuvinte, rânduri sau chiar număr de caractere. Este (după opinia multor persoane) cel mai important element al unei propuneri, deoarece într-un text relativ scurt solicitantul trebuie să însumeze toate informațiile de bază despre organizație și proiect. **Rezumatul proiectului este întotdeauna citit de toți factorii de decizie!**
- **descrierea solicitantului:** (raport de activitate, descrierea unor programe, etc.) Lungimea acestei părți este de obicei destulă pentru o descriere detaliată
- **descrierea proiectului:** poate fi o descriere compactă, sau împărțită în mai multe blocuri. Astfel pot apărea următoarele: conținut, metodologie folosită în realizare, rezultatul așteptat¹⁴

IV. Anexe

Anexele vin în sprijinul datelor prezentate în formular. Anexele pot fi împărțite în două grupe principale:

- ✓ anexele obligatorii,
- ✓ anexele ce vin în sprijinul solicitantului sau a proiectului, dar care nu sunt cerute explicit în Ghidul Solicitanților.

Cele mai frecvente anexe, ce apar în propuneri: statutul, hotărârea judecătorească, raport de activitate, curriculum vitae al responsabilului de proiect sau al întregii echipe de implementare.

¹⁴ Rezultatul așteptat este de asemenea un aspect important al cererii. Aceste rezultate TREBUIE SĂ FIE MĂSURABILE, adică cantitative, bine stabilite geografic.

Anexele suplimentare

Aceste anexe pot veni în sprijinul cererii. Dacă de exemplu derularea programului implică și procurarea unor echipamente, care au un preț ridicat, anexarea unor oferte de prețuri (cel puțin două, dar ideal este un număr de trei-patru) este binevenită (uneori chiar cerută și în formular).

Un alt exemplu bun este adăugarea unor copii xerox ale articolelor apărute despre organizație sau despre un program organizat de acesta. În cazul anexării unor articole să nu uităm copierea antetului ziarului respectiv, din care reiese data apariției.

Descrierea proiectului

Obiectivele proiectului

Obiectivele proiectului sunt - din perspectiva programului de finanțare – cele mai semnificative. Un program general de finanțare urmărește la rândul său unele obiective specifice și acționează în domenii de activitate bine definite. Astfel orice proiect, ce nu urmărește obiectivele definite în propunerea de finanțare, sunt considerate **NEELIGIBILE** din perspectiva acestuia, deci implicit sunt excluse de pe lista posibilelor proiecte finanțate încă din prima fază a selecției.

Scopul și obiectivele proiectului se vehiculează pe două nivele specifice:

- ✓ Primul nivel evidențiază efectul social al programului. Ca și mărime, acest nivel trebuie definit într-o singură propoziție. Acest nivel conține de fapt viziunea și misiunea întregului proiect (adică scopul general și mijlocul folosit pentru atingerea acestuia).

Concret:

- ✓ *„Scopul proiectului este dezvoltarea societății democratice prin întărirea spiritului civic al tinerilor.”*

Nu folosiți verbe ce descriu acțiuni, ci mai degrabă unele mai generale.

Următorul nivel conține obiectivele programului. Astfel în cadrul acestuia se pot descrie efectele, ce vor apare în viața sau activitatea grupului-țintă, se poate defini exact grupul-țintă. Se recomandă cuantificarea în proporții cât mai mari ai acestora. O planificare cu valori fixe poate fi evaluată mult mai ușor la încheierea programului. De asemenea elementele cantitative permit finanțatorului o clarviziune în cea ce privește realitatea obiectivelor. (Nu trebuie uitat faptul că decizia asupra cererii este luată de către un grup de experți în domeniu.)

Concret:

- ✓ *„Pe parcursul celor 12 luni de derulare ne vom ocupa de 120* de tineri, și ne vom concentra pe dezvoltarea capacității de a reprezenta și apăra drepturile elevilor** 70% din participanți va avea posibilitatea de a folosi cunoștințele și calitățile dobândite în cadrul unor organizații având ca scop de reprezentare și apărare a drepturilor tinerilor.”*

* obiectiv cantitativ

** obiectiv calitativ

Folosiți un limbaj direct, hotărât, dar nu prea sigur pe sine. Este important de sugerat faptul că aveți voința necesară de a realiza proiectul.

Prezentarea proiectului

De obicei acestei prezentări se alocă un spațiu mai mare, pentru ca solicitantul să poată descrie concludent și detaliat proiectul său. În cadrul unor proiecte mari se prezintă și sub-componentele sale, activitățile ce se vor organiza pe parcursul implementării. În unele cazuri metodologiile folosite în implementare sunt incluse în descrierile generale, însă formularele Comisiei Europene cer o descriere separată a celor două lucruri. Este binevenită justificarea oricărei activități. Nu este scopul nostru să avem ceva nelămurit în fața finanțatorilor.

Concret:

La capitolul „Prezentarea proiectului” apare o interdependență între redactarea cererii de finanțare și activitatea de planificare la nivel de organizație al proiectului respectiv, și anume:

- *dacă încă de la început acordăm o atenție deosebită realizării unui proiect serios, realist (chiar și pentru folosință proprie), atunci redactarea acestui capitol va deveni o simplă formalitate în sensul că proiectul trebuie adaptat formei propunerii, și trebuie modificat într-un text cursiv,*
- *IMPORTANT: Proiectul redactat în formă de schiță poate fi anexat la cererea de finanțare!*

Care sunt necesitățile, lipsurile la care răspunde programul?

Acest subcapitol definește acea situație, asupra căruia programul dorește să aibă influență (prin încetarea sau dimpotrivă intensificarea unui fenomen general). Dacă acest element nu este în concordanță cu proiectul propus, atunci probabil că finalitatea acestuia nu va avea efect asupra situației pentru care a fost planificat proiectul. Acest capitol dovedește în mare măsură clarviziunea solicitantului, în sensul că acesta cunoaște exact și din toate punctele de vedere problema existentă și cunoaște și metoda (programul) prin care poate rezolva problema sau cel puțin diminua efectele negative ale acestuia.

Prezentarea solicitantului

Acest capitol se axează mai ales pe solicitant și mai puțin pe proiect. Finanțatorul are nevoie de date care să confirme, că solicitantul are capacitatea tehnică și profesională necesară implementării cu succes a proiectului. Această prezentare conține mai ales programele anterioare organizate, care au avut rezultate pozitive și impact asupra grupului-țintă. (De exemplu anexele despre unele articole apărute în ziare vin în sprijinul acestei prezentări).

Plan de acțiune

Detaliază implementarea tuturor activităților din cadrul proiectului. Planul de acțiune va conține responsabili, activități și perioade implementare (sau termene limită). Acest plan (redactat la cerere pe baza unui model inclus în Ghidul Solicitantului, sau într-o formă proprie, dacă nu se cere un model specific) trebuie să fie coerent.

De fapt printr-un plan de acțiune bine întocmit solicitantul poate demonstra o capacitate de bună gestionare a problemelor respectiv a resursei umane disponibile pentru implementare. Planul de acțiune trebuie să fie parte integrantă a însuși proiectului redactat pentru folosire internă.

Continuitatea programului

Cu toate că aparent nu este un element principal al cererii, viabilitatea programului influențează în mod specific decizia finanțatorilor. Orice program de finanțare are la rândul ei scopul de a rezolva o problemă sau a avea influență asupra unui fenomen. Astfel ei doresc să sprijine programe care vor exista și după terminarea finanțării acordate de respectiva instituție, fundație. De exemplu partenerii solicitantului constituie într-un fel o garanție (mai ales dacă sunt instituții publice, care sprijină și material programul pe o perioadă mai lungă).

Metode de evaluare

Metodele de evaluare folosesc desigur la aprecierea rezultatelor implementării proiectului. Pot constitui metode de evaluare următoarele:

- numărul participanților (dacă nu a fost un program cu un număr fix de beneficiari),
- articole apărute în ziare, emisiuni de radio și televiziune (dacă este vorba de o campanie de educare a societății),
- editarea unei cărți, reviste etc., în care apar lucrări pe baza implementării proiectului.

Evaluarea este ușurată mult de planificare cantitativă. Evaluarea se poate realiza foarte ușor pe baza unor indicatori cantitativi, bine definiți încă de la început.

O metodă de evaluare neclară înseamnă implicit faptul, că rezultatele programului nu vor putea fi identificate corespunzător, deci – din perspectiva finanțatorului - nu se va știe, dacă a meritat „investiția” făcută în proiect.

Bugetul proiectului

Desigur, la urma urmei, bugetul este elementul, asupra căruia se îndreaptă toată atenția. Totul depinde de cele două părți ale bugetului, adică **Veniturile** și **Cheltuielile** proiectului.

Legea de bază a bugetului este: **CHELTUIELI = VENITURI**

Se constată faptul că aproape orice fundație sau instituție ce oferă finanțare, are propriul model de buget. **Bugetul trebuie redactat în forma cerută de finanțator.** În cazul în care considerați că modelul (și spațiul) oferit de finanțator nu este destul pentru a detalia și justifica cheltuielile, puteți recurge la redactarea unei anexe suplimentare, în care intrați mai mult în detaliile categoriilor bugetului. În acest caz este important să menționați în bugetul din formular faptul că există o anexă. Desigur există întotdeauna pericolul ca cea anexă să nu fie consultată deloc.

Explicația pentru diferitele modele folosite de finanțatori este foarte simplă. Și aceștia își dezvoltă o proprie redactare a bugetului. De obicei la o propunere se primesc mai multe sute de cereri. Le este mult mai ușor să consulte cereri (și implicit bugete) de formă identică. Teoretic, orice buget se împarte în capitole, subcapitole. Acest model este cel mai ușor de urmărit și în cazul unor cereri de finanțare.

CHELTUIELI

Cheltuielile pot fi grupate după mai multe categorii. La finanțări mai mari, finanțatorul dă un model de categorizare a cheltuielilor.

Concret:

Uniunea Europeană împarte partea de cheltuieli în următoarele categorii:

- a. Resurse umane
- b. Transport
- c. Echipamente și bunuri
- d. Sediul local/costuri aferente proiectului
- e. Alte costuri, servicii
- f. Costuri aferente bunurilor imobile și lucrărilor
- g. Altele

Capitolele conțin desigur și subcapitole

În cazul altor bugete, se prezintă o altă categorizare. O planificare bună presupune și un buget bine întocmit. Orice organizație își poate dezvolta propria metodă de redactare a bugetelor. Dacă avem un buget bine redactat, acesta trebuie adaptat cerințelor finanțatorului.

Totalizarea se face orizontal (pe articole), apoi vertical (prima dată pe subcapitole, apoi pe capitole și în sfârșit însumând valorile capitolelor). Astfel vom obține suma tuturor cheltuielilor în cadrul proiectului.

Concret:

- ✓ *De obicei nu se poate solicita finanțare pentru cheltuieli administrative ale organizației. Însă în unele cazuri finanțatorul îngăduie includerea acestor costuri până la un anumit procent. Astfel și aceste cheltuieli sunt considerate eligibile.*
-

VENITURI

Veniturile se împart la rândul lor în mai multe categorii, însă aici sunt mai puține opțiuni. Un finanțator are mai multă încredere într-un proiect care a primit deja finanțare de la o altă instituție sau firmă, sau în care solicitantul are resurse proprii puternice.

Categoriile de venituri sunt în general următoarele

- ✓ Resurse proprii
 - resurse financiare,
 - resurse tehnice,
 - resurse administrative.
- ✓ finanțări de la alte instituții
 - finanțări primite,
 - finanțări solicitate.
- ✓ sponsorizări
 - sponsorizări primite,
 - sponsorizări estimate.

- ✓ venituri estimate
 - venituri din activități de publicitate pe parcursul proiectului,
 - venituri din taxe de participare.
- ✓ contribuția finanțatorului

În cazul veniturilor sigure trebuie anexate dovezile (contracte de finanțare, contracte de sponsorizare, dovada resurselor financiare proprii (extras de bancă) etc.

Concret:

- ✓ *În aproape toate cazurile nu se poate cere finanțare pentru întreaga sumă de cheltuieli. De obicei se specifică procentul de acoperire a costurilor ce se poate solicita.*
- ✓ *O importanță majoră se acordă resurselor proprii. În acest caz munca de voluntariat constituie resursă proprie. Astfel dacă de exemplu cinci tineri doresc să realizeze un proiect prin muncă voluntară (adică nu primesc venit), presupunând că vor lucra în total 200 de ore o muncă în valoare de 15000 lei pe oră, asta înseamnă, că solicitantul contribuie la realizarea proiectului cu resursă umană proprie în valoare de 15.000.000 lei, ceea ce se consideră venit al proiectului. Desigur, la categoria costurilor de resurse umane trebuie inclusă munca acestor tineri.*
- ✓ *Un contract de barter cu un anume partener (barter = ambele părți emit facturi de aceeași valoare, fără a plăti nimic) trebuie de asemenea inclus și la venituri, și la cheltuieli*

În concluzie, bugetul trebuie tratat ca un tabel ce însumează **totalitatea valorilor** ce se vor mișca în timpul implementării. Nu toate mișcărilor vor implica plăți sau încasări de bani. Pentru evitarea unor greșeli de calculare se recomandă folosirea programului Microsoft Excel, program care are inclusă opțiunea de calcul a unor sume și procente. Astfel sumele diferitelor capitole și subcapitole vor fi calculate automat, pe baza valorilor diferitelor articole, și egalitatea (respectiv inegalitatea) dintre costuri și venituri va fi de asemenea verificată permanent.

Forma și mărimea unei cereri de finanțare

Mărimea

Pe baza formularului de aplicare se poate estima, cam câte pagini va avea cererea de finanțare. Cu toate că uneori avem în posesie multe documente care pot sprijini prezentarea proiectului, este de recomandat, ca numărul total al paginilor să nu depășească cu 30% numărul total al paginilor care conțin formularul și anexele obligatorii ale cererii. În cazul unor cereri de sub 20-25 de pagini, acest procent se poate ridica cam până la 50%.

Forma

Este un detaliu aparent nesemnificativ, dar ține de imaginea organizației și programului. Orice element mic, ce poate câștiga o parte minusculă a finanțatorului, trebuie folosit de încredere. De exemplu presupunem că sunt două cereri de câte 100 de pagini, una legată cu spirală, alta capsată pe diferite capitole. Vă dați seama, că prima este mult mai ușor de manevrat, chiar și pagina a 94-a poate fi citită cu aceeași ușurință, ca și prima, în timp ca în a doua se poate destrăma, unele părți se pot rătăci.

Aspectul formal este susținut și de coperta cererii (vezi componentele unei cereri de finanțare), și chiar și scrisoarea de intenție, ca a doua pagină a propunerii.

Contactul cu finanțatorul în timpul redactării cererii de finanțare

Desigur, și în timpul redactării unei cereri se poate menține o corespondență permanentă cu finanțatorul. Persoana de contact desemnată din partea instituției/fundației va răspunde la orice întrebare legată de modul de redactare a cererii.

Seminarii de prezentare

În unele cazuri finanțatorul organizează seminarii de prezentare a programului de finanțare. În cadrul acestor prezentări se distribuie materiale complete despre program (propunere, Ghidul Solicitantului, formular de aplicare, alte anexe) și se pot pune întrebări în legătură cu eligibilitatea unui proiect sau unui solicitant.

Asistență în elaborare

În aproape toate marile orașe ale țării există firme sau organizații specializate în asistență în elaborarea unor cereri de finanțare. Unele solicită comision chiar și pentru răspunsuri la anumite întrebări, altele însă sunt dispuși să ajute solicitantul fără plata vreunui comision.

ETAPA III: După decizie

Dacă ați câștigat...

- ✓ Încheiați un contract de finanțare!
 - ✓ De cele mai multe ori acest contract este o condiție pentru primirea finanțării. De aceea acest lucru va fi solicitat și de către finanțator.
- ✓ Derulați programul conform proiectului!
- ✓ Dacă se schimbă ceva în timpul implementării – față de planul inițial – informați și finanțatorul despre acest lucru. Și oamenii de acolo știu, că nimic nu poate fi planificat impecabil!
- ✓ Faceți publicitate finanțatorilor dumneavoastră! În unele cazuri publicitatea finanțatorului se efectuează după reguli stricte, conform unui Manual de Identitate Vizuală. De exemplu Delegația Comisiei Europene are o regulă de 26 pagini (!!!) despre formele unor comunicate de presă, broșuri și alte materiale (chiar și pagini de web).
- ✓ Implicați finanțatorul în implementare! Invitați coordonatorul de program din partea finanțatorului la evenimentele organizate în cadrul unui program. (Nu vă mirați dacă un reprezentant al finanțatorului va apare chiar și neinvitat. Este dreptul său să facă acest lucru.)
- ✓ Încă de la faza de planificare ocupați-vă de documentarea programului – numiți un responsabil pentru acest capitol! Fără o documentare serioasă, un raport complet se poate realiza mult mai greu. Acest raport este cerut de către finanțator.
- ✓ Realizați un raport complet și detaliat al programului!
- ✓ Redactați un bilanț financiar detaliat al programului! (Este cel mai important element al raportului.)

- ✓ Mențineți legătura cu finanțatorul, chiar și după finalizarea contractului cu acesta. Dacă are cunoștință permanentă despre activitățile dumneavoastră, va oferi mult mai ușor o nouă finanțare.

Dacă nu ați câștigat...

- ✓ Interesați-vă despre motivele pentru care nu ați primit finanțare. În unele cazuri finanțatorul trimite o întregă evaluare a propunerii dumneavoastră (punctajul atins, etc.). Interesați-vă despre eventualele greșeli în cererea de finanțare.
- ✓ Cereți ajutorul finanțatorului în modificarea programului (obiectivelor conținutului, metodelor de implementare) astfel încât acesta să devină eligibil pentru o posibilă finanțare ulterioară.
- ✓ Informați finanțatorul despre orice activitate organizată! Trimiteți rapoarte periodice despre aceste activități.
- ✓ Interesați-vă despre alte programe de finanțare întreprinse de instituția/fundația respectivă.

9. Revizuirea hărții de resurse

Parcurgerea și actualizarea hărții de resursă financiară pe baza următorului plan de activități.

	Data	Surse de informație
Primul	ianuarie 2015 Forma finală a programelor comunitare UE și versiunea aproape finală a programelor finanțate din Fonduri Structurale Europene; bugetul și programele RO pentru perioada 2014-2020	Bugetul de stat al României Cadrul Strategic Comunitar Regulamentele UE cu privire la fondurile structurale și de dezvoltare rurală Forme preliminare ale programelor operaționale românești
Al doilea	iunie 2015 Finalizarea programelor finanțate din Fonduri Structurale UE	Cadrul Strategic Comunitar Regulamentele UE cu privire la fondurile structurale și de dezvoltare rurală Forme finale ale programelor operaționale
Al treilea	ianuarie 2016 Cereri de finanțare și ghiduri anunțate prin programe UE Bugetul și programele RO pentru anul 2016 Bugetul și programele HU pentru anul 2016	Bugetul de stat al României Regulamentele UE cu privire la fondurile structurale și de dezvoltare rurală Forme finale ale programelor operaționale românești
...	Pe viitor harta resurselor financiare va fi supusă revizuirii din șase în șase luni, iar dacă este cazul, se vor efectua modificări.	